



Vlaams
Parlement

ingediend op **1765** (2018-2019) – Nr. 4
29 januari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Griet Coppé, Jan Bertels en Björn Anseeuw

over het ontwerp van decreet

betreffende de woonzorg

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bert Moyaers.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs,
Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Bert Moyaers, Freya Van den Bossche;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Lies Jans, Manuela Van Werde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Emmily Talpe;
Jan Bertels, Bart Van Malderen;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

- 1765** (2018-2019) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2 en 3: Amendementen

INHOUD

I. Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
1. Situering.....	4
2. Aanleiding en context	4
3. Doelstelling	5
4. Conceptueel raamwerk	5
5. Inhoudelijk.....	5
6. Goed bestuur	5
7. Structuur: belangrijkste wijzigingen voor voorzieningen en verenigingen.....	6
7.1. Algemeen	6
7.2. Specifiek	7
8. Erkenning	12
9. Programmatie en voorafgaande vergunning	13
10. Subsidiëring	14
11. Financiële bepalingen	14
12. Partnerorganisaties en projecten	15
13. Toezicht.....	15
14. Wijziging, schorsing, intrekking, verval van de erkenning en sluiting.....	15
15. Bijzondere aandachtspunten.....	16
15.1. Registratie en gegevensdeling	16
15.2. Europa	16
16. Inwerkingtredingsbepaling	17
II. Algemene bespreking.....	17
III. Artikelsgewijze bespreking en stemming	29
IV. Stemming over het geheel.....	36
Gebruikte afkortingen	37
Tekst aangenomen door de commissie.....	38

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het ontwerp van decreet betreffende de woonzorg tijdens haar vergaderingen van 18 december 2018, 15 januari 2019 en 22 januari 2019.

De amendementen op dit ontwerp van decreet zijn verspreid als *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1765/2 en 3.

I. Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1. Situering

Met het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 werden de thuiszorg en de ouderenzorg samengebracht in één overkoepelend begrip woonzorg, met als doel:

- zorg op maat te bieden aan de gebruiker en een kwaliteitsvol zorgcontinuüm te creëren;
- de samenwerking tussen thuiszorg, thuiszorgondersteunende zorg en residentiële zorg te vergemakkelijken en aan te moedigen; en
- de kwaliteit van wonen en zorg te verhogen door passend in te spelen op de individuele fysieke en psychische noden van de zorgvrager.

Deze fundamentele van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 blijven overeind. Toch is het decreet na bijna 10 jaar aan actualisering toe. De bevoegdheidsoverdrachten die gepaard gaan met de zesde staathervorming, de demografische evoluties, de veranderende samenleving en een voortschrijdend inzicht gevoed door wetenschap, ervaringen en praktijk, zetten aan tot een bijsturing in het denken en handelen van onze Vlaamse woonzorgvoorzieningen. Dit actualiseringstraject ging van start in 2015 en ging gepaard met een intens proces in nauwe samenspraak met de sector, dat zijn beslag vond in verschillende conceptnota's en werkgroepverslagen die de voedingsbodem vormden voor de herziening.

2. Aanleiding en context

Door de zesde staathervorming is Vlaanderen volledig bevoegd voor het beleid met betrekking tot de residentiële ouderenzorg, het prijzenbeleid in de ouderenvoorzieningen, de zorgfinanciering en normering van rust- en verzorgingstehuizen, de centra voor dagverzorging en niet-aangeboren hersenaandoeningen, alsook voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Dat biedt de mogelijkheid om voor deze doelgroep een homogener welzijns- en zorgbeleid te voeren. Bijkomend dwingen ook actuele en te verwachten trends in de samenleving de Vlaamse overheid alsook de zorgaanbieders er toe na te denken over het toekomstig te realiseren en te organiseren woonzorgaanbod:

- de zorgzwaarte en leeftijd van de bewoners in de residentiële ouderenzorg nemen toe en zullen blijven stijgen;
- de ouder wordende bevolking is mondiger en wenst, meer dan vroeger, de regie van de zorg in eigen handen te hebben en eigen keuzes te maken;
- medische vooruitgang, assistieve technologie en innovatieve organisatievormen maken thuiszorg, zelfs voor mensen met multiple chronische aandoeningen, een beter haalbare kaart;
- er moet flexibeler kunnen worden ingespeeld op een variatie van zorgvragen die leven bij de bevolking;
- er is behoefte aan een aangepaste, nieuwe programmatie. Het onderzoek is lopende in het kader van de Vlaamse sociale bescherming; en
- een loutere uitbreiding van het bestaande residentiële aanbod zal een onvoldoende antwoord bieden op de uitdagingen waar Vlaanderen voor staat. Daarom moet de Vlaamse overheid, samen met alle belanghebbenden, een meersporenbeleid voeren, een beleid waarin de vraaggestuurde zorg op maat in de vertrouwde omgeving, keuzevrijheid, flexibiliteit, kwaliteit en betaalbaarheid sleu-

telwoorden zijn. Hierbij wordt prioritair ingezet op de personen met de grootste zorgnood.

De actualisering van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 vormt een noodzakelijke tussenstap in een langetermijndoelstelling, namelijk de totstandkoming van een sectoroverschrijdend en ontschot decreet voor langdurige zorg en ondersteuning. Dat zou ook een Vlaams decreet voor geïntegreerde zorg en ondersteuning kunnen worden. De actualisering spoot samen met de realisatie van de Vlaamse sociale bescherming, de hervorming van de eerste lijn, een nieuw decreet voor de geestelijke gezondheidszorg en het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid.

3. Doelstelling

Dit ontwerp van decreet regelt de erkenning van het aanbod aan woonzorgvoorzieningen en verenigingen, en de subsidiëring ervan in zoverre het woonzorgvoorzieningen betreft wier financiering niet wordt geregeld in het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming. Het blijft in essentie een voorzieningendecreet, gericht op de organisatie van een kwaliteitsvol woonzorgaanbod, en dat voor een grote diversiteit van personen ongeacht de leeftijd, tenzij specifiek bepaald.

4. Conceptueel raamwerk

De visie van waaruit het ontwerp van decreet vertrekt sluit naadloos aan bij het conceptuele raamwerk voor persoonsgerichte en geïntegreerde zorg- en ondersteuningsvoorzieningen van de WHO. Dit raamwerk is eveneens richtinggevend voor het conceptuele kader van de Vlaamse sociale bescherming, de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en de beoogde transitie in de eerstelijnszorg.

5. Inhoudelijk

Definities werden geactualiseerd en afgestemd op definities uit het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en op de eerstelijnszorg. De werkingsprincipes worden uitgebreid en opgesplitst in gebruikersgerichte werkingsprincipes en in organisatiegerichte werkingsprincipes. In de uitvoeringsbesluiten worden deze werkingsprincipes voor elk type van woonzorgvoorziening of vereniging uitgewerkt en geconcretiseerd.

6. Goed bestuur

Er is aandacht voor de financiële en bestuurlijke weerbaarheid en transparantie. Woonzorgvoorzieningen hebben een maatschappelijke functie, met name de gezondheid en het welzijn van de burgers te behouden, te ondersteunen of daar waar mogelijk te verbeteren. Om deze taak uit te voeren, ontplooiën zij werkzaamheden waarvoor zij deels door middel van collectieve middelen vergoed worden. Zowel hun maatschappelijke opdracht, als de wijze waarop zij hiervoor gefinancierd worden, vereisen een grote mate van openheid, transparantie en toegankelijkheid. De geboden zorg- en dienstverlening moet van een maatschappelijk verantwoorde kwaliteit zijn. De hiervoor ter beschikking gestelde publieke middelen moeten efficiënt en effectief aangewend worden. De overheid mag verwachten dat de organisaties de toevertrouwde publieke middelen op een zorgvuldige manier inzetten en, gelet op het uitzonderlijk belang van de continuïteit van beschikbaarheid van goede zorg en hulp, ook op financieel vlak een duurzaam beleid voeren. Vandaag de dag zijn woonzorgvoorzieningen en verenigingen volgens federale en Vlaamse regelgeving reeds onderworpen aan een aantal maatregelen die zorgen voor bestuurlijke en financiële weerbaarheid en transparantie. Deze zijn meestal afhanke-

lijk van de rechtsvorm waarin ze zijn georganiseerd. Deze bestaande maatregelen inzake bestuurlijke en financiële weerbaarheid, en transparantie zijn niet gekoppeld aan de erkenning van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen (in tegenstelling tot bijvoorbeeld de kwaliteitsvoorwaarden uit het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 die wel aan de erkenning zijn gekoppeld).

In dit ontwerp van decreet wordt voorgesteld om de koppeling te maken tussen de erkenning en bestaande verplichtingen, en vervolgens een aantal bijkomende maatregelen op te leggen inzake bestuurlijke en financiële weerbaarheid en transparantie. De nieuwe maatregelen zijn onder te brengen in vijf grote hoofdthema's:

- een administratief basisdossier weerbaarheid;
- boekhouding en revisorale controle;
- structuur en organisatie;
- maatregelen die zorgen voor de nodige bestuurlijke en financiële transparantie;
- en maatregelen die zorgen voor een goed beleid.

Het soort en het aantal van deze maatregelen die op een concrete woonzorgvoorziening of vereniging van toepassing zullen zijn, hangt af van de grootte en/of het verbonden zijn met andere rechtspersonen. Er wordt een permanent overlegorgaan 'weerbaarheid en transparantie' opgericht. Het doel van dit overlegorgaan is te zorgen voor een overleg over de in artikel 6, 7 en 8 genoemde verplichtingen inzake bestuurlijke en financiële weerbaarheid, transparantie en de concrete toepassing ervan.

7. Structuur: belangrijkste wijzigingen voor voorzieningen en verenigingen

Dertien voorzieningen en verenigingen vinden hun erkenningsbasis en opdrachten in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

7.1. Algemeen

Het onderscheid tussen thuiszorgvoorzieningen en ouderenzorgvoorzieningen wordt verlaten. Lokale dienstencentra worden niet langer beschouwd als een thuiszorgvoorziening, maar als een van de meest laagdrempelige voorzieningen waar een gebruiker per definitie een zorg- of ondersteuningsnood dient te hebben. Groepen van assistentiewoningen, woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging beogen prioritair de doelgroep ouderen (65-plus) maar niet exclusief.

Tevens worden een aantal woonzorgvoorzieningen niet langer weerhouden in dit ontwerp van decreet. Het gaat concreet om de regionale dienstencentra, de diensten voor logistieke hulp en de woonzorgnetwerken. Deze keuze betekent enerzijds vereenvoudiging in structuren, en anderzijds een meer geïntegreerd aanbod.

Voor de regionale dienstencentra werd reeds bij de goedkeuring van het Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020 en bij het formuleren van de beleidsvisie op de hervorming van de eerste lijn voorgesteld om de mogelijkheid te onderzoeken om de opdrachten en middelen van de regionale dienstencentra op te laten gaan in andere woonzorgvoorzieningen. Deze oefening werd gemaakt en de verschillende opdrachten van de regionale dienstencentra werden toegewezen aan verschillende andere voorzieningen.

In uitvoering van de conceptnota 'Zorg en ondersteuning op maat van alle gezinnen, een nieuw werkingskader voor de diensten gezinszorg' wordt de aanvullende thuiszorg geïntegreerd in de gezinszorg. De erkende diensten voor logistieke hulp (28 erkende en slechts 2 gesubsidieerde) dienen volgens dezelfde redenering een inhoudelijke samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met één of meerdere er-

kende dienst(en) voor gezinszorg in hun werkingsgebied, of zelf een erkenning als dienst voor gezinszorg aan te vragen.

In het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 werd het model van het woonzorgnetwerk opgenomen. Aan deze artikels werd geen uitvoering gegeven. Het model van het woonzorgnetwerk wordt met dit ontwerp van decreet verwijderd, gezien de ontwikkelingen op het vlak van de eerstelijnszorg. Het is de bedoeling dat in de eerstelijnszorgzone, in het bijzonder in de Zorgraad, de nodige voorzieningsoverstijgende afspraken worden gemaakt op vlak van samenwerking.

7.2. Specifiek

7.2.1. *Lokaal dienstencentrum*

Het lokaal dienstencentrum is een van de woonzorgvoorzieningen die bij deze actualisering de grootste wijziging ondergaan. Lokale dienstencentra vormen een kernactor in de zorgzame buurt. Het accent ligt minder dan vandaag op het aanbieden van informatieve, vormende en recreatieve activiteiten en meer op het stimuleren van de sociale cohesie in de buurt.

Activiteiten blijven wel een hefboom om de doelstelling waar te maken en een aantal opdrachten in de buurt te realiseren, in nauwe samenspraak met gebruikers, buurtbewoners, lokale verenigingen, organisaties en eventueel ook met het lokaal bestuur. Dat zal zowel in de eigen infrastructuur van het lokaal dienstencentrum kunnen als op andere locaties of in gedecentraliseerde antennes. Elk lokaal dienstencentrum is uniek en de dienstverlening moet aangepast zijn aan de context van de buurt. Er wordt daarom vertrokken van een buurtanalyse. Hierbij is het lokaalsociaalbeleidsplan, als onderdeel van de meerjarenplanning van het lokaal bestuur, dat de regiefunctie uitoefent, mee richtinggevend. Het lokaal dienstencentrum geeft input in functie van de inhoud van het plan en draagt bij tot de uitvoering ervan. Overleg en cocreatie met lokaal actieve verenigingen en organisaties zijn hieraan inherent.

7.2.2. *Thuiszorgvoorzieningen*

1° Dienst voor gezinszorg

Recente wijzigingen in de regelgeving van de gezinszorg en de uitvoering van de conceptnota waren de leidraad voor het bijwerken van de opdrachten van de dienst voor gezinszorg. In dit ontwerp van decreet is niet langer sprake van 'diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg' maar van 'diensten voor gezinszorg'. De huidige aanvullende thuiszorg (schoonmaakhulp, oppashulp en karweihulp) wordt als logistieke zorg en ondersteuning geïntegreerd in de gezinszorg.

Bij een vraag naar gezinszorg worden steeds zorg-, ondersteunings- en ontwikkelingsdoelstellingen bepaald, op aangeven van en in samenspraak met de gebruiker. Of de dienst een polyvalent verzorgende of een logistiek medewerker zal inzetten bij een gebruiker, wordt bepaald door de geformuleerde zorg- en ondersteuningsdoelstellingen. Naast de gezinszorg aan huis bij een individuele gebruiker, zal gezinszorg ook buitenshuis kunnen worden aangeboden, onder de vorm van collectieve gezinszorg (bijvoorbeeld een centrum voor dagopvang, maar ook ruimer).

2° Dienst voor oppashulp

De opdracht van de diensten voor oppashulp blijft in dit ontwerp van decreet in essentie ongewijzigd. Ze worden bevestigd in hun werking met vrijwilligers. De professionele oppas blijft gepositioneerd in de erkende diensten voor gezinszorg. Ten gevolge van de federale Relancewet dient zich ook een nieuwe realiteit aan:

voor bepaalde activiteiten kunnen verenigingen in uitvoering van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie verenigingswerkers inzetten. De lijst van activiteiten waarvoor verenigingswerk toegelaten is, omvat onder meer: "de nachtoppas, te weten het inslapen, evenals de dagoppas bij hulpbehoevende personen volgens de voorwaarden en kwaliteitscriteria die iedere gemeenschap bepaalt.". Aangezien verenigingswerkers geen vrijwilligers zijn, omdat zij een prestatievergoeding ontvangen, wordt de mogelijkheid om verenigingswerkers in te schakelen expliciet in het ontwerp van decreet ingeschreven.

3° Dienst voor thuisverpleging

De financiering van verpleegkundige prestaties in de thuiszorg is een federale bevoegdheid. De dienst voor thuisverpleging, als organisatorisch geheel, is in Vlaanderen als thuiszorgvoorziening opgenomen in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009, evenwel zonder subsidiëring. De verpleegkundige handelingen van de thuisverpleegkundigen, actief in de dienst voor thuisverpleging, worden gefinancierd per prestatie door het RIZIV. De intentie bestaat om deze diensten over te hevelen naar het nieuwe decreet op de reorganisatie van de eerste lijn.

4° Dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds

Vanuit hun historiek hebben de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds een bijzondere link met de ruimere welzijnssector. De actualisering van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 bevestigt deze positionering, rekening houdend met beleidsontwikkelingen en maatschappelijke evoluties. De doelstelling van het aanbod van een DMW is maximale toegang tot rechten en voorzieningen, zelfzorgvermogen, maatschappelijke participatie, en de voor de gebruiker optimale organisatie en afstemming van de thuiszorg. In de opdrachten wordt de bestaande decreetale onthaalopdracht geëxpliciteerd. Vanuit de onthaalfunctie is de DMW samen met het OCMW en het CAW kernactor in het geïntegreerd breed onthaal zoals bepaald in het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid.

Er mag niet vanuit gegaan worden dat iedereen met een zorg- en ondersteuningsvraag zelf de weg zoekt en vindt naar het passende aanbod, of zelfs naar een generalistisch onthaal. Daarom is proactief werken een cruciale opdracht. Het begeleidingsaanbod van de DMW blijft ingedeeld in drie modules: trajectbegeleiding, psychosociale begeleiding bij verliesverwerking en zorgbegeleiding in complexe zorgsituaties. Waar voorheen de regionale dienstencentra de opdrachten inzake advies over woningaanpassing, ergotherapeutische begeleiding, uitlenen van hulpmiddelen en personenalarmtoestellen decretaal toebedeeld kregen, worden deze thans toegewezen aan de DMW onder de module 'woonondersteuning', aansluitend bij hun bestaande expertise inzake tegemoetkomingen voor hulpmiddelen en woningaanpassingen.

Naast de opdrachten beschreven in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 krijgen de DMW ook vanuit andere Vlaamse decreten opdrachten opgelegd, waar zij als (een van de) relevante actor(en) in beeld komen:

- het evalueren en objectiveren van het zelfzorgvermogen, als gemachtigd indicatiesteller in uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houden de Vlaamse sociale bescherming, in functie van het toekennen van zorgbudgetten;
- onder andere de DMW is in het kader van deze decreten erkend als MDT in functie van het evalueren en objectiveren van het zelfzorgvermogen. Het MDT voert de indicatiestelling uit voor toegang tot het aanbod van het VAPH en de integrale jeugdhulp;
- begeleiding verlenen bij het opstellen, indienen en aanpassen van een ondersteuningsplan voor personen met een handicap.

Deze opdrachten worden ook als erkenningsvoorwaarden ingeschreven in dit ontwerp van decreet.

5° Dienst voor gastopvang

Een dienst voor gastopvang coördineert de vraag naar en het aanbod aan gastopvang in samenwerking met vrijwilligers (gastgezinnen). Hun opdrachten blijven dezelfde.

6° Centrum voor dagverzorging

Deze voorziening wordt in dit ontwerp van decreet opnieuw gerangschikt onder de noemer van de thuiszorgvoorzieningen. De opdrachten van het centrum voor dagverzorging blijven behouden. Het dagverzorgingscentrum conform artikel 51 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009, dat uitsluitend georganiseerd kon worden door een dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg, wordt in dit ontwerp van decreet ondergebracht bij de dienst voor gezinszorg en richt zich hoofdzakelijk op gebruikers met een lichter zorgprofiel.

De centra voor dagverzorging zijn hoofdzakelijk gericht op gebruikers met een zwaarder zorgprofiel. Daarom beschikt het centrum steeds over een MDT dat meer gespecialiseerde zorg op maat kan bieden. De centra voor dagverzorging kunnen zich exclusief richten tot specifieke doelgroepen zoals personen met jongdementie, personen met een niet-aangeboren hersenletsel of in een palliatieve zorgfase. Het kan dan aangewezen zijn om bijkomende voorwaarden op te leggen aan de centra voor dagverzorging opdat passende zorg en ondersteuning kan worden aangeboden, die rekening houdt met de specificiteit van de aandoening, de competenties die dit vergt van het zorgpersoneel en de lokale of bovenlokale context waarin dit kan worden aangeboden en georganiseerd. Meer dan in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 zal specifiek aan het sociaal netwerk van de persoon gewerkt worden. Ook het betrekken van de buurt bij de werking krijgt een prominentere plaats in de opdrachten van de centra voor dagverzorging of centra voor dagopvang.

7° Centrum voor kortverblijf

De ervaring opgedaan in de praktijk van de centra voor kortverblijf en de ontwikkelingen op het terrein van de eerstelijnszorg noodzaken differentiatie in de opdrachten van de centra voor kortverblijf. De onderscheiden opdrachten vergen een specifieke kennis en expertise, personele omkadering, aangepaste infrastructuur en programmatie. Om deze redenen worden er in de opdrachten van de centra voor kortverblijf drie types onderscheiden.

– Type 1: respijtzorg voor ouderen met een zorg- en ondersteuningsvraag

Het centrum voor kortverblijf dat zich tot doel stelt de respijtzorg voor ouderen met een zorg- en ondersteuningsvraag, oriënteert zich prioritair op de ouderen van 65 jaar die thuis verzorgd worden en voor wie thuiszorg tijdelijk niet haalbaar is of de mantelzorg nood heeft aan een adempauze. Het gaat om een geplande vorm van respijtzorg. Dit type kan worden aangewend als een proefperiode of in afwachting van een definitief verblijf in een woonzorgcentrum, wanneer de keuze voor deze woonzorgvorm werd gemaakt.

Centra voor kortverblijf type 1 kunnen een bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf krijgen, indien zij zich in het bijzonder ook oriënteren op de doelgroep van ouderen met een zorg- en ondersteuningsvraag en hun mantelzorgers die zich thuis in een (potentiële) crisissituatie bevinden of na een verblijf in het ziekenhuis, waar de tijd en gelegenheid ontbrak om de oudere persoon te oriënteren naar een passende zorg en ondersteuning. Zij reiken deze ouderen op een tijdelijke basis

een observatieperiode en een oriënterend zorg- en ondersteuningstraject aan, en dit in overleg met alle huidige en mogelijks toekomstig betrokken eerstelijnszorg- en welzijnsactoren.

- Type 2: respijtzorg voor andere specifieke doelgroepen

Dit type van centrum voor kortverblijf stelt zich tot doel kleinschalige vormen van respijtzorg aan te reiken voor specifieke doelgroepen van 18 jaar en ouder, zoals bijvoorbeeld jonge personen met dementie, personen met een oncologische aandoening (momenteel zijn drie zorghuizen actief), personen in een palliatieve fase die thuis verzorgd worden en voor wie thuiszorg tijdelijk niet haalbaar is of de mantelzorg nood heeft aan een adempauze. Het gaat om een geplande vorm van respijtzorg, met een maximale gemiddelde bezettingsgraad van vijf personen op jaarbasis. Voor dit type van centrum voor kortverblijf is het de bedoeling om in een werkingssubsidie te voorzien voor een coördinatiefunctie.

De zorg- en ondersteuning die aan de gebruikers van dit type centrum van kortverblijf wordt aangeboden, wordt verleend door de zorgactoren uit de eerste lijn, die al vertrouwd zijn met de gebruiker zoals onder meer de huisarts, de thuisverpleegkundige, de zelfstandige kinesitherapeut, of de verzorgende van de dienst gezinszorg die reeds aan huis kwamen bij de gebruiker. In dit type van centrum voor kortverblijf wordt zeer intensief samengewerkt met vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

- Type 3: respijtzorg voor ernstig zieke kinderen en jongeren

Dit type van centrum voor kortverblijf stelt zich tot doel de respijtzorg aan te reiken voor ernstig zieke kinderen en jongeren van 0 tot en met 21 jaar, die thuis verzorgd worden en voor wie thuiszorg tijdelijk niet haalbaar is of de mantelzorg nood heeft aan een adempauze, zoals bijvoorbeeld kinderen met kanker of een ernstige chronische aandoening. Deze voorziening wordt eerst geregeld in het Overname-decreet van 6 juli 2018. Het betreft initiatieven zoals Villa Rozerood in De Panne en Limmerik in Zandhoven. Daarna wordt de erkenning geregeld als kortverblijf type 3 in dit ontwerp van decreet en de financiering in het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

8° Centrum voor herstelverblijf

De opdrachten die in dit ontwerp van decreet aan de centra voor herstelverblijf worden toegewezen, zijn dezelfde als deze vermeld in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Tot nog toe werd er door de Vlaamse overheid voor geopteerd om hiervoor geen financiering vrij te maken (noch een werkingssubsidie, noch een financiering van de medische, verpleegkundige, zorgkundige en/of paramedische prestaties). De medische, verpleegkundige en paramedische prestaties die verstrekt worden in een centrum voor het herstelverblijf, worden gefinancierd met prestatiefinanciering in het kader van de federale ziekteverzekering. Dat blijft ook zo in 2019.

9° Groep assistentiewoningen

De doelstelling en opdrachten van de groepen van assistentiewoningen bouwen in essentie verder op de bepalingen hierover in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 en worden op een aantal punten verdiept. De vrije keuze voor de facultatieve zorg- en dienstverlening blijft uitdrukkelijk weerhouden. De opdrachten van de woonassistent in het concept assistentiewoningen worden in dit ontwerp van decreet duidelijker omschreven. In het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 staat bepaald dat 'een groep van assistentiewoningen een voorziening is die bestaat uit een of meer gebouwen die functioneel een geheel vormen'. Door dit te vervangen

door 'organisatorisch geheel' wordt de mogelijkheid geboden om de gebouwen van de groep van assistentiewoningen op een redelijke afstand van elkaar te scheiden en te onderscheiden op voorwaarde dat ze onder eenzelfde organisatorisch geheel vallen en dat ze aan alle erkenningsvoorwaarden voldoen.

10° Woonzorgcentrum

Een woonzorgcentrum wordt omschreven als een woonzorgvoorziening waar in een aangepaste infrastructuur zorg en ondersteuning wordt geboden aan personen met een complexe zorg- en ondersteuningsvraag, die er permanent verblijven. Het woonzorgcentrum wordt hierbij beschouwd als een thuisvervangend milieu. In het woonzorgcentrum wordt op een evenwichtige wijze aandacht gegeven aan woon-, zorg- en welzijnsaspecten op maat van de bewoners.

Om de vermelde opdrachten kwaliteitsvol en duurzaam te realiseren stelt de beheersinstantie van een woonzorgcentrum de juiste randvoorwaarden en middelen ter beschikking, zoals onder andere een uitgeschreven en doorleefde visie op leven, wonen en zorg in een woonzorgcentrum, voldoende betrokken en vakbekwame zorg- en dienstverleners, aangepaste infrastructuur en wooncomfort, performante en flexibele organisatie, noodzakelijke financiële middelen en efficiënte inzet ervan, veiligheidsbeleid, zorgbeleid ondersteund met richtlijnen voor goede zorgpraktijk, performant kwaliteitsbeleid, ICT, informatie- en gegevensdeling, cyclisch geborgd digitaal woonzorgleefplan, ondersteunend leiderschap, een mantelzorgbeleid en een beleid voor de inschakeling van vrijwilligers en desgevallend verenigingswerkers, ethisch verantwoord zorgbeleid, deugdelijk bestuur, diverssensitief cliënt- en medewerkersbeleid enzovoort.

In het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 staat dat 'een woonzorgcentrum een voorziening is die bestaat uit een of meer gebouwen die functioneel een geheel vormen'. Door dat te vervangen door 'organisatorisch geheel' wordt de mogelijkheid geboden om de gebouwen van het woonzorgcentrum op een redelijke afstand van elkaar te scheiden op voorwaarde dat ze wel onder eenzelfde organisatorisch geheel vallen en dat ze aan alle erkenningsvoorwaarden voldoen.

Het woonzorgcentrum kan zich op het vlak van de langdurige zorg en ondersteuning oriënteren en specialiseren op combinaties van huisvesting, ondersteuning en/of zorg voor specifieke doelgroepen die al dan niet een intensieve en complexe zorg- en ondersteuningsvraag hebben: personen met (jong)dementie, personen met een beperking, personen met een gestabiliseerde chronische (fysieke en/of psychiatrische) aandoening, personen in een palliatieve zorgfase en hun mantelzorgers enzovoort. Hiervoor worden specifieke randvoorwaarden en kwaliteitseisen bepaald. Die voorwaarden hebben onder meer betrekking op de te verrichten opdrachten, de kenmerken van de gebruikers en de noodzakelijke afstemming met andere zorgverleners. Onder welbepaalde voorwaarden kan een woonzorgcentrum zijn opdrachten ook ten behoeve van gebruikers jonger dan 65 jaar verrichten. In het kader van het uitgangspunt van de inclusie is het cruciaal dat woonzorgcentra zich naar buiten oriënteren, naar de buurt en naar de inbedding in het maatschappelijk weefsel.

Een woonzorgcentrum dat in samenwerking met andere lokale woonzorgvoorzieningen of zelf bijkomend minstens twee van de drie hierna opgesomde woonzorgvormen aanbiedt (centrum voor kortverblijf, centrum voor dagverzorging of assistentiewoningen), kan om het opname- en ontslagbeleid binnen de gekozen combinatie in goede banen te leiden een beroep doen op een 'linking pin' (een interne coördinator): een persoon die aanspreekbaar is, en de zorgvrager en zijn mantelzorgers helpt bij het schakelen tussen deze drie woonzorgvormen.

11° Vereniging voor mantelzorgers en gebruikers

De doelstellingen van de vereniging voor mantelzorgers en gebruikers en de opdrachten die in dit ontwerp van decreet aan deze vereniging worden toegewezen, zijn in grote mate dezelfde als in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009, maar zijn aangevuld met actiepunten vanuit het Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020. Door de naamswijziging van deze woonzorgvoorziening van 'vereniging van gebruikers en mantelzorgers' naar 'vereniging voor mantelzorgers en gebruikers' wil dit ontwerp van decreet de onschatbare waarde van de mantelzorgers als volwaardige partner in de zorg en ondersteuning en het enorme maatschappelijk kapitaal dat zij vertegenwoordigen, extra beklemtonen. De rol van belangenbehartiging wordt bevestigd en in dit ontwerp van decreet duidelijk omschreven. Aangezien de nood aan centralisatie van kennis en expertise die kan worden ingezet voor en door mantelzorgers, professionelen en beleidsmakers groot is, werd het Vlaams Expertisepunt Mantelzorg opgericht. Dit wordt in het ontwerp van decreet ingeschreven.

8. Erkenning

De Vlaamse Regering is gemachtigd om woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers te erkennen. Woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers kunnen – met uitzondering van de diensten voor thuisverpleging en de groepen van assistentiewoningen – slechts erkend worden wanneer er nog ruimte is in de programmatie. Dit ontwerp van decreet bepaalt uitdrukkelijk dat de benaming van de in het ontwerp van decreet opgenomen woonzorgvoorzieningen enkel kan en mag aangewend worden door initiatiefnemers die hiertoe een erkenning hebben gekregen. Door de benaming te beschermen beoogt men het erkende zorg- en ondersteuningsaanbod te onderscheiden van het niet-erkende aanbod, en wil men de gebruikers informeren dat dit aanbod beantwoordt aan door de Vlaamse overheid bepaalde erkenningsvoorwaarden, gebonden is aan de bepalingen van het Kwaliteitsdecreet van 17 oktober 2003 en onderworpen is aan toezicht en handhaving door de Vlaamse overheid. Er wordt in passende sancties voorzien indien een initiatiefnemer, zonder erkend te zijn, toch de benaming aanwendt of de exploitatie doet van een in dit ontwerp van decreet opgenomen woonzorgvoorziening onder een andere benaming.

Het ontwerp van decreet omvat bijgevolg ook niet langer het principe van de aanmelding van de woonzorgvoorzieningen. De toepassing van de 'aanmelding' zorgde voor een wildgroei van initiatieven onder diverse benamingen, en leidde tot verwarring en rechtsonzekerheid op vlak van veiligheid, continuïteit en transparantie voor de gebruikers van deze niet-erkende woonzorgvoorzieningen. Met dit ontwerp van decreet wordt het onderscheid opgeheven, verdwijnt de term 'aangemeld' en worden overgangsmaatregelen getroffen.

Het ontwerp van decreet bepaalt ook dat een innovatieve zorgvorm, waaraan bijkomende erkenningsvoorwaarden kunnen worden opgelegd, tijdelijk kan worden erkend in het kader van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming. Het ontwerp van decreet omvat eveneens de mogelijkheid om een verkregen erkenning om te zetten in de vergunning of erkenning van een andere (woon)zorgvorm in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor deze omzetting, en bepaalt de voorwaarden waaronder voorafgaande vergunningen en erkenningen kunnen worden omgezet.

Het ontwerp van decreet verwijst naar de mogelijkheid van een bijkomende erkenning:

- dienst voor gezinszorg met een bijkomende erkenning als centrum voor dagopvang;

- een centrum voor dagverzorging met een bijkomende erkenning (in het kader van de Vlaamse sociale bescherming) om gebruikers ondersteuning te verlenen die op dit ogenblik beantwoordt aan het zorgprofiel F, Fd, D en Fp zoals bepaald bij middel van het huidig beschikbaar inschalingsinstrument, zijnde de Katz-schaal;
- een woonzorgcentrum met een bijkomende erkenning voor woonzorgcentra die een verzorgingsstructuur aanbieden aan zwaar afhankelijke zorgbehoevende personen een bijkomende erkenning verlenen. Deze bijkomende erkenning kan men verkrijgen wanneer woonzorgcentra gebruikers huisvesten, en zorg en ondersteuning verlenen die beantwoorden aan het zorgprofiel B, C, Cd, Cc of D, zoals bepaald bij middel van het huidig beschikbaar inschalingsinstrument, zijnde de Katz-schaal;
- en een centrum voor kortverblijf met een bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf.

Zoals bekend wordt ook in dit ontwerp van decreet opgenomen dat woonzorgcentra woongelegenheden kunnen uitbaten buiten de erkende capaciteit voor de huisvesting van een zelfredzame partner, familielid of andere mantelzorger. Het wordt mogelijk een voorziening te erkennen, die haar werking in verschillende gebouwen, op een redelijke afstand van elkaar gelegen, organiseert. De mogelijkheid van uitbating door een natuurlijke persoon vervalt. Voor de nog bestaande voorzieningen in dit geval (drie erkende en één voorafgaand vergunde) wordt een overgangsmaatregel getroffen.

9. Programmatie en voorafgaande vergunning

Voor alle woonzorgvoorzieningen, met uitzondering van de diensten voor thuisverpleging en groepen van assistentiewoningen, wordt een programmatienorm vastgelegd aan de hand van een wetenschappelijk gevalideerde en geactualiseerde behoefte-raming. Het onderzoek hieromtrent is lopende in het kader van de Vlaamse sociale bescherming. De programmatie laat ook toe dat de overheid haar budgettaire inspanningen in deze zorg kan plannen en later effectief in de hand kan houden. De vaststelling van de programmatie wordt gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. Ze kan die programmatie bepalen per type van woonzorgvoorziening en vereniging. Tevens is de Vlaamse Regering gemachtigd om per type van woonzorgvoorziening en verenigingen het werkingsgebied te bepalen.

Voor het verlenen van de voorafgaande vergunning kan gebruik worden gemaakt van een systeem van oproep dat aangeeft hoeveel entiteiten van een bepaald type van voorziening in een te bepalen regio vergund kunnen worden, en initiatiefnemers uitnodigt om een aanvraag voor een voorafgaande vergunning voor een initiatief in die regio in te dienen. De voorziening moet passen in de zorgstrategische visie waarvan de Vlaamse Regering de elementen bepaalt. Verwijzend naar het artikel 6, §2, van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming dat stelt dat bij de start van de legislatuur de Vlaamse Regering, op basis van een analyse van de evolutie van de zorgnaden en rekening houdend met de budgettaire marges, een meerjarenraming opstelt met betrekking tot de onderdelen van de Vlaamse sociale bescherming waarvoor het beschikbare aanbod geprogrammeerd is.

Op het principe van een verplichte voorafgaande vergunning wordt een uitzondering ingebouwd voor de groepen van assistentiewoningen. Het ontwerp van decreet voorziet eveneens in de mogelijkheid om een verkregen voorafgaande vergunning om te zetten in de vergunning of erkenning van een andere (woon)zorgvorm in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid.

Het ontwerp van decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om een planningsvergunning te verlenen voor een bijkomende erkenning aan woon-

zorgcentra die zorg en ondersteuning bieden aan zwaar zorgafhankelijke personen, alsook een planningsvergunning voor een bijkomende erkenning aan centra voor dagverzorging die zorg en ondersteuning bieden aan zwaar zorgafhankelijke personen of personen die zich in een palliatieve zorgfase bevinden, zodat binnen de perken van de begrotingskredieten, het hogere zorgforfait (rvt-forfait in plaats van rob-forfait) in de woonzorgcentra en het zorgforfait in (palliatieve) centra voor dagverzorgingscentra (F-forfait, Fp-forfait) kan worden toegekend.

10. Subsidiëring

Binnen de beschikbare begrotingskredieten wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om een subsidie te verlenen aan woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, die erkend zijn met toepassing van dit ontwerp van decreet. Vanaf het in werking treden van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming in de dienst voor gezinszorg, centrum voor kortverblijf, centrum voor dagverzorging en woonzorgcentrum, zullen deze niet gefinancierd worden in uitvoering van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Vermeldenswaardig is dat met deze bepaling de centra voor kortverblijf en de centra voor dagverzorging, ongeacht de rechtsvorm, aanspraak kunnen maken op een werkingssubsidie, wat voorheen niet het geval was.

Bij nieuwbouw of vernieuwbouw van een woonzorgcentrum of een centrum voor kortverblijf heeft de initiatiefnemer de mogelijkheid om (vrijblijvend) een infrastructuursubsidie aan te vragen. Het betreft hier het infrastructuurforfait dat op de factuur van de gebruiker in mindering dient te worden gebracht als compensatie voor de financiering van de kosten van de zorginfrastructuur.

De Vlaamse Regering kan bijzondere maatregelen treffen voor de woonzorgvoorzieningen en verenigingen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en dit zowel op het vlak van programmatie, voorafgaande vergunning, erkenning als op het vlak van subsidiëring. Dat kan bijvoorbeeld gaan over prioritering van werkings-subsidies voor lokale dienstencentra en dagverzorgingscentra, of over aanpassing van programmatiënormen.

11. Financiële bepalingen

Het ontwerp van decreet omvat de decretale basis die ertoe bijdraagt dat de Vlaamse Regering per woonzorgvoorziening kan bepalen of er aan de gebruiker een gebruikersbijdrage of een dagprijs kan worden aangerekend. De Vlaamse Regering kan aanvullende erkenningsvoorwaarden vastleggen die betrekking hebben op de elementen voor de berekening van de gebruikersbijdrage of de dagprijs, en de wijze waarop de gebruikersbijdrage of de dagprijs aan de gebruiker wordt aangerekend. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de woonzorgvoorzieningen die onder het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming vallen (woonzorgcentra, centra voor kortverblijf, centra voor dagverzorging en diensten voor gezinszorg, centra voor herstelverblijf) en de overige woonzorgvoorzieningen.

Voor de woonzorgvoorzieningen die onder het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming vallen, geldt dat de Vlaamse Regering de voorwaarden die betrekking hebben op de elementen voor de berekening van de gebruikersbijdrage of de dagprijs en de wijze waarop de gebruikersbijdrage of de dagprijs aan de gebruiker wordt aangerekend en die vervat zitten in het uitvoeringsbesluit bij het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, als aanvullende erkenningsvoorwaarden kan bepalen. Op deze manier vormen deze bepalingen ook erkenningsvoorwaarden waarop in het kader van de erkenning toezicht uitgeoefend wordt.

12. Partnerorganisaties en projecten

De Vlaamse overheid kiest ervoor om met bepaalde deskundige partners samen te werken, zoals bijvoorbeeld het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de regionale Expertisecentra Dementie. Daarnaast voorziet het ontwerp van decreet in de mogelijkheid voor de tijdelijke erkenning en de subsidiëring van projecten. De overheid kan vernieuwing stimuleren en ondersteunen door het verlenen van subsidies, het verlenen van een (tijdelijke) erkenning of het waarborgen van regelluwte, waarbinnen tijdelijk kan worden geëxperimenteerd. Het kan gaan over nieuwe vormen van wonen met zorg, zorg- en ondersteuningsvormen, zorg- en ondersteuningsprocessen, en zorg- en ondersteuningsproducten.

13. Toezicht

Toezicht op de naleving van de bepalingen van dit ontwerp van decreet en van zijn uitvoeringsbesluiten, gebeurt door de Zorginspectie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Een belangrijke nieuwe toevoeging in het ontwerp van decreet gaat over de aanstelling van een voorlopige bewindvoerder. Deze nieuwe toevoeging maakt het mogelijk dat de exploitatie van de woonzorgvoorziening en de vereniging kan worden voortgezet en bewarende maatregelen kunnen worden genomen ter bescherming van de gebruikers op vlak van zorggarantie en continuïteit.

Wanneer uit de vaststellingen gemaakt door de Zorginspectie blijkt dat een woonzorgvoorziening of vereniging ernstig en herhaaldelijk in gebreke blijft (en dat ook vaststaat) om in de zorg en dienstverlening respect voor integriteit van de zorgvrager te verzekeren, of indien de continuïteit van de zorg en dienstverlening ten aanzien van de zorgvragers ernstig in gevaar is, kan de Vlaamse Regering de rechter verzoeken een voorlopig bewindvoerder aan te stellen die gemachtigd wordt om in naam en voor rekening van de woonzorgvoorziening of vereniging de nodige maatregelen te nemen om het respect voor de integriteit of de continuïteit van de zorg en dienstverlening te verzekeren. Gelet op het feit dat het hier om urgente situaties zal gaan, zal de rechter in kortgeding bevoegd zijn. Hiervoor worden de gewone regels gevolgd zoals uiteengezet in het Gerechtelijk Wetboek.

14. Wijziging, schorsing, intrekking, verval van de erkenning en sluiting

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om (bijkomende en bijzondere) erkenningen te verlenen, te schorsen en in te trekken. Zij zal bepalen onder welke voorwaarden en volgens welke procedure een (bijkomende en bijzondere) erkenning verleend, gewijzigd, geschorst of ingetrokken kan worden. Daarnaast kan de Vlaamse Regering ook de subsidies van de woonzorgvoorzieningen die niet onder het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming vallen, van de verenigingen verminderen of terugvorderen, wanneer de subsidievoorwaarden niet nageleefd worden.

De Vlaamse Regering zal de gevolgen van een bevolen sluiting of een sluiting van rechtswege nader regelen. Om te garanderen dat een sluitingsbevel ook effectief wordt opgevolgd worden verdergaande bevoegdheden aan het plaatselijke bestuur verleend. Indien een voorziening om welke reden ook zijn erkenning verliest of de deuren sluit, dan vervalt automatisch ook hun respectievelijke bijkomende erkenning.

Het ontwerp van decreet herneemt de administratieve geldboetes en procedures van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Aangezien er door een aantal beleidsopties (onder andere afschaffing van aanmelding, bescherming van de erkende benaming van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen, verplichte er-

kenning voor bepaalde woonzorgvoorzieningen) nieuwe situaties kunnen ontstaan waarbij er een administratieve geldboete kan worden opgelegd, wordt het aantal redenen waarom er een administratieve geldboete kan worden opgelegd uitgebreid en in een aantal gevallen gedifferentieerd. Gezien sommige inbreuken zwaarder doorwegen, worden de situaties in twee groepen van sancties ondergebracht. De bedragen zijn geactualiseerd en in verhouding gebracht tot de inbreuk.

15. Bijzondere aandachtspunten

15.1. Registratie en gegevensdeling

Er wordt een decretale basis opgenomen voor de verwerking van (persoons)gegevens, zoals onder meer het zorg- en ondersteuningsplan, het woonzorgleefplan of het gebruikersdossier.

De gegevensverwerking en -uitwisseling dient op elk moment plaats te vinden overeenkomstig de regelgeving over de bescherming bij de verwerking van persoonsgegevens, waaronder de algemene verordening gegevensbescherming. Die verordening is bindend in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk.

Gegevensverwerkingen die in het kader van dit ontwerp van decreet worden verricht, gebeuren in het kader van zorgverstrekking, beleidsondersteuning of tewerkstelling in de woonzorgsector. De rechtsgrond van de gegevensverwerking en gegevensbescherming wordt in het ontwerp van decreet bepaald. Gelet op de aard van de opdrachten van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen, en, desgevallend projecten en partnerorganisaties, valt het allesbehalve uit te sluiten dat het noodzakelijk kan zijn om persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, te verwerken. Maar het is slechts in de mate dat deze gegevens noodzakelijk zijn in het kader van zorg, ondersteuning en beleidssignalering dat ze ook verwerkt zullen worden.

15.2. Europa

15.2.1. Staatssteun

De Raad van State werpt in zijn advies de vraag op of de regelingen in dit ontwerp van decreet niet moeten worden beschouwd als een regeling inzake staatssteun en wijst op de eventuele verplichting tot aanmelding bij de Europese Commissie. Wanneer bepaalde woonzorgvoorzieningen worden gefinancierd in het kader van de Vlaamse sociale bescherming, zal deze kwestie voor deze woonzorgvoorzieningen aldaar worden behandeld. Alle andere woonzorgvoorzieningen en de verenigingen in dit ontwerp van decreet kunnen worden gesubsidieerd.

Dit ontwerp van decreet bevat echter geen detailregeling inzake subsidiëring. Bij de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten zal er als er sprake is van staatssteun, rekening worden gehouden met het DAEB-besluit en zullen de voorwaarden daarin worden gerespecteerd. De woonzorgvoorzieningen en verenigingen in dit ontwerp van decreet zijn diensten van algemeen belang die belast zijn met een openbare-dienstverplichting. De programmatie, bepaald in dit ontwerp van decreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten, schrijft immers voor welk aanbod nodig is in Vlaanderen, daarnaast is het aantal plaatsen (en het aantal marktdeelnemers) beperkt. De activiteit wordt gesubsidieerd door de overheid en als de activiteit niet wordt uitgeoefend, krijgt de woonzorgvoorziening of vereniging geen subsidies en vervalt de erkenning. Een erkenning is meer dan een loutere toelating de activiteit uit te oefenen. Het houdt de verplichting in dit te doen. De overheid legt strenge erkenningsnormen op, zowel voor activiteiten, infrastructuur, beroepskwalificaties als prijsbepaling, en er is een minimumpersoneelsnorm.

15.2.2. De Dienstenrichtlijn

In de memorie van toelichting wordt uitvoerig verduidelijkt welke woonzorgvoorzieningen en verenigingen, bedoeld in het ontwerp van decreet, onder het toepassingsgebied van de Dienstenrichtlijn vallen, of op welke gronden zij niet onder dat toepassingsgebied vallen.

16. Inwerkingtredingsbepaling

Er wordt per artikel een datum van inwerkingtreding bepaald door de Vlaamse Regering met als uiterste datum 1 januari 2021. Op basis van overleg met de sectoren en bestaande werkgroepen worden de besluiten van de Vlaamse Regering opgemaakt met het oog op invoering op 1 januari 2020. Een uitzondering hierop is de bepaling die de aanmelding van woonzorgvoorzieningen en verenigingen uitsluit vanaf 1 januari 2019.

II. Algemene bespreking

Griet Coppé feliciteert minister Jo Vandeurzen met de voorbereiding op dit ontwerp van decreet, die bestaat uit drie conceptnota's waarin de toekomstvisie op de woonzorg wordt uiteengezet. Parallel is nauw contact gehouden met de sector door te luisteren naar de taskforce Woonzorg, en naar de werkgroepen die de regelgeving per voorziening in detail onder de loep hebben genomen. Dit ontwerp van decreet vormt het juridische sluitstuk. De sector waardeert de gestructureerde en zorgvuldige aanpak.

De generieke werkingsprincipes voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen worden opgesplitst in organisatorische en gebruiksgerichte werkingsprincipes, die aansluiten op de gewijzigde verwachtingen. De opdeling legt de nadruk op de gebruiker, wat het lid en de Vlaamse Ouderenraad tevreden stemt. Individuele en collectieve participatie wordt een organisatorisch werkingsprincipe, dat de vraag naar meer inspraak beantwoordt van de oudere die mondiger is geworden. Ook voor CD&V gaat participatie verder dan inspraak over menu en activiteiten. Bewoners en mantelzorgers moeten worden betrokken bij de resultaten van de meting met kwaliteitsindicatoren, bij de resultaten van het toezicht door de Zorginspectie of bij een beslissing over de verhoging van dagprijzen. De Vlaamse Ouderenraad vraagt garanties op de versterking van inspraak en de verankering van de bewoners in de raad van bestuur van de voorziening in de vorm van een referentiepersoon. Een open cultuur draagt bij tot kwaliteit en vertrouwen in de voorziening.

Het ontwerp van decreet schenkt tevens aandacht aan de preventie van vereenzaming. Daarin ziet Griet Coppé een christendemocratische toets omdat het ontwerp van decreet meer sociale cohesie in buurten teweeg poogt te brengen. Met de vergrijzing, het verschuiven van de pensioenleeftijd en de vermaatschappelijking van de zorg neemt de kans op vereenzaming toe. CD&V is tevreden dat meewerken aan en faciliteren van buurtgerichte zorg een organisatorisch werkingsprincipe wordt van elk woonzorginitiatief. Die initiatieven in de woongerichte zorg moeten buurtgerichte zorg mee faciliteren en afstemmen met de lokale overheid. Het lid herinnert aan de resolutie betreffende de ontwikkeling van buurtgerichte ondersteuning van zorgafhankelijke mensen (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2347/3), die als werkingsprincipe ingang vindt in dit ontwerp van decreet.

Artikel 39 bepaalt dat aangemelde initiatieven moeten uitdoven. Alle woonzorgvoorzieningen en verenigingen die beschermde namen hanteren, moeten worden erkend op straffe van sluiting. Die maatregel stelt paal en perk aan de verwarring en zorgt voor duidelijkheid bij wie zoekt naar zorg en ondersteuning. De afschaffing van de aanmelding garandeert ouderen met zorgnoden kwaliteit en de juiste omkadering van zorg en ondersteuning. Hoe ziet de minister de overgangsmaat-

regelen voor de aangemelde initiatieven? Op welke termijn moeten ze zich conformeren aan de regelgeving en een erkenning aanvragen? Hoe wordt de continuïteit gegarandeerd voor ouderen wanneer initiatieven worden stopgezet?

Dit ontwerp van decreet heeft een nauwe link met enkele andere decreten. De keuze voor persoonsvolgende financiering is gemaakt in het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, en met het 'multifunctioneel woonzorgcentrum' wordt een begrip geïntroduceerd dat de voorbereiding op persoonsvolgende financiering inluit. Het onderscheid tussen rob en rvt blijft vooralsnog bestaan. De SAR WGG vraagt volledige rvt-dekking tegen eind 2023. Het is ook voor de SERV een prioriteit. Daartegenover staan grote kosten als men zoals CD&V een afdoende financieringsniveau wil voor alle woonzorgbedden. Er is deze regeerperiode al veel gebeurd voor bijkomende rvt-bedden of reconversies. In 2016 en 2017 voorzag de Vlaamse Regering in extra middelen om telkens aan 1226 woongelegenheden een rvt-erkenning te geven. In 2018 ging het om 1850 extra erkenningen en in 2019 zijn er nog eens 3000 gepland. Gelijke financiering voor gelijke zorgzwaarte blijft een werkpunt. Een correcte financiering van woonzorg volgens zorgzwaarte blijft een prioriteit. Voor CD&V kan persoonsvolgende financiering niet van start gaan zonder dat woonzorg gefinancierd wordt volgens de reële zorgzwaarte van de bewoners. De sleutel is de meerjarenraming van de Vlaamse Regering, zoals bepaald in het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

Het lokaal dienstencentrum wint aan belang doordat het accent verschuift van informatie en recreatie aanbieden naar versterken van de sociale cohesie in de buurt. Het lokaal dienstencentrum wordt aldus de spil van de zorgzame buurt. Het aantal lokale dienstencentra is deze regeerperiode gegroeid met zowat 20 percent, wat staat voor 42 bijkomend erkende lokale dienstencentra. Zo beschikt één op twee gemeenten over een lokaal dienstencentrum. In 172 gemeenten is er nog werk aan de winkel. De Vlaamse Ouderenraad is met CD&V tevreden dat dit ontwerp van decreet de mogelijkheid schept om met antennes of mobiele lokale dienstencentra te werken. Het nieuwe concept schept hoge verwachtingen door de mogelijkheid tot het organiseren van kleinschalige activiteiten op buurtniveau. Lokale dienstencentra krijgen tevens meer taken en bijgevolg meer werk, wat doet hopen dat de eerder beperkte subsidiëring zal stijgen. Er wordt een opening gemaakt voor commerciële initiatiefnemers. De Vlaamse Ouderenraad vreest dat die initiatieven zich minder zullen richten tot kwetsbare en moeilijk bereikbare bewoners. CD&V acht het belangrijk dat een lokaal dienstencentra zich blijft richten tot de meest kwetsbare ouderen.

Dit ontwerp van decreet zet in op differentiatie, wat onder meer blijkt op het vlak van kortverblijf. Het maakt een onderscheid tussen respijtzorg voor ouderen met een zorg- en ondersteuningsvraag, en voor andere doelgroepen, zoals mensen met jongementie en ernstig zieke kinderen en jongeren.

Voor de DMW is een andere rol weggelegd in de woonondersteuning. Ze nemen de rol van de regionale dienstencentra over, die ophouden te bestaan. De Vlaamse Ouderenraad vraagt hoe ruim die taak is. De regionale dienstencentra en de diensten voor gezinszorg leveren niet alleen advies maar helpen ook bij administratieve formaliteiten en voeren werken uit. Hoe omvangrijk zal de taak van de DMW zijn?

In het decreet houdende wijziging van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009, wat de opname door woonzorgcentra van bepaalde personen buiten de erkende capaciteit betreft, dat in werking is sinds 1 januari 2017, is de melding a posteriori vervangen door een plicht om het agentschap voorafgaand toestemming te vragen om een mantelzorgkamer in te richten. De spreekster informeert naar de motiveering, en vraagt of dat niet drempelverhogend werkt voor woonzorgcentra.

De definitie van mantelzorgers verschilt van de federale definitie in de wet van 12 mei 2014 betreffende de erkenning van de mantelzorger die een persoon met grote zorgbehoefte bijstaat. Komt er een afstemming met de Vlaamse definitie? Hoe ziet de minister de mantelzorger?

De artikelsgewijze bespreking biedt de mogelijkheid om in te gaan op de bepalingen over financiële en bestuurlijke weerbaarheid, en over transparantie. Er worden volgens Griet Coppé stappen vooruitgezet. Als de Zorginspectie vaststelt dat een woonzorgvoorziening of vereniging ernstig en herhaald in gebreke blijven om in de zorg- en dienstverlening respectvol met de integriteit van de zorgvrager om te gaan, of als de continuïteit van de dienstverlening ten aanzien van de zorgvragers ernstig in gevaar is, dan kan de Vlaamse Regering verzoeken om een voorlopige bewindvoerder aan te stellen. Die is gemachtigd om in naam en voor rekening van de woonzorgvoorziening of vereniging de nodige maatregelen te nemen om het respect voor de integriteit en continuïteit van de zorg te verzekeren. Dat kan vragen oproepen over de toepassing en de rechtsbescherming, maar vanuit het oogpunt van de rechtsbescherming van de gebruiker lijkt het een belangrijke nieuwheid.

Veel van de nieuwe principes en overgangsbepalingen krijgen pas concreet vorm in uitvoeringsbesluiten. Kan de minister duiding geven bij de timing?

Luc Van Gorp looft in Visie de omslag naar de persoonsgerichte woonzorg. Dit ontwerp van decreet zegt eigenlijk dat de ouder wordende mens geen angst moet hebben om afhankelijk te worden omdat er een omgeving klaarstaat om hem te ondersteunen. De oudere kan loslaten en ondanks afhankelijkheid levenskwaliteit ervaren, niet paternalistisch maar in samenspraak met de omgeving en de oudere zelf.

Griet Coppé zegt dat het afwachten is hoe men met dit ontwerp van decreet vooral op vlak van buurtgerichte zorg zal omgaan. De memorie van toelichting stelt dat het woonzorgcentrum van de toekomst niet bestaat omdat elk woonzorgcentrum op eigen wijze vorm zal geven aan de kwaliteit van leven en wonen, werkgelegenheid en besturen. Het ontwerp van decreet biedt voldoende flexibiliteit om eigen accenten te leggen. Het zijn de initiatiefnemers die de kansen moeten grijpen om hun woonzorgcentrum uit te bouwen tot een open plaats waar zowel op het vlak van transparantie als management mensen kunnen samenkomen, en waar kwaliteit van leven gegarandeerd is.

Freya Saeys ziet elementen die Open Vld ondersteunt zoals het respect voor de persoonlijke autonomie, keuzevrijheid en de verantwoordelijkheid van de gebruiker. Met de mantelzorger moet steeds rekening worden gehouden, en dat steeds vaker als spreekbuis.

In het licht van het debat over euthanasie in woonzorgcentra blijkt dat er in de gebruikersgerichte werkingsprincipes oog moet zijn voor de volledige zorgsituatie, inclusief vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg, en dat met respect voor het zelfbeschikkingsrecht van de gebruiker. Dat impliceert dat een woonzorgcentrum of een groep van assistentiewoningen geen opname- of ontslagcriteria kan hanteren die betrekking hebben op de door de gebruiker geëxpliciteerde voorkeuren over bijvoorbeeld euthanasie.

Het lid is tevreden met de heldere uiteenzetting over de rechten van bewoner en voorziening. Bewoners zijn gedomicilieerd in de voorziening en hun woongelegenheid behoort tot de private sfeer. Woonzorgcentra kunnen de daaruit voortvloeiende vrijheid enkel beperken om organisatorische redenen. De bewoner heeft vrije keuze van arts, ongeacht de visie van de woonzorgcentra of assistentiewoningen op levenseinde. Men kan niet tussenkomen in de unieke arts-patiëntrelatie, met

name bij de keuze voor euthanasie in de eigen woning. De voorziening kan op basis van de eigen visie niet verplicht worden om mee te werken aan euthanasie, maar moet het wel toestaan. Het is belangrijk dat bij de opmaak van de voorafgaande zorgplanning een klimaat wordt geschapen van respect voor de keuze van de bewoners, gelet op de kwetsbaarheid van de groep.

Er is een kwaliteitskader in ontwikkeling voor de bepaling van een zorginspectieconcept. Wat is de stand van zaken? Een belangrijk element daarin is het eerbiedigen van de menselijke waardigheid. Het lid herinnert aan incidenten met kwetsbare ouderen waaruit een gebrek aan ethisch inzicht bij personeelsleden blijkt. Kwetsbare ouderen kunnen vaak niet meer communiceren of worden vaak niet meer geloofd. Er is op dat vlak nog werk voor de opleidingen en voor de voorzieningen want respect voor de mens is een heilig principe in de zorg. Bovendien moet de overheid tijd en ruimte creëren zodat verzorgenden en verpleegkundigen een echte zorgrelatie kunnen aangaan met de ouderen.

Bij de organisatiegebonden werkingsprincipes wordt terecht de nadruk gelegd op het meewerken aan en het faciliteren van buurtgerichte zorg. De doelstelling is mee zorg te dragen voor mensen uit de buurt, maar ook de buurt actief te betrekken bij de werking van de voorziening. Het lid herinnert aan haar vraag om uitleg over onderwijs aan kinderen in woonzorgcentra (*Hand. VI.Parl. 2017-18, nr. C228*). Een school heeft aanvankelijk vanwege de nood aan een extra lokaal maar later omwille van de meerwaarde een klaslokaal kunnen inrichten in een woonzorgcentrum. Zo is een unieke band ontstaan tussen kleuters, lagereschoolkinderen en bewoners van het woonzorgcentrum, en zelfs ruimer met ouders en grootouders van de kinderen. Deze methodiek is lovenswaardig, maar allicht niet overal haalbaar. Bestudeert het beleid of die werkwijze breed kan worden uitgedragen?

In de organisatiegebonden werkingsprincipes wordt voorts terecht belang gehecht aan een degelijk diversiteitsbeleid, onder meer ten aanzien van holebi's. De directie speelt een sleutelrol om tot een cultuur te komen van respect voor eenieders eigenheid en de menselijke waardigheid.

Voorts moet er steeds objectieve informatie worden verspreid. In de praktijk blijkt dat een en ander misloopt, en dat het vertrekpunt niet altijd de wens van de oudere en zijn familie is maar het eigen aanbod. Continuïteit van zorg is van belang en soms is dat wat mensen willen, maar er moet ook respect zijn voor wie iets anders wil. Diensten mogen er niet van uitgaan dat hun aanbod overeenstemt met wat mensen willen. Iedereen moet kunnen beschikken over de juiste informatie over wat waar beschikbaar is. De keuze ligt bij de oudere, de mantelzorger en de familie. De Vlaamse Ouderenraad benadrukt ook het belang van keuzevrijheid in de coördinatiefunctie van de woonzorgcentra. Een coördinatiefunctie ingebed in een ruim aanbod heeft de neiging om het eigen aanbod te promoten.

Het ontwerp van decreet maakt het mogelijk om verenigingswerkers in te zetten in de diensten voor oppashulp. Het is hen wettelijk toegestaan nacht- en dagopvang te verzekeren bij hulpbehoevenden. De diensten voor oppashulp kampen met lange wachtlijsten omdat de nood groter is dan het aanbod. Er wordt in dit ontwerp van decreet een extra mogelijkheid gecreëerd.

In het bestuur van voorzieningen en organisaties moet de nodige aandacht besteed worden aan transparantie, het voeren van een boekhouding en een jaarrekening, het garanderen van financiële weerbaarheid en het melden van belangrijke strategische beslissingen. Voor wie wil ondernemen in de zorg, geldt een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Men moet correct omgaan met middelen die de overheid ter beschikking stelt. Daarmee moet men kwalitatieve zorg aanbieden en continuïteit ten aanzien van kwetsbare personen.

Er wordt een belangrijke rol toebedeeld aan de lokale dienstencentra. Vermaatschappelijking van zorg dient van daaruit gerealiseerd te worden. Ze zijn bijvoorbeeld de best geschikte partner voor het organiseren van vrijwilligerswerk. Zo zijn er ouderen die zich nog vitaal genoeg voelen om zich nuttig in te zetten voor de maatschappij. Aangezien dat arbeidsintensief is, vraagt Freya Saeys of daarvoor extra middelen worden vrijgemaakt.

Het ontwerp van decreet omvat heel wat bijzondere erkenningen die kunnen worden toegekend aan de diensten voor gezinszorg, de centra voor dagverzorging, woonzorgcentra of centra voor kortverblijf type 1. Dat is een goede methodiek maar voor het werkveld wordt het nog moeilijker. Het is cruciaal dat helder inzicht wordt geboden over wat de wijzigingen allemaal inhouden.

Het vervoer van en naar centra voor dagverzorging en voor dagopvang blijkt de achilleshiel. Het is vaak nodig om een dienst voor aangepast vervoer in te schakelen. Freya Saeys hoopt dat de minister in de uitvoering hieraan aandacht besteedt. De Vlaamse Ouderenraad wijst op de betaalbaarheid van het vervoer.

Bij de centra voor kortverblijf is er diversificatie met drie bijzondere erkenningen. In de erkenning van type 1 is er bovendien onderscheid met oriënterend kortverblijf. Het lid twijfelt eraan of dat zinvol is. Elke type heeft als opdracht de beste opties voor de cliënt na te gaan. De dienst voor gezinsopvang doet die beoordeling op het ogenblik dat de zorg voor een thuissituatie duidelijk te zwaar wordt. Zo ook voor een centrum voor dagopvang of dagverzorging. Ook de DMW doet aan vraagverheldering.

Het is goed dat de taken van de woonassistent in een groep assistentiewoningen beter worden omschreven. De mate waarin die beschikbaar is voor de bewoners bepaalt mee het succes van een assistentiewoning. De bepaling dat de opdracht van de woonassistent kon worden uitgevoerd door personeel van een andere dienst, wordt geschrapt. De memorie van toelichting verduidelijkt dat de woonassistent een functie is buiten het personeelskader van de woonzorgcentra. Hij moet ten volle ten dienste staan van de bewoners. Het is goed dat een wooneenheid tijdelijk kan worden erkend als een woongelegenheden in een woonzorgcentrum. Dat is al opgenomen in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 maar nog niet gerealiseerd. Nu Vlaanderen bevoegd is voor de financiering van de woonzorgcentra hoopt Freya Saeys dat het die bepaling kan realiseren. Wat dat betekent voor de belasting van het verplegend en verzorgend personeel, valt af te wachten.

Jan Bertels benadrukt het belang van dit ontwerp van decreet. Hij vraagt de minister verduidelijking bij een zin uit het begrotingsakkoord die aanleiding geeft tot verwarring: "De bepalingen aangaande de erkenning en financiering/subsidiëring van woonzorgvoorzieningen geven geen aanleiding tot een hogere budgettaire impact voor wat betreft de huidige voorziene zorgprogrammatie. Dit dient desgevallend opgevangen via het instellen van een aanwendingscoëfficiënt."

De minister maakte melding van een groeipad of een meerjarenraming die aan het begin van de legislatuur moet worden opgemaakt. De link met het begrotingsakkoord zit in de vermelding dat de programmatie gebaseerd zou moeten zijn op wetenschappelijk onderzoek. Hoelang loopt dat onderzoek nog? Kan het al gebruikt worden voor de meerjarenraming aan het begin van de volgende regeerperiode?

Dit ontwerp van decreet is een verstandige tussenstap naar een toekomstig decreet op de langdurige zorg en ondersteuning. Sp.a heeft de garantie op continuïteit bij de inkanteling van de zesde staatshervorming steeds gesteund.

Persoonsvolgende financiering kan pas bij een volledige rvt-dekking, die op zijn laatst in 2023 voorop wordt gesteld. Is de minister daarop ook ingesteld?

Jan Bertels vraagt nadere uitleg bij enkele elementen die in uitvoeringsbesluiten moeten worden geregeld, zoals de registratie van gegevens en de gebruikersprincipes. Loopt het overleg met stakeholders en actoren al? De uitvoeringsbesluiten bepalen immers wat er op het terrein gebeurt.

Over levenskwaliteit worden mooie principes naar voren geschoven. De spreker informeert naar het onderzoek naar outputindicatoren. Toezicht op het principe van toegankelijke, kwalitatieve en betaalbare zorg is voor sp.a een belangrijke indicator. Hoe wil de minister dat verankeren?

Omdat het risico op commercialisering van zorg en ondersteuning reëel is, ondanks de principes van maatschappelijk verantwoorde zorg en sociaal ondernemerschap, is beteugeling aangewezen. Er is sprake van controles op winstuitkering. Jan Bertels neemt aan dat minister Jo Vandeurzen gewonnen is voor het principe dat op zorg geen winst mag worden geboekt. De spreker begrijpt niet waarom commerciële spelers toegang krijgen tot de lokale dienstencentra. Zij vallen blijkbaar niet onder die algemene doelstelling.

Hoe zullen de DMW woningaanpassingen overnemen van de regionale dienstencentra?

Aangepast vervoer is een probleem voor vele ouderen. Is daar in het kader van de vervoersregio's of in het beleidsdomein Mobiliteit zicht op? Het gaat om een probleem van beschikbaarheid en van betaalbaarheid.

De Raad van State maakt een opmerking over de naleving van de Europese regels voor diensten van het algemeen belang die een niet-economische activiteit uitoefenen. Is er informeel afgetoetst of de redenering van de minister aanvaard wordt? Er zijn arresten waarin ook de Raad van State stelt dat voorzichtigheid geboden is. De minister probeert te duiden dat het gaat om een dienst van algemeen belang met niet-economische activiteit.

Voor de gebruikersgerichte werkingsprincipes (levensbeschouwing, discriminatie, levenseindezorg of euthanasie) zijn nog uitvoeringsbesluiten nodig. In de memorie van toelichting wordt melding gemaakt van een te ontwikkelen kader voor het zorginspectieconcept. Iedereen moet zijn rechten kunnen afdwingen in elke setting, ongeacht de organisatie.

Dit ontwerp van decreet bevat enkele goede bepalingen voor de organisatorische werkingsprincipes en voor ethisch verantwoorde zorg en ondersteuning. Dat geldt ook voor diversiteit, zowel van bewoners als van medewerkers. Dat medewerkers het Nederlands machtig moeten zijn is een positief principe.

Vrijwilligers nemen in veel woonzorgvoorzieningen taken op en worden betrokken. Het is niet duidelijk hoe het concept van verenigingswerker of betaalde vrijwilliger daarin past. Er wordt verwezen naar de algemeen aanvaarde principes en normen van de Vlaamse Gemeenschap. Jan Bertels wil vernemen wat dat inhoudt.

Jan Bertels vraagt tot slot duidelijkheid bij het verrassende criterium van honderd medewerkers om een onderscheid te maken in de bepalingen inzake financiële en bestuurlijke weerbaarheid. Stamt dat uit de principes van de ondernemingsraden?

Elke Van den Brandt zegt dat dit ontwerp van decreet voortbouwt op de doelstellingen van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009: het creëren van een zorgcontinuüm, de samenwerking verbeteren, en de kwaliteit van wonen en zorg versterken. Ze waardeert het behoud van doelstellingen maar beschouwt het als een teken aan de wand dat zorgcontinuïteit sinds 2009 onvoldoende is versterkt, mantelzorgers niet de juiste plek kregen, ontschotting niet gerealiseerd is en maatwerk

voor ouderen nog geen feit is. Het ontwerp van decreet benoemt wat er is, en kondigt aan wat er zal veranderen. Er is geen analyse van de realiteit, hoe de omslag kan gebeuren en welke hefboomen nodig zijn. Andere analyses in de memorie van toelichting, acht het lid nuttig. Ze vreest dat het ontwerp van decreet tekort zal schieten om de omslag te maken. De SAR WGG evalueert op dezelfde manier en waardeert dat een evenwicht wordt gezocht tussen ambitie en realisme, en tussen wat haalbaar en wat nodig is. Evenzeer betreurt de adviesraad dat er niet meer ambitie is. Woonzorg schreeuwt om kleinschaligheid, maatwerk, persoonsgerichte benadering van zorg en ondersteuning, en meer aandacht voor levenskwaliteit. Het aanbod staat soms te ver van de mensen, die niet vinden wat ze zoeken. Elke Van den Brandt hoopt dat de omslag gerealiseerd wordt op korte termijn.

Een aantal zaken wordt naar de toekomst verwezen: het gelijk inschalen en de parameters die daarvoor nodig zijn. Een degelijke programmering en behoeftanalyse zijn andere ontbrekende bouwstenen van een goede decretale regeling.

Elke Van den Brandt apprecieert dat er principes naar voren geschoven worden die uitgaan van het gebruikers- en het organisatieperspectief. Het is een interessante werkwijze die vertrekt van de logica wat goede zorg betekent. De vraag blijft wat de volgende stap is. Als de Zorginspectie blijft aftoetsen op basis van de huidige criteria, staat men nog geen stap verder. Een oefening over kwaliteit en kwaliteitsdenken blijft essentieel. De SAR WGG heeft het over outputfactoren, en wil visie en ervaring van gebruikers betrekken in de kwaliteitsmeting. In de uitvoeringsbesluiten is nog werk aan de winkel om tot goede indicatoren en erkenningsnormen te komen.

De Vlaamse Ouderenraad stelt een charter voor gebruikersrechten voor zodat ouderen hun gebruikersrechten kennen. Er is ook vraag naar verankering van hun vertegenwoordiging in de raden van bestuur. Kan dat alsnog worden toegevoegd?

De mantelzorger krijgt een vastere plek als wezenlijk deel van de context rond de oudere. Het concept kan bijvoorbeeld worden doorgetrokken tot in de woonzorgcentra. Hun rol in de woonzorgcentra is nog niet geduid.

Goede zorg betekent voor Groen zorg op maat en in de buurt. In de vertrouwde omgeving zorg mogelijk maken, beantwoordt de veelgehoorde vraag van ouderen om niet uit de vertrouwde sfeer te moeten vertrekken. Dat veronderstelt nog enkele grote evoluties. De adviezen laten ook blijken dat er groeipaden nodig zijn na de hervormingen van de thuiszorg. De spreekster is het eens met de visie op de lokale dienstencentra als spil van een buurt, maar acht meer nodig dan melding maken van een toename met 20 procent. Het is zaak te analyseren waar lokale dienstencentra nodig zijn en ervoor te zorgen dat ze er ook komen.

Er is enthousiasme over de rol van de lokale dienstencentra, maar hefboomen om het concept te versterken ontbreken. Ze zijn ten onrechte geen kernactor in het geïntegreerd breed onthaal. Als spil van de buurt moeten ze kunnen instaan voor woonondersteuning. Outreachend zoeken naar kwetsbare en kansarme ouderen wordt een taak voor de DMW, waarbij de lokale dienstencentra niet worden betrokken. Er is nog versterking mogelijk mits de financiering volgt.

Het bevreemdt dat werken met woonzorgnetwerken wordt geschrapt. De motivatie luidt dat het concept nooit in uitvoeringsbesluiten is omgezet. Elke Van den Brandt betreurt dat experimenten zoals in Wervik niet de verdiende versterking krijgen. De eerstelijnszones worden als oplossing naar voren geschoven, maar het blijft een gemiste kans om intussen netwerkgericht in buurten te werken. Er wordt niet eens geanalyseerd wat er is misgelopen.

Commercialisering in de ouderenzorg blijkt niet altijd positief en vormt daarom een belangrijk debat. Commercialisering is evenmin altijd slecht. Het ontwerp van decreet overstijgt het beperkende idee van één soort speler. De vraag hoever commercialisering kan gaan en welke spelers actief kunnen zijn, is niet onbelangrijk. Private spelers die louter gemotiveerd door winst werken, passen niet in zorg. Het ontwerp van decreet bevat een aantal principes over onder meer maatschappelijk verantwoord ondernemen en transparantie. Het probleem zit evenwel in de andere middelen die voor winstdeling en niet voor zorg bedoeld zijn. Waarom wordt dat niet aan banden gelegd? Als de sector niet interessant is voor zogenaamde cow-boys, verdwijnt het probleem.

Gebruikers moeten weten wat er mogelijk en beschikbaar is. Met drie soorten kortverblijf werken is goed, mits ouderen weten om welke soort en type het gaat. Er moet worden vermeden dat kortverblijf een opstap wordt naar een bed omdat er een tekort is. Hoe wordt ervoor gezorgd dat deze mechanismen gebruikt worden waarvoor ze bedoeld zijn?

Het is goed dat assistentiewoningen niet langer aangemeld maar erkend moeten worden. Voor ouderen is het verschil met bijvoorbeeld een serviceflat niet altijd duidelijk. Veel eigenaars van een serviceflat denken dat er kwaliteitsgaranties aan gekoppeld zijn. Het lijkt zinvol om een aantal begrippen, zoals ook serviceflat, te beschermen. Het lid sluit zich aan bij de vraag hoe de overgang geregeld wordt voor de ouderen. Ze mogen het slachtoffer niet worden van een beleidswissel.

Vervoer blijft belangrijk voor dagverzorgingscentra en thuiszorgvoorzieningen. De Vlaamse Ouderenraad zegt dat vervoer vooral geen zaak van Welzijn maar van Mobiliteit is. Basisbereikbaarheid en vervoersregio's zijn niet in lijn met de eerste lijnszones. Vervoer is een drempel tot goede zorg. Afstemming en samenwerking zijn noodzakelijke stappen om een goed woonzorgbeleid met betaalbaar vervoer te garanderen.

Gezinszorg, dat niet langer aanvullend of geïntegreerd is, verandert op een aantal punten. De een-op-eenrelatie wordt verder doorbroken, wat voor meer flexibiliteit zorgt en waardoor beter kan worden ingespeeld op veranderingen in de samenleving. Er is evenwel meer nodig om van de gezinszorg een slagkrachtige sector te maken: financiering, voorwaarden, kwaliteitscriteria maar ook ontschotting en efficiënt inzetten van de diensten.

Het debat over euthanasie in woonzorgcentra is actueel. Heel wat woonzorgcentra weigeren om ethische redenen euthanasie toe te passen. Het ontwerp van decreet bevat een aantal bepalingen over zelfbeschikking en ethisch verantwoorde zorg. Woonzorgcentra moeten vroegtijdig aan zorgplanning doen. Wilsverklaringen worden mogelijk, net zoals palliatief zorgbeleid. Het is onduidelijk of een uitvoeringsbesluit zal zorgen voor de afdwingbaarheid. Kan een woonzorgcentrum als instelling nog weigeren om in zijn faciliteit euthanasie toe te passen?

Ook Brussel wordt in een artikel vermeld. De manier waarop Brussel ouderenzorg en woonzorg organiseert, verschilt van Vlaanderen. In Brussel zijn er meer ouderen die in een woonzorgcentrum verblijven, maar het gebruik van thuiszorg en dagopvang ligt er lager. Dat heeft deels te maken met het beschikbare aanbod in Brussel, maar ook met de stedelijke context waar ouderen in een kleiner sociaal netwerk zitten. Een analyse van Brussel kan ook interessant zijn voor Antwerpen of Gent. Brussel moet bovendien afrekenen met zijn institutionele context. Partners die elk bij een andere mutualiteit zijn aangesloten, worden anders bejegend en behandeld. Zo moet worden onderzocht hoe de thuiszorg in Brussel gelijkaardige tarieven kan hanteren. Een taalgemengd gezin moet één thuisverzorger kunnen krijgen zonder verlies van rechten. In dit ontwerp van decreet wordt een opening

gemaakt. Elke Van den Brandt hoopt voor de hoofdstad tot een werkbaar instrument te komen.

Peter Persyn sluit zich aan bij de waardering voor de aanzet. Ook hij verwachtte ontschotting van de diverse woonzorgvormen. Het spanningsveld met de nobele intenties van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 met nadruk op het continuum van geïntegreerde aanpak en samenwerking blijft. Er wordt nog altijd geredeneerd vanuit verschillende aanbodvormen. Een evolutie naar een persoonsgerichte benadering is nodig om een trendbreuk te forceren. Tegelijk moet er aandacht gaan naar de buurtgerichte benadering in het kader van het lokaal sociaal beleid.

Ook voor zorgfuncties is verdere ontschotting nodig. In de thuiszorg leeft de frustratie dat verschillende thuiszorgers in verschillende hoedanigheden verschillende taken blijven opnemen. Geïntegreerde zorg veronderstelt een verder geïntegreerd aanbod door zorgverstrekkers. In Zweden voert een verzorger ook verpleegkundige taken uit. De vertrouwensband met cliënten die soms zwaar zorgbehoevend zijn, neemt tussenschotten weg. Dat gebeurt ook bij mantelzorgers die soms medische handelingen uitvoeren. Dat moet in samenwerking met het federale niveau aangepakt worden. Het federale niveau blijft verantwoordelijk, maar Peter Persyn hoopt dat deze bevoegdheid op één niveau terechtkomt.

Het ontwerp van decreet zet stappen vooruit ten gunste van de kwaliteit van de zorg. N-VA is niet van mening dat de commerciële sector de boosdoener is. In Brussel is twee derde van de woonzorgcentra in commerciële handen en in Wallonië de kleine helft. Er zijn niet meer klachten dan in Vlaanderen. Er moet voldoende controle zijn, zeker op de aangeboden en op de voorgespiegelde zorg. Het lid herinnert aan persberichten over contractbreuk ter zake.

Aandacht voor financiële weerbaarheid en transparantie is goed, maar N-VA acht het van belang dat de zorgbudgetten één op één terechtkomen, ongeacht het statuut van de zorgverstrekker. Dat moet getraceerd kunnen worden.

Goede output en outcome zijn van belang. Ter zake worden goede stappen gezet.

Van Brussel kan men leren. De lokale dienstencentra maakten er vaak van de nood een deugd. Ze richten zich tot andere kwetsbare profielen, al gebeurt dat in een beperkte geografische omschrijving. Er zijn vervoersproblemen maar de dekking is toch groot. De gemiddelde Vlaamse gemeente is uitgestrekt en door de fusies zal dat nog toenemen, wat de buurtgerichte antennewerking verklaart.

Vervoer kan worden opgenomen in de ambitieuze persoonsvolgende aanpak van de Vlaamse sociale bescherming, en dat met het oog op lang thuisblijven en opvang in dagverzorgingscentra.

Een groeipad is onontbeerlijk in de context van de meerjarenplanning. De middelen moeten volgen om te voorkomen dat veel dode letter blijft. Het gat dichtrijden met een realistisch groeipad om aldus ook te anticiperen op onder meer de evolutie van dementie, vereist eensgezindheid over de partijgrenzen heen.

Minister *Jo Vandeurzen* is tevreden met de reflecties en het traject om een maximaal draagvlak te realiseren. Bij een grote transitie is het zaak de sector te motiveren om dat met open vizier tegemoet te treden. Een transitie naar persoonsvolgende financieringsystemen is niet evident waar aanbodfinanciering vanzelfsprekend is. De fundamentele appreciatie van de adviesorganen stemt de minister eveneens tevreden.

Dit ontwerp van decreet past in een geheel van initiatieven waaronder de Vlaamse sociale bescherming, die cruciaal is voor de unieke inschaling en financierings-

systemen om een intersectorale en persoonsvolgende financiering mogelijk te maken. Dat is mede door de impact van het federale niveau complex. Het doel blijft een geïntegreerd beleid voor langdurige zorg, waarin ook handicapspecifieke zorg vervat is. Dat vereist een kader dat toelaat geleidelijk te groeien. Het is immers onmogelijk om in één beweging een inschalingsstelsel op te zetten, in lijn te brengen met het RIZIV, wetenschappelijk te valideren, gebruiksvriendelijk te maken voor een rist van sectoren, en een sociale component in te bouwen. Bovendien lopen er tegelijk nog andere oefeningen: een nieuw programmatie-instrument ontwikkelen om een transparante meerjarenbegroting te kunnen voorleggen.

De zorgbehoefte ramen moet op basis van hypothesen gebeuren. Dat is complex, maar het doel is in de aanloop naar de verkiezingen van mei 2019 een aantal bouwstenen aangereikt te krijgen. De opbouw van de budgettaire programmatie loopt en wordt stelselmatig verfijnd.

De zorgbehoefte inschalen vanuit de visie van de betrokken persoon die meezoekt hoe de zorg moet worden verleend, is niet mogelijk als het onderscheid tussen rob en rvt moet blijven. De financiering van de zorg moet aan de persoon en niet aan aanbod gekoppeld worden.

Als zorg thuis door een thuisverpleegkundige wordt verleend, financiert het RIZIV. Wie zorg zoekt in een residentiële setting, doet een beroep op de Vlaamse Gemeenschap. Kiezen voor rvt-bedden is kiezen voor kinesitherapie, in wezen zelfstandige prestaties, die overgezet worden in Vlaamse financiering. Omdat de context niet neutraal is, moet worden gereflecteerd over de randvoorwaarden waaraan de regels aangepast moeten worden. Minister Jo Vandeuren is veeleer positief. Geleidelijk aan wordt alles uitgeklaard en intussen zijn de fundamenten er voor de komende jaren. Men kan zich immers op een onderbouwd wettelijk kader baseren.

Het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en het toekomstige decreet op de organisatie van de eerste lijn zijn cruciaal. De minister wil niet in elke regio tientallen verzulde netwerken zien ontstaan. De geïntegreerde zorg moet worden gerealiseerd via de eerstelijnszones. Daarin kan bijvoorbeeld de buurtgerichte werking zijn beslag vinden. De diverse concepten worden in een breed geïntegreerd geheel afgerond. Een laatste decreet dat van belang is in dit verband is het aangekondigde decreet op de geestelijke gezondheidszorg.

De uitvoeringsbesluiten zijn van belang en de redactie loopt. Er is voortdurend overleg met de sectoren. Zo is er veel aandacht besteed aan diversiteit en buurtgerichte zorgvormen. In maart 2019 volgt een studiedag over buurtgerichte zorg om goede praktijken te filteren. De principes worden in de uitvoeringsbesluiten geconcretiseerd. De uitgangspunten zijn van belang als toetssteen voor het referentiekader waarop kwaliteit wordt afgewogen.

Minister Jo Vandeuren deelt de analyse van Freya Saeys over levenseinde. Woonzorgcentra zijn vrij toegankelijk voor artsen en de thuis van ouderen. Een voorziening heeft recht op een eigen visie en mag die expliciteren, maar moet respect opbrengen voor de wens van de bewoner. De federale wetten regelen die aspecten waarvoor Vlaanderen niet bevoegd is.

Stakeholders werken aan een referentiekader op basis waarvan de Zorginspectie de kwaliteit van levenseindezorg kan toetsen. Dat wordt in februari 2019 afgerond en aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De Zorginspectie oefent het toezicht uit. Handhaving is voor het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Opname en ontslag van een bewoner kan niet gemotiveerd worden op basis van de visie van de betrokkene op levenseindezorg. Dat wordt in de memorie van toelichting geduïd en wordt in de uitvoeringsbesluiten opgenomen.

De verwijzing naar integriteit en menselijke waardigheid is een sleutel. Het gaat om kwetsbare mensen die zich niet meer afdoende kunnen uitdrukken. Ze moeten op een respectvolle wijze zorg ontvangen. De kwaliteit van de zorg controleren is een uitermate belangrijke opdracht van de overheid. Daarom wordt er onder meer geïnvesteerd in concepten als ethiek van de zorgrelatie, in de verspreiding van goede praktijken, of in referentiekaders voor kwaliteitsvolle zorg bij dementie. Het groeipad van de personeelseffectieven is belangrijk. De Vlaamse Ouderenraad hecht daar ook groot belang aan.

De bepalingen over financiële weerbaarheid en transparantie zijn een grote stap voorwaarts. Voor het eerst worden deze beide factoren benoemd voor wie in de sector actief wil zijn. Er wordt proactief aangegeven dat organisaties een code van goed bestuur en transparantie moeten hanteren. Ze moeten duiden wie de leiding heeft en melding maken van belangrijke beslissingen. Dat vergt overtuiging aan de kant van de overheid dat de continuïteit van zorg en integriteit van de bewoners niet in het gedrang komen. Dankzij het gelopen traject kan dat aldus worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement. Koepels en sectoren zijn immers maximaal betrokken. Er worden geen extra administratieve lasten opgelegd omdat wordt onderzocht of er geen verplichtingen gelden op een ander niveau. Men streeft naar een platform voor eenduidige boekhoudkundige interpretatie. In combinatie met het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid is dat een belangrijke aanvulling op het toezicht op de aanwending van publieke middelen.

De lokale dienstencentra moeten geen extra taken uitvoeren zonder dat er iets wegvalt. De financiering bedraagt 32.700 euro per jaar. De overheid kan overwegen om dat beter te financieren, maar uitbaters moet zich engageren om de nodige inspanningen te leveren in de vorm van cofinanciering. De overheid heeft bij de groei van de middelen voorrang verleend aan het honoreren van de erkende dienstencentra zodat ze allemaal het vermelde budget ontvangen. In de begroting 2019 is voor een twaalfstal nieuwe dienstencentra ruimte vrijgemaakt. De programmatie is nog niet uitgeput.

Ook commerciële initiatieven hebben toegang tot erkenning. Die afweging is gemaakt op basis van het zoeken naar een vergelijk want er dienen zich zo opportuniteiten en synergieën aan. Er is niet zozeer vrees voor misbruiken.

De lokale dienstencentra spelen een cruciale rol in de buurtgerichte zorg. Het moet gaan om ontmoetingsplaatsen waar buurtgerichte zorgvormen samenlopen, en waar samenleving en ambulante ondersteuning een plaats hebben. De minister ziet dat liever niet extern georganiseerd, en geeft de voorkeur aan inbedding in een netwerk van partners.

De taken van de regionale dienstencentra worden gesaneerd en overgeheveld. De DMW zijn de beste maar niet de enige optie. Men acht het niet aangewezen om de diensten voor thuiszorg een verplichting op te leggen. De structuren zijn gesaneerd en er is geprobeerd om te vereenvoudigen.

Het begrip 'aangemeld' is te onduidelijk en wekt onterechte verwachtingen. Daar aan is in overleg met de stakeholders verholpen. Wie decretale termen gebruikt, moet over een erkenning beschikken. Een nuance is dat soortgelijke activiteiten mogen onder een andere naam. De overgangsregeling bepaalt dat wie eind 2018 over een omgevingsvergunning beschikt als aangemeld kan doorwerken. In het uitvoeringsbesluit wordt voorts ingeschreven hoe binnen een bepaalde termijn over te stappen op een erkenning. Uitzuivering is nodig want er heerst onduidelijkheid. Er is al geïnvesteerd in sensibiliseren en bekendmaken van de juiste regels aan het publiek. Eenmaal het ontwerp van decreet in werking treedt, geldt een ander toezicht gezien de vereiste erkenning.

Er is een set van vierentwintig niet in dezelfde mate verfijnde kwaliteitsindicatoren in gebruik. Het zijn niet allemaal outputindicatoren. Het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg moet de ontwikkeling van dergelijke indicatoren stimuleren. Het ziet toe op de validiteit van de indicator en de kwaliteitsborging. Er wordt zo ook gezorgd voor verbinding tussen de verschillende sectoren. Levenskwaliteit kan niet in elke sector anders worden ingevuld. Een partij, die losstaat van de sector, moet erover waken dat elke sector dezelfde kwaliteitsstandaard gebruikt bij de ontwikkeling. Ook subjectieve beleving is een belangrijk punt. Er is al een enquête gehouden en er moeten nog initiatieven worden ontwikkeld.

De kwaliteit bewaken kan ook door ouders en familie te betrekken, bijvoorbeeld in de bewonersraad. Een code van goed bestuur die aangeeft hoe stakeholders worden betrokken, bepaalt op welke manier het model met checks and balances in het bestuursmodel kan werken.

Minister Jo Vandeurzen bevestigt dat vervoer in zijn persoonlijke visie ooit deel moet uitmaken van de Vlaamse sociale bescherming. Het speelt een belangrijke rol in de levenskwaliteit bij langdurige zorg. Dat de eerstelijnszones geografisch niet samenvallen met de vervoersregio's is niet onoverkomelijk. Deze aangelegenheid moet niet in eerste instantie door de welzijnssector opgelost worden, maar door Mobiliteit. Alvorens een financieringssysteem te ontwikkelen, moet op basis van Health in All Policies worden nagegaan wat waar kan worden opgenomen. Er wordt vooral gekeken in de richting van het niet-dringend liggend ziekenvervoer.

Er is een analyse gemaakt van de organisatorische capaciteit van een initiatief. Organisaties met honderd medewerkers moeten een ondernemingsraad oprichten.

De financiering van de gezinszorg kwam tijdens de voorgaande regeerperiode in beeld, maar de zesde staatshervorming heeft het debat verruimd. Gezinszorg moet worden ingeschoven in Vlaamse sociale bescherming. Dat geldt ook voor de andere beschreven onderdelen.

De vormen van kortverblijf passen in het Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020, waarin respijtzorg grote aandacht krijgt. Het was de bedoeling een kader te geven aan bijvoorbeeld Villa Rozenrood en andere initiatieven die bottom-up zijn ontstaan. Hetzelfde geldt voor initiatieven voor respijtzorg bij zware zorg. Er wordt gezocht naar een decretale basis onder de vorm van kortverblijf. Die initiatieven vragen geen extra financiering omdat ze vaak met veel vrijwilligers werken.

Over de Europese regelgeving is advies ingewonnen en minister Jo Vandeurzen meent dat het de toets doorstaat. Bepaalde zaken moeten in uitvoeringsbesluiten gegoten worden met de nodige verantwoording.

Brussel blijft nog een aantal jaren buiten de verzekeringsconstructie. De situatie is er specifiek, maar de onderbezetting in sommige woonzorgcentra vormt een uitdaging. Men wil de tijd om te bekijken hoe de zaken evolueren en na te gaan hoe de GGC de zaken benadert. Betrokkenen geven aan dat in eerste instantie voor continuïteit moet worden gezorgd. De vaststelling over gezinszorg klopt. Er is een problematisch prijsverschil tussen Vlaanderen en Brussel.

Bij de mantelzorgkamer stond ook de term 'aangemeld'. Door dat begrip te schrappen is dat opgenomen als 'toestemming'. Het gebruik van de BelRAI wordt in de uitvoeringsbesluiten geregeld. Minister Jo Vandeurzen hoopt heel wat uitvoeringsbesluiten minstens in eerste lezing in deze legislatuur af te ronden zodat de volgende Vlaamse Regering voldoende tijd heeft om ermee door te gaan. De termijn loopt ook voor de aanmelding tot de periode 2020-2021.

Het verenigingswerk lijkt nog geen hoge vlucht te nemen. Er is aangegeven dat als de integriteit van personen een kwestie is, de kwaliteitscriteria verzekerd zijn. In de regelgeving zijn specifieke bepalingen opgenomen, ook voor de residentiële ouderenzorg. In VIA 5 is afgesproken dat de sociale partners het gesprek voeren. Veel beweging lijkt er niet in te zitten.

De aanwendingsfactor is een standaardbepaling die vaak terugkeert in een begrotingsakkoord. Er wordt gezegd dat de oefening geacht wordt begrotingsneutraal te zijn los van (afgesproken) groeipaden. Indien nodig, wordt het uitbreidingsbeleid getemporiseerd.

Jan Bertels vraagt waaruit de minister afleidt dat het verenigingswerk niet echt van de grond komt. Om welke sectoren gaat het?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat twee voorzieningen uit dit ontwerp van decreet hiervoor in aanmerking komen: de diensten voor oppashulp, want een van de toegelaten activiteiten is nacht- en dagoppas, en de woonzorgcentra. Uit de aanvragen blijkt dat een aantal diensten enkele mensen hebben die in dat statuut oppaswerk willen leveren. Dat wordt toegestaan mits aan de bepalingen in de Relancewet is voldaan. Tegelijk zijn diensten voor oppashulp gebonden aan decretale verplichtingen.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 2

Jan Bertels informeert hoe respijtzorg, een onderdeel van het Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020, versterkt zal worden.

Katrien Schryvers vraagt paragraaf 1, 16°, als volgt aan te passen: "artikel 3 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie".

De commissie stemt ermee in dit als technische correctie aan te passen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de respijtzorg verruimd wordt met een nieuwe vorm van kortverblijf.

Artikel 2 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 3

Jan Bertels heeft twee belangrijke opmerkingen bij de doelstellingen en werkingsprincipes. Voor hem is de doelstelling van autonomie fundamenteel. Vermaatschappelijking betekent echter niet dat gebruikers hun plan moeten trekken en professionele zorg uitgesteld wordt. Niet iedereen kan een beroep doen op zijn netwerk. Een tweede aspect is dat de lokale besturen hun regierol moeten kunnen combineren met een actorrol. Voor sp.a mag die laatste rol niet ondergraven worden.

Artikel 3 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 4 en 5

Jan Bertels bestempelt de eerbiediging van de grondrechten in deze artikelen als belangrijk en positief. Hij wil van de minister graag de precieze reikwijdte kennen van artikel 38, vijfde lid, op basis waarvan de Vlaamse Regering een afwijking kan toestaan op de naleving van sommige erkenningsvoorwaarden. Zoals het geformuleerd is, kan het ook gaan om de rechten en plichten van de gebruikers. Wat is de bedoeling en waarom is de afwijkingmogelijkheid niet beperkt tot materiële aspecten zoals bouwnormen? Kan er bijvoorbeeld afgeweken worden van de bepaling dat een gebruiker om euthanasie kan vragen?

Minister *Jo Vandeurzen* legt uit dat artikel 4 de decretale werkingsprincipes bepaalt. De Vlaamse Regering kan daar geen afwijking op toestaan.

Jan Bertels oordeelt dat de omschrijving in artikel 38, vijfde lid, van dien aard is dat er ook kan worden afgeweken van zorgondersteuning, en van wederzijdse rechten en plichten van woonzorgvoorziening en gebruiker.

Minister *Jo Vandeurzen* wijst erop dat de afwijking gebonden is aan voorwaarden, namelijk dat veiligheid van gebruikers en personeel, en dat de kwaliteit van de verstrekte woonzorg voldoende gewaarborgd is. In de praktijk zal het vooral om architectonische normen gaan, maar het kunnen er andere zijn.

De artikelen 4 en 5 worden met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 6

Artikel 6 wordt zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 7

Freya Saeys begrijpt dat een eerste erkenningsaanvraag vergezeld moet zijn van een financieel plan over minstens drie jaar. Dat plan dient onder meer een schatting van de omzet en een berekening van de rendabiliteit te bevatten. Heel wat woonzorgcentra uitgebaat door een openbaar bestuur zijn verlieslatend. Moet dat gemeld worden in dat financieel plan? Hoe zal het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid oordelen over chronisch verlieslatende dossiers?

Jan Bertels informeert of de Zorginspectie voldoende gewapend is om toezicht te houden op de financiële en bestuurlijke weerbaarheid en transparantie. Zo neen, hoe worden ze daarop voorbereid? Hij informeert of de financiële benchmark al aan de gang is en zo ja, hoe ver het ermee staat.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat als een voorziening voortdurend verlieslatend is, het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid dat met haar zal bespreken. Dat is het doel van de financiële weerbaarheid: zorgen voor continuïteit van bedrijfsvoering opdat de continuïteit van de zorg en de integriteit van de bewoners niet in gevaar komt. Het decreet van 19 februari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid geeft de toezichthouder tal van controlemogelijkheden als voorzieningen verlieslatend zijn. De Zorginspectie tracht stelselmatig competenties, ook op financieel en technisch vlak, op te bouwen, waarna het toezicht naast klassieke aspecten ook financiële zal behelzen.

Professor Johan Christiaens van de UGent heeft de opdracht gekregen om een analyse te maken van de boekhoudkundige normen en de werkwijze van de diverse

centra. Die analyse is nodig voor een consistente financiële benchmark. De resultaten worden verwacht in de loop van februari 2018. Er komt ook een overlegorgaan dat zich daarover zal buigen.

Peter Persyn herinnert aan zijn vraag naar een een-op-eentoe wijzing van de zorgbudgetten. N-VA dringt aan op een duidelijke opdeling tussen zorgbudgetten, infrastructuur- en verblijfskosten, wat met de moderne informaticatoepassingen zeker mogelijk is. Een benchmark kan de basis zijn voor een vergelijking tussen voorzieningen van een verschillende rechtsvorm, waarmee meteen de discussies over de efficiëntie van die rechtsvormen kunnen worden beslecht.

Minister *Jo Vandeurzen* repliceert dat het onderzoek net tot doel heeft uit te klaren wat de mogelijkheden zijn.

Artikel 7 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 8

Artikel 8 wordt zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 9

Jan Bertels begrijpt niet waarom de minister commerciële organisaties wil toestaan een lokaal dienstencentrum uit te baten. Ook de Vlaamse Ouderenraad maakt die opmerking. De minister zegt dat te doen op vraag van de sector maar het parlementslid ziet niet hoe zij die taken kwaliteitsvol kunnen uitvoeren in nauw overleg met de lokale overheid. Hij neemt aan dat het niet zo is dat een deel van het lokaal sociaal beleid geprivatiseerd wordt.

Minister *Jo Vandeurzen* legt uit dat er situaties zijn waarin private voorzieningen zelf een erkenning als dienstencentrum vragen binnen de programmatie, en niet het lokale bestuur. De passage is in het ontwerp van decreet gevoegd omdat in de voorbereidingen geopperd werd dat bepaalde initiatiefnemers in de residentiële ouderenzorg faciliteiten als een dienstencentrum in hun aanbod kunnen opnemen. Dat zorgt niet voor principiële bezwaren aangezien de financiering van de dienstencentra niet voldoende is en een initiatiefnemer er eigenlijk geld op moet toelagen. Socialprofitorganisaties kunnen trouwens nu al een erkenning aanvragen als dienstencentrum.

Jan Bertels informeert of er al dergelijke dienstencentra zijn.

Minister *Jo Vandeurzen* beaamt dat, hoewel het er slechts één of twee zijn.

Artikel 9 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 10 en 11

De artikelen 10 en 11 worden zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 12

Freya Saeys leest in de memorie van toelichting dat van het logistiek personeel verwacht wordt dat het logistieke en pedagogische ondersteuning biedt. Uit de hoorzitting over het verzoekschrift over de problematiek van de dienstencheques en de poetsdiensten van de diensten voor gezinszorg (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 707/1) blijkt dat zoiets niet verwacht kan worden van elke werkman of de poetsvrouw, wel van verzorgend personeel.

Minister *Jo Vandeurzen* heeft begrip voor die opmerking, maar de aanvullende thuiszorg wordt geïntegreerd in de gezinszorg, wat meteen de grijze zone tussen beide wegneemt. In de gezinszorg moeten ook logistieke diensten gericht zijn op de doelstelling en passen in het zorgplan. In het ontwerp van decreet staat trouwens psychosociale ondersteuning. Daarmee wordt bedoeld dat een poetshulp moet weten hoe om te gaan met een persoon met beginnende dementie of met zijn mantelzorger een ondersteunend gesprek moeten kunnen voeren. Daartoe zullen ze opgeleid worden.

Artikel 12 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 13 tot en met 15

De artikelen 13 tot en met 15 worden zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 16

Jan Bertels vindt het normaal dat de kwaliteit gelijk blijft als oppashulp geboden wordt door vrijwilligers of verenigingswerkers. Hij vraagt echter hoe het kan dat de gebruikersbijdrage daar geen invloed van ondervindt. Een dienst voor oppashulp betaalt immers een vergoeding aan een verenigingswerker.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de diensten voor oppashulp inderdaad verenigingswerkers mogen inzetten, maar met gelijke repercussie op de kosten voor de cliënt als vrijwilligers. De maximumkosten voor de cliënt bedragen 2,87 euro per uur. De diensten geven al een onkostenvergoeding aan de vrijwilligers. Het is aan hen om te beslissen of zij dezelfde vergoeding geven aan vrijwilligers en verenigingswerkers. Er is een maximumvergoeding bepaald voor verenigingswerkers, maar diensten zijn niet verplicht hun meer te betalen dan vrijwilligerswerkers. De diensten waarmee de minister al sprak, hebben niet de intentie een verschillende vergoeding te betalen. Door het fiscale plafond kunnen verenigingswerkers wel meer uren per jaar presteren dan vrijwilligers die gehouden zijn aan een jaarplafond. De cliënt zal geen verschil merken en de diensten zijn niet van plan een onderscheid te maken tussen verenigingswerkers en vrijwilligers.

Jan Bertels vraagt of dat nader bepaald wordt in een reglement.

Minister *Jo Vandeurzen* repliceert dat de erkenningsvoorwaarden voor de diensten voor oppashulp dezelfde zijn, ongeacht of ze vrijwilligers of verenigingswerkers inzetten. Ze moeten kunnen aantonen dat, ongeacht het statuut van de oppashulp, de cliënt dezelfde bijdrage betaalt.

Jan Bertels concludeert dat het reglementair wordt gebetonneerd en dat de diensten er niet van kunnen afwijken.

Artikel 16 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 17 tot en met 25

De artikelen 17 tot en met 25 worden zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 26

Jan Bertels vindt het goed dat er bijkomende type 1-respijtzorg, dus voor een oriënterend kortverblijf, komt. Hij informeert of er beperkingen zijn in de duurtijd van dat type, doorgaans ongeplande, kortverblijf.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de periode voldoende lang moet zijn om een gedegen observatie mogelijk te maken en bijgevolg minimum veertien dagen zal bedragen. In die tijd kan de cliënt tot rust komen, maar kunnen ook alle partners van de thuisverzorging rond de tafel worden gebracht. Dat zal nader bepaald worden in de uitvoeringsbesluiten. Het oriënterend kortverblijf kan, zo nodig, gevolgd worden door een kortverblijf tot negentig dagen.

Artikel 26 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 27 tot en met 31

De artikelen 27 tot en met 31 worden zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 32

Freya Saeys neemt aan dat subsidies volgen als één of meerdere assistentiewoningen tijdelijk als woongelegenheid van een woonzorgcentrum of als entiteit kortverblijf erkend worden. Zal die bijkomende erkenning aan bepaalde voorwaarden worden onderworpen? Hoe zal de tijdelijke erkenning administratief verlopen? Ze pleit voor een eenvoudige aanpak. Hoe lang geldt die tijdelijke erkenning? Betekent "zonder zijn erkende capaciteit van woongelegenheden te overschrijden" dat er in het woonzorgcentrum eerst een bed moet leegstaan?

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat er al proefprojecten zijn om in een assistentiewoning een flexibel kortverblijf te organiseren. Daarvoor is er ondertussen al regelgeving. Tijdelijk assistentiewoningen gebruiken als eenheden van een woonzorgcentrum is nog niet getest. Met de koepels is afgesproken dat er proefprojecten komen, die nodig zijn om lessen te trekken, onder meer over de financiering en de leegstand van een woongelegenheid.

Artikel 32 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 33

Artikel 33 wordt zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 34

Jan Bertels vindt het een goede zaak dat het woonzorgcentrum van de toekomst de ruimte heeft om nieuwe haal- en brengdiensten voor personen woonachtig in

de wijk te realiseren, maar begrijpt niet dat er ook aan een hotelfunctie gedacht wordt.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat Triamant Haspengouw in Sint-Truiden een geheel vormt met een restaurant en een hotel, en zelfs een zwembad.

Artikel 34 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 35 tot en met 37

De artikelen 35 tot en met 37 worden zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 38

Minister *Jo Vandeurzen* benadrukt dat de afwijkingsmogelijkheid in dit artikel niet slaat op de werkingsprincipes, en evenmin op de basisprincipes voor alle diensten en voorzieningen die onder dit ontwerp van decreet vallen. Het gaat bijgevolg niet over rechten en plichten, maar enkel over erkenningsnormen. Aan de uitgangspunten wordt niet geraakt.

Jan Bertels vindt het opvallend dat afwijkingen mogelijk zijn op artikel 4 dat onder meer de gebruikersgerichte werkingsprincipes bepaalt, en op de wederzijdse rechten en plichten. Het is zo geformuleerd dat er zowat van alles kan worden afgeweken.

Minister *Jo Vandeurzen* nodigt uit te verduidelijken dat er van de werkingsprincipes en de organisatorische werking niet mag worden afgeweken. Die mogelijkheid geldt enkel voor de formele erkenningsnormen die daar het gevolg van zijn.

Amendement nr. 4 van Jan Bertels, Freya Saeys, Katrien Schryvers, Griet Coppé, Peter Persyn en Tine van der Vloet strekt ertoe in het vijfde lid, op de derde regel, na de zinsnede "van het tweede lid," de zinsnede "met uitzondering van de werkingsprincipes, vermeld in artikel 4," in te voegen.

Amendement nr. 4 wordt eenparig met 11 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 38 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 39 tot en met 43

De artikelen 39 tot en met 43 worden zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 44

Freya Saeys vraagt voor welke doelgroepen bijkomende erkenningen mogelijk zijn. Aan hoeveel bijkomende erkenningen wordt er gedacht? Hoe zijn ze gespreid over Vlaanderen? Zal een voorziening steeds clusters van bedden moeten aanvragen of kan het ook voor één bed?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de bepaling ervoor zorgt dat coma- en NAH-patiënten die nog onder het RIZIV vallen, in de Vlaamse sociale bescherming in-

gebed worden. Voor jongdementie is het besluit klaar. Met de 3 miljoen euro extra kan een tweehonderdtal woongelegenheden gesubsidieerd worden. Het kabinet heeft, met ondersteuning en advies van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, met de koepels overlegd over de wijze van toewijzing. Het zou tot nog toe enkel gaan om kleinschalige projecten van minimum vijf en maximum twaalf eenheden per voorziening. Een zeker volume is nodig om kennis op te bouwen over de doelgroep. Spreiding over de provincies is ook een belangrijk element.

Artikel 44 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 45 tot en met 53

De artikelen 45 tot en met 53 worden zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 54

Amendement nr. 1 van Griet Coppé, Peter Persyn, Freya Saeys, Lies Jans, Katrien Schryvers en Tine van der Vloet strekt ertoe na het eerste lid, dat paragraaf 1 wordt, een nieuw lid toe te voegen: "Met behoud van de toepassing van artikel 51 en 52 en tot een datum die de Vlaamse Regering bepaalt, kan de Vlaamse Regering, conform de programmatie die de Vlaamse Regering bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een planningsvergunning voor een bijzondere erkenning verlenen aan woonzorgcentra met een bijkomende erkenning die aan specifieke doelgroepen gespecialiseerde zorg aanbieden als vermeld in artikel 44, §2."

Amendement nr. 2 van Griet Coppé, Peter Persyn, Freya Saeys, Lies Jans, Katrien Schryvers en Tine van der Vloet strekt ertoe na het huidige tweede lid, dat paragraaf 2 wordt, een paragraaf 3 toe te voegen: "§3. Met behoud van de toepassing van artikel 51 en 52 en tot een datum die de Vlaamse Regering bepaalt, kan de Vlaamse Regering, conform de programmatie die de Vlaamse Regering bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een planningsvergunning voor een bijkomende erkenning verlenen aan centra voor kortverblijf type 1 die oriënterend kortverblijf aanbieden als vermeld in artikel 26, §2."

Griet Coppé verduidelijkt dat er een bijkomende erkenning komt om gespecialiseerde zorg aan te bieden aan specifieke doelgroepen. Centra voor kortverblijf type 1 kunnen een bijkomende erkenning verkrijgen voor oriënterend kortverblijf.

De amendementen nrs. 1 en 2 worden met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 54 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 55

Katrien Schryvers vraagt om in paragraaf 2 "artikel 160" te vervangen door "artikel 106".

De commissie stemt ermee in dit als technische correctie aan te passen.

Artikel 55 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 56

Artikel 56 wordt zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 57

Amendement nr. 3 van Griet Coppé, Peter Persyn, Freya Saeys, Lies Jans, Katrien Schryvers en Tine van der Vloet strekt ertoe in het eerste lid, op de derde regel, tussen de woorden "centra voor kortverblijf" en het woord "subsidies" de zinsnede "type 1 als vermeld in artikel 26, §1, tweede lid, 1°," in te voegen.

Amendement nr. 3 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 57 wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 58 tot en met 101

De artikelen 58 tot en met 101 worden zonder opmerkingen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

IV. Stemming over het geheel

Jan Bertels blijft het namens sp.a en samen met onder meer de SAR WGG en de Vlaamse Ouderenraad betreuren dat de betaalbaarheid van de zorg niet decretaal verankerd wordt. Dat er geen maximumfactuur komt, is een tekortkoming. Dat neemt niet weg dat het ontwerp van decreet heel wat goede aspecten bevat, onder meer de voorlopige bewindvoerder.

Het ontwerp van decreet wordt met 9 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Bert MOYAERS,
voorzitter

Griet COPPE
Jan BERTELS
Björn ANSEEUW,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BelRAI	verzamelnaam voor de Belgische vertaling en informatisering van de interRAI (instrumentenbaseerstellijnsschaal en Resident Assessment Instrument)
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
DAEB	dienst van algemeen economisch belang
DMW	dienst maatschappelijk werk
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
ICT	informatie- en communicatietechnologie
Katz-schaal	een formulier, veelal gebruikt door de thuisverpleging en woonzorgcentra om de zorgbehoefendheid van hun patiënten, in verband met activiteiten dagelijks leven, te meten.
MDT	multidisciplinair team
NAH	niet-aangeboren hersenletsel
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
rob	rustoord voor bejaarden
rvt	rust- en verzorgingstehuis
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UGent	Universiteit Gent
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VIA	Vlaams intersectoraal akkoord
WHO	World Health Organization

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Gemeenschappelijke basisbepalingen

Afdeling 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid en, wat de artikelen 74, 75 en 79 betreft, gewestaangelegenheden.

Afdeling 2. Definities

Art. 2. §1. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° entiteit: een koepelterm voor zowel een woongelegenheid in een woonzorgcentrum, een verblijfseenheid in een centrum voor kortverblijf of een centrum voor herstelverblijf of een centrum voor dagverzorging, als een assistentiewoning in een groep van assistentiewoningen;
- 2° gebruiker: iedere natuurlijke persoon die vanuit een verminderd zelfzorgvermogen een beroep doet of kan doen op woonzorg;
- 3° geïntegreerde zorg en ondersteuning: het op operationeel en organisatorisch niveau samenwerken van alle betrokken zorg- en welzijnsactoren en initiatieven van vrijwillige en informele zorg in het streven naar een samenhangende en continue zorg en ondersteuning aan de gebruiker en zijn mantelzorgers, waarbij de zorg- en ondersteuningsvraag en de context van de gebruiker het uitgangspunt vormen en dat gedurende de hele levensloop;
- 4° initiatiefnemer: de rechtspersoon die een woonzorgvoorziening of een vereniging uitbaat of zal uitbaten;
- 5° integrale zorg en ondersteuning: de zorg en ondersteuning die een persoon met een zorg- en ondersteuningsvraag als geheel benadert, rekening houdend met aspecten van medische, psychosociale, levensbeschouwelijke en culturele aard en ook met factoren uit het dagelijks leven;
- 6° mantelzorger: de natuurlijke persoon die vanuit een sociale en emotionele band een of meer personen met verminderd zelfzorgvermogen, niet beroepshalve maar meer dan occasioneel, helpt en ondersteunt in het dagelijkse leven;
- 7° natuurlijk thuismilieu: de plaats waar de gebruiker effectief woont of inwoont, met uitsluiting van het woonzorgcentrum;
- 8° oppashulp: het aanbod dat erin bestaat de gebruiker gezelschap te bieden en toezicht op hem te houden bij afwezigheid of ter ondersteuning van de mantelzorg;
- 9° ouderen: de personen van 65 jaar of ouder;
- 10° preventie: het geheel van maatregelen die doelgericht genomen of gepland worden in een bepaalde woon- en zorgcontext die anticiperen op bepaalde risico's met als doel de gezondheid en het welzijn van de gebruiker te behouden of te verbeteren;
- 11° respijtzorg: een tijdelijke overname van de zorg voor de gebruiker met als doel de mantelzorger te ontlasten;
- 12° revalidatie: de zorg en ondersteuning gericht op het opheffen of verminderen van stoornissen, beperkingen en handicaps, met als doel het maatschappelijk functioneren van de gebruiker te optimaliseren;
- 13° thuiszorg: de zorg aan huis of buitenshuis die er specifiek op gericht is de gebruiker te ondersteunen of te handhaven in zijn natuurlijk thuismilieu;
- 14° thuiszorgvoorziening: een woonzorgvoorziening die thuiszorg aanbiedt, zijnde een dienst voor gezinszorg, een dienst voor oppashulp, een dienst voor thuisverpleging, een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds, een dienst voor gastopvang, een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf of een centrum voor herstelverblijf;
- 15° vereniging: een vereniging voor mantelzorgers en gebruikers;

- 16° verenigingswerker: de natuurlijke persoon die activiteiten uitvoert als vermeld in artikel 3 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie;
- 17° vrijwilliger: de natuurlijke persoon die zijn activiteiten uitvoert, op vrijwillige basis onbezoldigd en in een georganiseerd verband;
- 18° woonzorg: alle activiteiten in dit decreet die de woonzorgvoorzieningen of verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers aanbieden;
- 19° woonzorgvoorziening: een lokaal dienstencentrum, een thuiszorgvoorziening, een groep van assistentiewoningen of een woonzorgcentrum;
- 20° zelfzorgvermogen: het vermogen om als natuurlijke persoon beslissingen en acties in het dagelijkse leven uit te voeren om te voldoen aan zijn basisbehoeften, en de bijbehorende activiteiten. Die activiteiten kunnen onder meer betrekking hebben op de uitvoering van huishoudelijke activiteiten, het leggen van sociale contacten en de mogelijkheid om zich te ontplooiën en zich te oriënteren in tijd en ruimte;
- 21° zorg en ondersteuning: één activiteit of het geheel van activiteiten in het kader van het gezondheids- of welzijnsbeleid, die uitgevoerd worden in het kader van dit decreet. Met zorg en ondersteuning wordt gelijkgesteld: hulp- en dienstverlening;
- 22° zorg- en ondersteuningsplan: een werkinstrument waarin, na vraagverheldering of indicatiestelling, op aangeven van en in samenspraak met de gebruiker de zorg- en ondersteuningsdoelstellingen en de afspraken over de geplande zorg en ondersteuning voor een persoon met een zorg- en ondersteuningsvraag zijn opgenomen, en dat toegankelijk is voor de persoon zelf en de betrokken informele en professionele zorg- en welzijnsactoren;
- 23° zorg- en ondersteuningsvraag: de nood aan zorg en ondersteuning die door de gebruiker of zijn omgeving subjectief aanvoeld of objectief vastgesteld wordt.

§2. Met de gebruiker, vermeld in paragraaf 1, 2°, wordt ook zijn vertegenwoordiger bedoeld.

In deze paragraaf wordt verstaan onder vertegenwoordiger: de natuurlijke persoon die in plaats van de gebruiker optreedt bij alle handelingen die de gebruiker moet stellen in het kader van dit decreet, voor zover en zolang deze niet in staat is om zijn rechten zelf uit te oefenen.

Afdeling 3. Doelstellingen en werkingsprincipes

Art. 3. Dit decreet regelt de erkenning van woonzorgvoorzieningen en verenigingen en de subsidiëring van woonzorgvoorzieningen en verenigingen, voor zover deze niet geregeld is in het kader van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

De woonzorgvoorzieningen en verenigingen hebben als doel de autonomie en levenskwaliteit van de gebruiker te waarborgen door:

- 1° de zelfzorg of de mantelzorg te ondersteunen;
- 2° gedifferentieerde en gespecialiseerde vormen van woonzorg te verlenen volgens de principes van maatschappelijk verantwoorde zorg en ondersteuning;
- 3° samen met relevante partners integrale en geïntegreerde zorg en ondersteuning te organiseren voor de gebruiker en zijn mantelzorger.

Art. 4. §1. Woonzorgvoorzieningen en verenigingen nemen de volgende gebruikersgerichte werkingsprincipes in acht:

- 1° ze eerbiedigen de grondrechten uit de Grondwet, het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten, het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind;
- 2° ze eerbiedigen de menselijke waardigheid en integriteit;
- 3° ze eerbiedigen de persoonlijke levenssfeer van de gebruiker en zijn mantelzorgers en waarborgen de toegankelijkheid van de woonzorg zonder discriminatie op grond van ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging of lidmaatschap, seksuele oriëntatie en genderidentiteit of enig ander criterium op grond waarvan kan worden gediscrimineerd;
- 4° ze ondersteunen, vrijwaren en stimuleren de persoonlijke autonomie, keuzevrijheid en zelfverantwoordelijkheid van de gebruiker en zijn mantelzorgers;
- 5° ze betrekken de gebruiker en zijn mantelzorgers als volwaardige partners bij het verlenen van zorg en ondersteuning;
- 6° ze bieden de zorg en ondersteuning aan die wordt gevraagd en aanvaard door de gebruiker, in voorkomend geval de mantelzorgers;
- 7° ze houden rekening met de sociale context van de gebruiker bij het verlenen van zorg en ondersteuning, en versterken het sociale netwerk in voorkomend geval;
- 8° ze bieden waar nodig aanklampende zorg en ondersteuning voor specifieke doelgroepen en in uitzonderlijke omstandigheden;
- 9° ze hebben oog voor de hele zorgsituatie, inclusief de vroegtijdige zorgplanning, de palliatieve zorg en de levenseindezorg en dit met respect voor het zelfbeschikkingsrecht van de gebruiker;
- 10° ze passen de aard, het tijdstip, de plaats, de duur en de intensiteit van de zorg en ondersteuning aan aan de behoeften van de gebruiker;
- 11° ze doen maximaal beroep op het zelfzorgvermogen en de zelfredzaamheid van de gebruiker en zijn mantelzorgers, rekening houdend met hun draagkracht;
- 12° ze informeren vanuit een neutrale basishouding de gebruiker en zijn mantelzorgers objectief en transparant over de mogelijkheden en beperkingen van de volledige woonzorg en van eventuele andere zorg en ondersteuning;
- 13° ze stroomlijnen de communicatie tussen gebruiker, mantelzorgers en woonzorgvoorziening en, als ze de nodige zorg en ondersteuning zelf niet kunnen verlenen, leiden ze de gebruiker en zijn mantelzorgers toe naar de gepaste zorg van hun keuze;
- 14° ze werken mee aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van het zorg- en ondersteuningsplan op aangeven van en in samenspraak met de gebruiker;
- 15° ze waarborgen de opbouw van een vertrouwensvolle zorgrelatie met de gebruiker.

In het eerste lid, 8°, wordt verstaan onder aanklampende zorg: de ongevraagde zorg vanuit betrokkenheid op basis van signalen uit de omgeving, die er in uitzonderlijke omstandigheden op gericht is de gezondheids- en welzijnssituatie te verbeteren of overlast te vermijden, en specifieke doelgroepen die zorg op een zorgwekkende manier mijden of van wie de omgeving dat doet, te motiveren om zorg en ondersteuning te aanvaarden.

In het eerste lid, 9°, wordt verstaan onder:

- 1° vroegtijdige zorgplanning: een continu en dynamisch proces van reflectie en dialoog tussen de gebruiker, zijn naasten en de zorgverlener(s), waarbij toekomstige zorg- en ondersteuningsdoelen besproken en gepland kunnen worden die de besluitvorming bevorderen op het ogenblik dat de gebruiker niet meer in staat is zijn wil te uiten;

- 2° palliatieve zorg: een benadering die de kwaliteit van het leven verbetert van gebruikers en hun naasten die te maken hebben met een levensbedreigende aandoening, lijden te voorkomen en verlichten, door middel van vroegtijdige signalering en zorgvuldige beoordeling en behandeling van pijn en andere problemen van lichamelijke, psychosociale en existentiële aard;
- 3° levenseindezorg: de zorg en ondersteuning die beantwoordt aan de wensen van de persoon met een zorg- en ondersteuningsvraag, meer bepaald die wensen en zorg- en ondersteuningsvragen die gericht zijn op de laatste levensfase.

In het eerste lid, 15°, wordt verstaan onder zorgrelatie: de relationele band die in het kader van woonzorg ontstaat tussen de gebruiker en de persoon die zorg en ondersteuning verleent.

§2. Woonzorgvoorzieningen en verenigingen nemen al de volgende organisatorische werkingsprincipes in acht:

- 1° ze werken mee aan en faciliteren buurtgerichte zorg;
- 2° ze besteden bijzondere aandacht aan preventie en vroegdetectie;
- 3° ze stellen het zorg- en ondersteuningsaanbod algemeen beschikbaar voor de doelgroep van de woonzorgvoorziening, met een bijzondere aandacht voor de zorg- en ondersteuningsvragen van kwetsbare groepen;
- 4° ze zetten de in de woonzorgvoorziening aanwezige expertise en ervaring in op een bepaald domein bij middel van objectieve en transparante informatie- of adviesverstrekking, buiten de context van de eigen woonzorgvoorziening;
- 5° ze voeren een beleid rond ethisch verantwoorde zorg;
- 6° ze voeren een diversiteitsbeleid ten aanzien van de gebruikers en de personeelsleden;
- 7° ze stimuleren en organiseren de vrijwilligerszorg of gaan daarvoor samenwerkingsverbanden aan met organisaties die vrijwilligerszorg aanbieden;
- 8° ze organiseren de individuele en collectieve participatie van de gebruikers;
- 9° ze signaleren op een beleidsgerichte manier belemmerende factoren in het aanbieden van de woonzorg;
- 10° ze voeren een beleid rond vorming, training en intervisie om de deskundigheid van het personeel en het management te bevorderen;
- 11° ze bieden de minst ingrijpende zorg;
- 12° ze nemen sociale inclusie en destigmatisering van personen met een zorg- en ondersteuningsvraag als uitgangspunt, zowel op individueel als op publiek vlak;
- 13° ze garanderen kwaliteit van bestuur en management;
- 14° ze waarborgen financiële en bestuurlijke weerbaarheid en transparantie;
- 15° ze voeren een dynamisch personeelsbeleid met het oog op werkbaar werk en zorg op maat;
- 16° ze zetten in op innovatie en digitalisering van zorg- en ondersteuningsprocessen en gegevensdeling;
- 17° ze zetten middelen efficiënt en effectief in.

In het eerste lid, 1°, wordt verstaan onder buurtgerichte zorg: de zorg die erop gericht is de sociale cohesie te versterken, vragen naar zorg en ondersteuning uit de buurt op te vangen, gebruikers indien nodig toe te leiden naar gepaste zorg en ondersteuning of die zelf op te nemen, maar ook de buurt actief te betrekken bij de werking van de voorziening door een actieve samenwerking op lokaal vlak, afgestemd met het lokaal sociaal beleidsplan, onder regie van het lokaal bestuur zoals bepaald in het decreet van 9 februari 2018 houdende het lokaal sociaal beleid.

In het eerste lid, 2°, wordt verstaan onder vroegdetectie: het geheel van activiteiten die tot doel hebben signalen te herkennen die kunnen wijzen op een beginnend of een bestaand gezondheids- of welzijnsrisico of probleem bij een gebruiker binnen een bepaalde woon- en zorgcontext.

Art. 5. De Vlaamse Regering kan voor elke woonzorgvoorziening of vereniging de werkingsprincipes, vermeld in artikel 4, verder uitwerken en concretiseren.

Afdeling 4. Specifieke bepalingen over de financiële en bestuurlijke weerbaarheid en transparantie

Art. 6. §1. De initiatiefnemers die een voorafgaande vergunning of erkenning aanvragen voor een in dit decreet bedoelde woonzorgvoorziening of vereniging worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

1° categorie I bestaat uit volgende initiatiefnemers:

- a) vennootschappen naar Belgisch of buitenlands recht, vzw's, stichtingen of verenigingen naar buitenlands recht met rechtspersoonlijkheid die rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel mogen uitkeren of bezorgen behalve voor het in de statuten bepaalde belangeloze doel, met een jaargemiddelde van minstens 100 werknemers, bepaald overeenkomstig artikel 15, §5, eerste en tweede lid, van het Wetboek van Vennootschappen;
- b) vennootschappen die behoren tot een consortium of een met andere rechtspersonen gemengd consortium;
- c) vennootschappen die een verbonden of een geassocieerde vennootschap zijn als vermeld in artikel 11 en 12 van het Wetboek van Vennootschappen;
- d) vzw's, stichtingen of verenigingen naar buitenlands recht met rechtspersoonlijkheid die rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel mogen uitkeren of bezorgen behalve voor het in de statuten bepaalde belangeloze doel, die tot een consortium behoren;
- e) vzw's of stichtingen of verenigingen naar buitenlands recht met rechtspersoonlijkheid die rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel mogen uitkeren of bezorgen behalve voor het in de statuten bepaalde belangeloze doel, waarover een controlebevoegdheid wordt uitgeoefend of die zelf een controlebevoegdheid uitoefenen;

2° categorie II bestaat uit alle initiatiefnemers die niet tot categorie I behoren.

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

1° consortium:

- a) als het enkel vennootschappen naar Belgisch of buitenlands recht betreft: een consortium als vermeld in artikel 10 van het Wetboek van Vennootschappen;
- b) als het enkel vzw's, stichtingen of verenigingen naar buitenlands recht met rechtspersoonlijkheid die rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel mogen uitkeren of bezorgen behalve voor het in de statuten bepaalde belangeloze doel betreft: vzw's, stichtingen of verenigingen naar buitenlands recht met rechtspersoonlijkheid die rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel mogen uitkeren of bezorgen behalve voor het in de statuten bepaalde belangeloze doel die onder centrale leiding staan. De Vlaamse Regering bepaalt in welke gevallen dat al dan niet onweerlegbaar vermoed wordt;

2° gemengd consortium: vzw's, stichtingen of vennootschappen of varianten naar buitenlands recht die onder centrale leiding staan. De Vlaamse Regering bepaalt in welke gevallen dat al dan niet onweerlegbaar vermoed wordt;

3° controlebevoegdheid: de bevoegdheid in rechte of in feite om een beslissende invloed uit te oefenen op de aanstelling van de meerderheid van bestuurders of op de oriëntatie van het beleid. De Vlaamse Regering bepaalt in welke gevallen deze bevoegdheid in rechte of in feite al dan niet op onweerlegbare wijze vermoed wordt.

§2. De Vlaamse Regering kan de onderverdeling van woonzorgvoorzieningen en verenigingen in categorieën uit de eerste paragraaf concretiseren, wijzigen of aanvullen na een geformaliseerd overleg met het permanent overlegorgaan weerbaarheid en transparantie zoals bepaald in artikel 7, §3.

Art. 7. §1. Iedere initiatiefnemer:

- 1° maakt bij aanvraag van een voorafgaande vergunning of, indien geen voorafgaande vergunning moet worden aangevraagd, bij de aanvraag van een eerste erkenning voor de woonzorgvoorziening of vereniging, een administratief basisdossier over;
- 2° legt bij de aanvraag van een erkenning die de eerste keer wordt ingediend een financieel plan voor over minstens drie jaar;
- 3° houdt een boekhouding en maakt een jaarrekening op conform de toepasbare wettelijke bepalingen. De Vlaamse Regering kan het houden van een boekhouding en opmaken van een jaarrekening conform het Wetboek van Economisch Recht of de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen opleggen aan woonzorgvoorzieningen of verenigingen die daartoe niet verplicht zijn. De Vlaamse Regering kan bijkomende specifieke rapporteringsverplichtingen opleggen;
- 4° meldt belangrijke strategische beslissingen die een impact hebben op de structuur, de werking en het bestuur van de initiatiefnemer, de woonzorgvoorziening of vereniging. Daarbij wordt uitgelegd op welke wijze erover gewaakt is dat de continuïteit van de zorg en ondersteuning verzekerd is. De Vlaamse Regering kan de procedure voor die aanmelding bepalen. Onder strategische beslissingen wordt limitatief verstaan:
 - a) beslissingen om kapitaal vertegenwoordigende effecten te verwerven van een andere onderneming, voor een bedrag van minstens 5% van het eigen vermogen van de initiatiefnemer;
 - b) fusies van woonzorgvoorzieningen, verenigingen of initiatiefnemers evenals splitsingen en gelijkgestelde verrichtingen;
 - c) overdrachten van algemeenheid of bedrijfstak;
 - d) de overdracht van of het vestigen van zakelijke rechten op de gebouwen waarin de woonzorgvoorziening of vereniging is gevestigd;
 - e) een verandering van een meerderheid van de stemrechten in de algemene vergadering en het bestuursorgaan van de woonzorgvoorziening en vereniging;
 - f) de wisseling van de persoon die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding van een woonzorgvoorziening of vereniging;
- 5° stelt een code voor goed bestuur op, keurt die goed en leeft die na;
- 6° leeft bestaande verplichtingen en regelgeving na.

Het administratief basisdossier, vermeld in het eerste lid, 1°, bevat volgende elementen:

- 1° de voorgenomen activiteiten;
- 2° de organisatiestructuur;
- 3° de feitelijke leiding;
- 4° de verwantschappen en nauwe banden met andere personen;
- 5° een code voor goed bestuur voor de initiatiefnemer.

Het administratief basisdossier, vermeld in het eerste lid, 1°, wordt actueel gehouden en is steeds raadpleegbaar door de Vlaamse Regering op aanvraag. Het administratief basisdossier is openbaar raadpleegbaar op de website van de woonzorgvoorziening of vereniging, wat betreft de onderdelen 1°, 2° en 3°. Daarnaast wordt op de website van de initiatiefnemer, woonzorgvoorziening of vereniging een gebruikersvriendelijke samenvatting weergegeven van de code voor goed bestuur.

De code voor goed bestuur, vermeld in het eerste lid, 5°, is afgestemd op de aard, grootte en eigenheid van de initiatiefnemer, woonzorgvoorziening of vereniging en bevat minstens volgende elementen:

- 1° missie en visie;

- 2° duidelijke bepalingen rond bevoegdheden, taakafbakening, rechten en plichten, voorwaarden, samenstelling van de algemene vergadering, raad van bestuur, adviserende comités, directie en andere organen;
- 3° maatregelen rond transparantie van de structuur, de kwaliteit en het prijsbeleid;
- 4° het betrekken van stakeholders.

§2. Iedere initiatiefnemer die behoort tot de categorie I, vermeld in artikel 6, §1, 1°, moet naast de verplichtingen, vermeld in paragraaf 1,:

- 1° een of meer commissarissen belasten met de controle van de financiële toestand, de controle van de jaarrekening en de regelmatigheid in het licht van de wet en van de statuten en de controle van de verrichtingen die in de jaarrekening moeten worden vastgesteld;
- 2° een solide en passende regeling voor de bedrijfsorganisatie maken en die weer geven in de code voor goed bestuur, onderdeel van het administratief basisdossier weerbaarheid vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 1°;
- 3° de nodige maatregelen treffen voor risicobeheer op het vlak van compliance, risicobeheer en interne controle.

§3. Er wordt een permanent overlegorgaan weerbaarheid en transparantie opgericht dat zorgt voor een overleg over de in dit artikel beschreven verplichtingen inzake bestuurlijke en financiële weerbaarheid en transparantie en de concrete toepassing ervan. Het Agentschap bevoegd voor de erkenningen en financiering van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen in dit decreet, de Zorginspectie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en de representatieve vertegenwoordigers van de woonzorgvoorzieningen en verenigingen maken deel uit van dit permanent overlegorgaan. De Vlaamse Regering regelt de samenstelling en de werking van dit permanent overlegorgaan.

Art. 8. De bepalingen in artikel 6 en 7 gelden onder voorbehoud van andere wettelijke en reglementaire verplichtingen, opgelegd aan de betrokken initiatiefnemer, woonzorgvoorziening of vereniging, die met dezelfde finaliteit en draagwijdte de bestuurlijke en financiële weerbaarheid en transparantie waarborgen.

De Vlaamse Regering kan de modaliteiten van artikel 6 en 7 verder uitwerken. Bij de uitwerking van de modaliteiten van artikel 6 en 7 maakt de Vlaamse Regering maximaal gebruik van reeds beschikbare gegevens en rapportageverplichtingen die rusten op de betrokken woonzorgvoorzieningen en verenigingen.

Hoofdstuk 2. Doelstelling en opdrachten van de woonzorgvoorzieningen en de vereniging voor mantelzorgers en gebruikers

Afdeling 1. Lokaal dienstencentrum

Art. 9. Het lokaal dienstencentrum is een woonzorgvoorziening die in een buurt een verbindende, preventieve en laagdrempelige werking ontwikkelt in en met de nabije omgeving van de gebruiker.

Het lokaal dienstencentrum heeft als doelstelling:

- 1° de gebruikers, met prioritaire aandacht voor ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen, te ondersteunen om hun zelfzorgvermogen en hun sociale netwerk te versterken;
- 2° de sociale cohesie in de buurt te versterken;
- 3° de gebruiker te ondersteunen om zo lang mogelijk in goede omstandigheden thuis in zijn vertrouwde buurt te blijven wonen;
- 4° bij te dragen tot het ontwikkelen en uitvoeren van het lokaal sociaal beleid, als onderdeel van het meerjarenplan van het lokaal bestuur, door hiervoor, in overleg met lokaal actieve verenigingen en organisaties, laagdrempelige en toegankelijke activiteiten te organiseren.

Art. 10. Het lokaal dienstencentrum heeft de volgende opdrachten:

- 1° objectieve en transparante informatie aanbieden over en zo nodig schakelen naar het brede aanbod van zorg en ondersteuning in de buurt of naar de partners van het geïntegreerd breed onthaal in functie van vraagverheldering;
- 2° noden en problemen melden en signaleren aan relevante actoren in de buurt;
- 3° ontspanning en ontmoeting aanbieden door, al dan niet in samenwerking, breed toegankelijke activiteiten te organiseren of te faciliteren;
- 4° de krachten van de buurt benutten en waar nodig versterken;
- 5° waar nodig een bemiddelende rol opnemen, opdat de gebruiker aansluiting vindt met het informele en professionele netwerk;
- 6° burenhulp stimuleren en faciliteren;
- 7° de competenties en talenten van de gebruikers benutten met het oog op sociale waardering;
- 8° het lokale verenigingsleven en de buurtbewoners actief bij zijn opdrachten en activiteiten betrekken;
- 9° samenwerken met vrijwilligers of vrijwilligersorganisaties uit het lokale verenigingsleven voor de realisatie van zijn opdrachten en activiteiten.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een lokaal dienstencentrum verricht om zijn doelstelling te realiseren, naast de opdrachten, vermeld in het eerste lid.

Afdeling 2. Thuiszorgvoorzieningen

Onderafdeling 1. Dienst voor gezinszorg

Art. 11. Een dienst voor gezinszorg is een woonzorgvoorziening die als doelstelling heeft aan gebruikers met een zorg- en ondersteuningsvraag aan huis of buitenshuis individueel of collectief gezinszorg te bieden die er specifiek op gericht is de gebruiker en zijn mantelzorger te ondersteunen en te handhaven in zijn natuurlijk thuismilieu.

Art. 12. §1. De dienst voor gezinszorg biedt de volgende zorg en ondersteuning aan:

- 1° persoonsverzorging;
- 2° huishoudelijke hulp;
- 3° schoonmaakhulp, al dan niet op basis van een samenwerkingsverband met een andere dienst voor gezinszorg of een lokale diensteneconomieonderneming als vermeld in artikel 3, 5°, van het decreet van 22 november 2013 betreffende de lokale diensteneconomie;
- 4° algemene psychosociale en (ped)agogische ondersteuning, samenhangend met de geboden gezinszorg, vermeld in punten 1° tot en met 3°;
- 5° in functie van de geboden gezinszorg, vermeld in punten 1° tot en met 4°: de ondersteuning en versterking van gebruikers en hun informele zorg- en ondersteuningsnetwerk bij het opnemen van de eigen zorgregie, het op aangeven van en in samenspraak met de gebruiker bepalen en opvolgen van zorg-, ondersteunings- en ontwikkelingsdoelen in het zorg- en ondersteuningsplan, en op verzoek van de gebruiker het coördineren van de integrale en geïntegreerde zorg en ondersteuning.

In het eerste lid, 3°, wordt verstaan onder schoonmaakhulp: het aanbieden van activiteiten die tot doel hebben de woning van de gebruiker te reinigen en er de hygiëne te bevorderen.

- Met behoud van de toepassing van het eerste lid kan een dienst voor gezinszorg:
- 1° karweihulp en oppashulp aanbieden, al dan niet op basis van een samenwerkingsverband met andere thuiszorgvoorzieningen of een lokalediensteneconomieonderneming als vermeld in artikel 3, 5°, van het decreet van 22 november 2013 betreffende de lokale diensteneconomie;
 - 2° het zelfzorgvermogen van de gebruiker evalueren en objectiveren krachtens artikel 82 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming in functie van de toekenning van zorgbudgetten.

In het derde lid, 1°, wordt verstaan onder karweihulp: kleinere technische handelingen die toelaten dat de nodige zorg en ondersteuning kan verleend worden binnen een aangepaste en veilige woonomgeving, gericht op het verbeteren van het welzijn van de gebruiker en passend in de realisatie van de beoogde zorg- en ondersteuningsdoelen.

§2. De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een dienst voor gezinszorg verricht om zijn doelstelling te realiseren naast de opdrachten, vermeld in paragraaf 1.

Art. 13. Een dienst voor gezinszorg kan een bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang verkrijgen als het collectieve gezinszorg aanbiedt in een aangepaste infrastructuur en een bijdrage levert aan de doelstellingen van de dienst voor gezinszorg.

Art. 14. Het centrum voor dagopvang heeft de volgende opdrachten:

- 1° persoonsverzorging aanbieden;
- 2° de gebruikelijke huishoudelijke, logistieke en administratieve ondersteuning aanbieden;
- 3° de gebruiker activeren en ondersteunen;
- 4° sociale contacten stimuleren en het sociaal netwerk versterken;
- 5° zinvolle dagbesteding en ontspanning organiseren;
- 6° psychosociale en agogische ondersteuning aanbieden;
- 7° buurtbewoners verbinden met de werking van het centrum voor dagopvang;
- 8° aangepast vervoer van en naar het centrum voor dagopvang in het bereik brengen.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een dienst voor gezinszorg met een bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang verricht om zijn doelstelling te realiseren, naast de opdrachten, vermeld in het eerste lid.

Onderafdeling 2. Dienst voor oppashulp

Art. 15. Een dienst voor oppashulp is een woonzorgvoorziening die als doelstelling heeft gebruikers met een zorg- en ondersteuningsvraag en hun mantelzorgers te ondersteunen in de thuiszorgsituatie door oppashulp met vrijwilligers en verenigingswerkers te bieden.

Art. 16. De dienst voor oppashulp heeft de volgende opdrachten:

- 1° de vraag naar en het aanbod van oppashulp coördineren;
- 2° de werking van vrijwilligers en verenigingswerkers in functie van de oppas coördineren.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een dienst voor oppashulp verricht om zijn doelstelling te realiseren, naast de opdrachten, vermeld in het eerste lid.

Onderafdeling 3. Dienst voor thuisverpleging

Art. 17. Een dienst voor thuisverpleging is een organisatie van verpleegkundigen die gecoördineerd wordt door een of meer verpleegkundigen, waarvan de werking is vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst en waarvan de verpleegkundigen als werknemer of als zelfstandige verpleegkundige activiteiten uitoefenen in het natuurlijke thuismilieu van de gebruiker.

De Vlaamse Regering bepaalt het minimumaantal verpleegkundigen of het equivalent ervan dat deel uitmaakt van een dienst voor thuisverpleging.

Art. 18. Met behoud van de toepassing van artikel 38, tweede lid, bepaalt de Vlaamse Regering voor een dienst voor thuisverpleging welke gegevens de overeenkomst, vermeld in artikel 17, moet bevatten. Die overeenkomst bevat de volgende gegevens:

- 1° de permanentieregeling van de verpleegkundigen;
- 2° het aanleggen en bewaren van een gebruikersdossier, met eerbied voor de persoonlijke levenssfeer van de gebruiker;
- 3° het verplichte gebruik van steriel materiaal;
- 4° de verplichte aanwezigheid van het nodige materiaal dat voor de verzorging aan huis wenselijk is.

Het gebruikersdossier, vermeld in het eerste lid, 2°, is het document dat per gebruiker, op basis van een evaluatie van het zelfzorgvermogen en een omschrijving van de zorg- en ondersteuningsvraag, weergeeft welke passende zorg en ondersteuning de dienst voor thuisverpleging wil aanbieden of nodig acht en dat kan worden bijgestuurd naargelang de evoluerende zorg- en ondersteuningsvraag. Dat dossier maakt de bij voorkeur digitale uitwisseling van gegevens tussen de verpleegkundigen van de dienst enerzijds, en tussen verpleegkundigen van de dienst thuisverpleging en de woonzorgvoorzieningen anderzijds mogelijk met als doel de zorg en ondersteuning aan de gebruiker continu en optimaal te laten verlopen.

Onderafdeling 4. Dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds

Art. 19. Een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds is een woonzorgvoorziening die objectieve en transparante informatie, hulp- en dienstverlening aanbiedt op het vlak van welzijn en gezondheid, met als doelstelling om de maximale toegang tot rechten en voorzieningen, het zelfzorgvermogen, de maatschappelijke participatie, en de voor de gebruiker optimale organisatie en afstemming van de thuiszorg te realiseren.

De hulp- en dienstverlening is gericht naar alle burgers met prioritaire aandacht voor gebruikers met een verminderd zelfzorgvermogen ten gevolge van ziekte, handicap, ouderdom of sociale kwetsbaarheid, en hun mantelzorgers.

Art. 20. §1. De dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds heeft de volgende opdrachten die hij door individuele en outreachende en desgevallend collectieve werkmethoden uitvoert:

- 1° voorzien in een toegankelijke en laagdrempelige onthaalfunctie die, afgestemd met de andere kernactoren binnen het samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal zoals omschreven in artikel 9, 10 en 11 van het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid:
 - a) samen met de gebruiker en zijn mantelzorgers de hulpvraag verheldert, vanuit een generalistisch perspectief;
 - b) objectieve en transparante informatie biedt over beschikbaarheid van aanbod en over toegang tot rechten, tegemoetkomingen en voorzieningen;
 - c) directe hulp en ondersteuning biedt of de gebruiker toeleidt naar een passend aanbod van zijn keuze;

- d) waar nodig, beschikbaar blijft en overzicht behoudt na verwijzing van de gebruiker en zijn mantelzorgers;
 - e) proactieve acties naar kwetsbare doelgroepen opzet, gebaseerd op beschikbare indicatoren;
- 2° begeleiding aanbieden, waarbij vanuit een brede vraagverheldering, op aangeven van en in samenspraak met de gebruiker en zijn mantelzorgers op verschillende levensdomeinen doelstellingen worden bepaald en planmatig worden opgevolgd in het zorg- en ondersteuningsplan en waarbij:
- a) de thuiszorgsituatie wordt geoptimaliseerd en een evenwicht wordt bewerkstelligd tussen draagkracht en draaglast;
 - b) in complexe zorgsituaties het persoonlijk netwerk wordt versterkt en de gebruiker op zijn verzoek wordt bijgestaan in het samenstellen, coördineren, opvolgen van en bemiddelen bij informele en formele ondersteuningsmogelijkheden;
 - c) gebruikers psychosociaal ondersteund worden bij het omgaan met beperkingen en het verwerken van verlies;
 - d) gebruikers geadviseerd en begeleid worden in het kader van aanpassingen aan de leefomgeving met het oog op valpreventie, de aanschaf en het hanteren van hulpmiddelen, de aanpassing van de woning en de inzet van thuiszorgondersteunende technologie;
- 3° krachtens:
- a) artikel 82 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming het zelfzorgvermogen van de gebruiker evalueren en objectiveren in functie van de toekenning van zorgbudgetten;
 - b) artikel 8, 7°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern zelfstandig agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap meewerken aan de indicatiestelling of vraagverheldering;
 - c) artikel 22 van het decreet van 12 juni 2013 betreffende de integrale jeugdhulp optreden als multidisciplinair team;
 - d) artikel 17 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern zelfstandig agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap begeleiding verlenen bij het opstellen, indienen en aanpassen van een ondersteuningsplan;
- 4° optreden als belangenbehartiger in individuele situaties, deze situaties opvolgen, samenbrengen en belemmerende factoren en signalen vertalen naar beleidsaanbevelingen die overgemaakt worden aan de bevoegde instanties en overheden.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid, kan een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds krachtens de artikelen 13, 14 en 35 van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten werkworgbegeleiding uitvoeren en de rol van casemanager zorg opnemen.

In het eerste lid, 1°, e), wordt verstaan onder proactieve acties: de acties waarbij de dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds zelf het initiatief neemt om ervoor te zorgen dat elke burger die er aanspraak op kan maken rechten en zorg en ondersteuning ontvangt.

§2. De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds verricht om zijn doelstelling te realiseren, naast de opdrachten, vermeld in paragraaf 1.

Onderafdeling 5. Dienst voor gastopvang

Art. 21. Een dienst voor gastopvang is een woonzorgvoorziening die georganiseerd wordt door een woonzorgvoorziening die als doelstelling heeft gebruikers en hun mantelzorgers te ondersteunen door gastopvang met gastgezinnen te bieden.

In het eerste lid wordt verstaan onder gastopvang: vrijwilligerszorg door een gezin dat in zijn verblijfswoning opvang biedt aan een gebruiker gedurende een korte periode, met het oog op respijtzorg of een zinvolle dagbesteding.

Art. 22. De dienst voor gastopvang heeft de volgende opdrachten:

- 1° de vraag naar en het aanbod van gastopvang coördineren;
- 2° de werking van de gastgezinnen ondersteunen.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een dienst voor gastopvang verricht om zijn doelstelling te realiseren, naast de opdrachten, vermeld in het eerste lid.

Onderafdeling 6. Centrum voor dagverzorging

Art. 23. Een centrum voor dagverzorging is een woonzorgvoorziening waar in een aangepaste infrastructuur gedurende de dag zorg en ondersteuning wordt aangeboden aan personen met een zorg- en ondersteuningsvraag, met het oog op respijtzorg.

Art. 24. §1. Het centrum voor dagverzorging heeft de volgende opdrachten:

- 1° persoonsverzorging, (para)medische en verpleegkundige zorg en ondersteuning aanbieden;
- 2° de gebruikelijke huishoudelijke, logistieke en administratieve ondersteuning aanbieden;
- 3° de gebruiker activeren en ondersteunen;
- 4° sociale contacten stimuleren en het sociale netwerk behouden en versterken;
- 5° zinvolle dagbesteding en ontspanning organiseren;
- 6° psychosociale en agogische ondersteuning aanbieden;
- 7° buurtbewoners verbinden met de werking van het centrum voor dagverzorging;
- 8° aangepast vervoer voor de verplaatsing van de gebruiker van en naar het centrum voor dagverzorging in het bereik brengen.

Naast de opdrachten, vermeld in het eerste lid, kan het centrum voor dagverzorging, occasioneel en als de werking en de infrastructuur dat toelaten, nacht-opvang organiseren.

§2. De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een centrum voor dagverzorging verricht om zijn doelstelling te realiseren, naast de opdrachten, vermeld in paragraaf 1.

De Vlaamse Regering bepaalt aan welke specifieke doelgroepen en onder welke voorwaarden het centrum voor dagverzorging gespecialiseerde zorg kan aanbieden.

Onderafdeling 7. Centrum voor kortverblijf

Art. 25. Een centrum voor kortverblijf is een woonzorgvoorziening waar in een aangepaste infrastructuur gedurende een beperkte periode zorg en ondersteuning aangeboden wordt aan personen met een zorg- en ondersteuningsvraag met het oog op respijtzorg.

Art. 26. §1. Het centrum voor kortverblijf heeft de volgende opdrachten:

- 1° aangepaste en tijdelijke huisvesting ter beschikking stellen;
- 2° de gebruikelijke huishoudelijke, logistieke en administratieve ondersteuning aanbieden;
- 3° multidisciplinaire zorg en ondersteuning aanbieden op het vlak van:
 - a) persoonsverzorging, paramedische en verpleegkundige zorg;
 - b) psychosociale, agogische en existentiële ondersteuning;

- 4° levensbeschouwelijke begeleiding in het bereik brengen;
- 5° sociale contacten stimuleren en het sociale netwerk onderhouden en versterken;
- 6° zinvolle dagbesteding en ontspanning organiseren;
- 7° de gebruiker activeren, ondersteunen en revalideren;
- 8° de continuïteit van de zorg en ondersteuning van thuis naar het centrum voor kortverblijf en van het centrum voor kortverblijf naar thuis of een thuisvervangende omgeving waarborgen.

Naast de opdrachten, vermeld in het eerste lid, verricht het centrum voor kortverblijf minstens één van de volgende opdrachten, waardoor de volgende drie types van centra voor kortverblijf onderscheiden worden:

- 1° een centrum voor kortverblijf type 1, waarin respijtzorg voor ouderen met een zorg- en ondersteuningsvraag aangeboden wordt;
- 2° een centrum voor kortverblijf type 2, waarin respijtzorg voor andere specifieke doelgroepen vanaf 18 jaar aangeboden wordt;
- 3° een centrum voor kortverblijf type 3, waarin respijtzorg voor ernstig zieke kinderen en jongeren tot en met 21 jaar aangeboden wordt.

§2. Naast de opdracht, vermeld in §1, tweede lid, 1°, kan een centrum voor kortverblijf een bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf verkrijgen, wanneer het gebruikers die thuis wonen tijdelijk en op een multidisciplinaire wijze een intensief observatie- en begeleidingstraject aanreikt met als doel de gebruikers te oriënteren naar het meest passende woonzorgaanbod.

§3. De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een centrum voor kortverblijf verricht om zijn doelstelling te realiseren, naast de opdrachten, vermeld in paragraaf 1.

Onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kan een centrum voor kortverblijf type 1 zijn opdrachten voor gebruikers jonger dan 65 jaar verrichten.

De Vlaamse Regering bepaalt aan welke specifieke doelgroepen en onder welke voorwaarden het centrum voor kortverblijf type 1 en type 2 gespecialiseerde zorg kan aanbieden.

Art. 27. Een centrum voor kortverblijf type 1 kan alleen worden uitgebaat in daartoe bestemde lokalen van een woonzorgcentrum of van een centrum voor herstelverblijf

Onderafdeling 8. Centrum voor herstelverblijf

Art. 28. Een centrum voor herstelverblijf is een woonzorgvoorziening die in een aangepaste infrastructuur tijdelijke opvang en revalidatie biedt aan gebruikers die een heelkundige ingreep hebben ondergaan of in behandeling zijn voor een ernstige aandoening, maar tijdelijk geen ziekenhuisgebonden medische zorgen nodig hebben, en daarvoor een ziekenhuisopname of een langdurige onderbreking van de normale activiteiten hebben ondergaan.

Art. 29. Het centrum voor herstelverblijf heeft de volgende opdrachten:

- 1° aangepaste en tijdelijke huisvesting ter beschikking stellen;
- 2° ondersteunende activiteiten aanbieden om de lichamelijke en geestelijke toestand van de gebruikers te versterken;
- 3° revalidatie aanbieden;
- 4° persoonsverzorging en verpleegkundige zorg en ondersteuning aanbieden.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een centrum voor herstelverblijf verricht om zijn doelstelling uit te voeren naast de opdrachten, vermeld in het eerste lid.

Afdeling 3. Groep van assistentiewoningen

Art. 30. Een groep van assistentiewoningen is een woonzorgvoorziening waar in een aangepaste infrastructuur en binnen een organisatorisch geheel ouderen zelfstandig en permanent verblijven, waarbij gedurende de dag en de nacht permanente georganiseerd wordt, en waarbij zorg en ondersteuning aangeboden wordt waarop de gebruiker facultatief een beroep kan doen.

Art. 31. De groep van assistentiewoningen heeft de volgende opdrachten:

- 1° aangepaste en langdurige huisvesting ter beschikking stellen;
- 2° bereikbaarheid gedurende de dag en de nacht organiseren via een oproepsysteem om te beantwoorden aan noodoproepen van de gebruikers, crisiszorg en overbruggingszorg organiseren, al dan niet via een samenwerkingsovereenkomst met zorg- en welzijnsactoren uit de omgeving;
- 3° objectieve en transparante informatie geven over de verschillende mogelijkheden tot interne en externe zorg en ondersteuning;
- 4° het integrale aanbod van zorg en ondersteuning, met respect voor de vrije keuze van de gebruiker, in bereik van de gebruikers brengen;
- 5° objectief informeren over zinvolle dagbesteding en ontspanning, die in het bereik brengen of zelf organiseren;
- 6° de sociale contacten van de gebruikers stimuleren en het sociaal netwerk versterken;
- 7° buurtbewoners en lokale organisaties verbinden met de werking van de groep van assistentiewoningen;
- 8° een woonassistent aanstellen om de opdrachten, vermeld in punt 2° tot en met 7°, te realiseren.

In het eerste lid, 2°, wordt verstaan onder noodoproep: een zorg- en ondersteuningsvraag van de gebruiker via het oproepsysteem en die 24 op 24 uur onmiddellijk, zonder uitstel, wordt beantwoord, eventueel via een spreekluistersysteem.

In het eerste lid, 2°, wordt verstaan onder:

- 1° crisiszorg: een onmiddellijke en aangepaste interventie in geval van een nood situatie die niet vooraf kan worden ingeschat en waarin onmiddellijk zorg en ondersteuning moet worden geboden. Een noodsituatie is daarbij een situatie waar de fysieke, psychische, sociale en materiële veiligheid en gezondheid van de gebruiker bedreigd is of wordt;
- 2° overbruggingszorg: aangepaste zorg en ondersteuning die aansluit bij crisiszorg en die gedurende een korte periode wordt verleend in afwachting van de door de gebruiker gekozen zorg en ondersteuning.

Het objectief en transparant informeren over het integrale aanbod van zorg en ondersteuning gebeurt op uitdrukkelijke verzoek van de gebruiker of zijn omgeving, met als doel het zelfstandig wonen te behouden of te verbeteren. Hierbij wordt de vrije keuze steeds gewaarborgd. Dit houdt minstens informatie over volgende zorg en ondersteuning in:

- 1° huishoudelijke en logistieke hulp;
- 2° persoonsverzorging, (para)medische en verpleegkundige zorg en ondersteuning;
- 3° activatie en (administratieve) ondersteuning en revalidatie;
- 4° psychosociale en agogische begeleiding;
- 5° ondersteuning van de mantelzorger;
- 6° maatschappelijk werk.

Onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kan een groep van assistentiewoningen haar opdrachten ook voor gebruikers jonger dan 65 jaar verrichten.

Art. 32. §1. Als een erkend woonzorgcentrum en een erkende groep van assistentiewoningen in elkaars onmiddellijke nabijheid gevestigd zijn en organisatorisch een geheel vormen, en als de uitbating van beide voorzieningen door dezelfde rechtspersoon gebeurt of als een erkend woonzorgcentrum en een erkende groep van assistentiewoningen in elkaars onmiddellijke nabijheid gevestigd zijn en een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten, dan kan het woonzorgcentrum, zonder zijn erkende capaciteit van woongelegenheden te overschrijden, één of meer assistentiewoningen tijdelijk laten erkennen als woongelegenheden van dat woonzorgcentrum.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en de procedure voor de erkenning.

§2. Als een centrum voor kortverblijf type 1 dat uitgebaat wordt in de lokalen van een woonzorgcentrum of een centrum voor herstelverblijf, en een groep van assistentiewoningen in elkaars onmiddellijke nabijheid gevestigd zijn en een organisatorisch geheel vormen, en als beide woonzorgvoorzieningen door dezelfde rechtspersoon worden uitgebaat, of als een centrum voor kortverblijf dat uitgebaat wordt in de lokalen van een woonzorgcentrum, en een groep van assistentiewoningen in elkaars onmiddellijke nabijheid gevestigd zijn en er tussen de uitbatende rechtspersonen een samenwerkingsovereenkomst is afgesloten kan in afwijking van artikel 27, het centrum voor kortverblijf de toestemming krijgen om een of meer entiteiten kortverblijf in te zetten in die groep van assistentiewoningen.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en de procedure voor de toestemming.

Afdeling 4. Woonzorgcentrum

Art. 33. Een woonzorgcentrum is een woonzorgvoorziening waar in een aangepaste infrastructuur en binnen een organisatorisch geheel zorg en ondersteuning wordt geboden in een thuisvervangend milieu aan ouderen met een complexe zorg- en ondersteuningsvraag, die er permanent verblijven.

Art. 34. §1. Het woonzorgcentrum heeft de volgende opdrachten:

- 1° aangepaste en langdurige huisvesting ter beschikking stellen;
- 2° de gebruikelijke huishoudelijke, logistieke en administratieve ondersteuning aanbieden;
- 3° multidisciplinaire zorg en ondersteuning aanbieden op het vlak van:
 - a) persoonsverzorging, paramedische en verpleegkundige zorg;
 - b) psychosociale, agogische en existentiële ondersteuning;
- 4° levensbeschouwelijke begeleiding in het bereik brengen op vraag van de gebruiker;
- 5° sociale contacten stimuleren en het sociale netwerk onderhouden en versterken;
- 6° zinvolle dagbesteding en ontspanning organiseren of aanbieden;
- 7° de gebruiker activeren, ondersteunen en revalideren;
- 8° buurtbewoners en lokale organisaties verbinden met de werking van het woonzorgcentrum;
- 9° ervoor zorgen dat voor elke gebruiker een voor zorgverleners toegankelijk woonzorgleefplan wordt opgemaakt dat permanent wordt bijgewerkt en afgestemd is met de gebruiker, met als doel de zorg en ondersteuning aan de gebruiker continu, persoonsgericht en op maat te laten verlopen in functie van zijn evoluerende zorg- en ondersteuningsvraag.

In het eerste lid, 9°, wordt verstaan onder woonzorgleefplan: het plan dat door het woonzorgcentrum in aansluiting op het zorg- en ondersteuningsplan en in samspraak met de gebruiker wordt opgemaakt en de noden, de verwachtingen en de voorkeuren van de gebruiker op het vlak van het wonen, de zorg en het leven in het woonzorgcentrum bepaalt, de interventies daarvoor beschrijft en op regelmatige wijze evalueert.

§2. De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een woonzorgcentrum verricht om zijn doelstelling te realiseren, naast de opdrachten, vermeld in paragraaf 1.

Onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, kan een woonzorgcentrum zijn opdrachten voor gebruikers jonger dan 65 jaar verrichten.

Het woonzorgcentrum kan aan specifieke doelgroepen die de Vlaamse Regering bepaalt, gespecialiseerde zorg aanbieden onder bepaalde voorwaarden.

Art. 35. Als een woonzorgcentrum in de onmiddellijke nabijheid ligt van en een organisatorisch geheel vormt met minstens twee andere woonzorgvoorzieningen, namelijk een centrum voor kortverblijf of een centrum voor dagverzorging of een groep van assistentiewoningen, en als deze woonzorgvoorzieningen door dezelfde rechtspersoon worden uitgebaat of er tussen de uitbatende rechtspersonen een samenwerkingsovereenkomst werd gesloten, dan kan dat organisatorisch geheel als bijkomende opdracht een intern aanspreekpunt voorzien voor objectieve en transparante informatie met betrekking tot en coördinatie van zorgplanning, opname, ontslag en doorverwijzing, met als doel een optimale afstemming en continuïteit van de zorg te realiseren in samenwerking met andere zorg- en welzijnsactoren. Dit kan enkel mits de gebruiker objectief en transparant geïnformeerd wordt over de mogelijkheden en met respect voor zijn keuzevrijheid om al dan niet in te gaan op het aanbod of beroep te doen op een ander zorgaanbod.

Afdeling 5. Vereniging voor mantelzorgers en gebruikers

Art. 36. Een vereniging voor mantelzorgers en gebruikers heeft als doelstelling de mantelzorgers en gebruikers te ondersteunen en te waarderen, hun noden te detecteren en hun belangen te behartigen.

Art. 37. De vereniging voor mantelzorgers en gebruikers heeft de volgende opdrachten:

- 1° op regelmatige basis actief overleg plegen met de aangesloten leden;
- 2° de leden meermaals per jaar objectief en transparant informeren over relevante informatie voor mantelzorgers en gebruikers via verschillende kanalen;
- 3° jaarlijks een aantal samenkomsten organiseren voor mantelzorgers en gebruikers waarbij collectieve werkmethodeïken worden gehanteerd, waaronder lotgenotencontacten en vormingsessies;
- 4° belangenbehartiging opnemen door:
 - a) de problemen van mantelzorgers en gebruikers te inventariseren en te signaleren aan de overheid;
 - b) een mantelzorgraad te organiseren om de problemen van mantelzorgers te bespreken en oplossingsgerichte voorstellen uit te werken;
 - c) jaarlijks een belangenbehartigend initiatief te organiseren;
 - d) mantelzorgers te vertegenwoordigen in overleg- en beslissingsorganen;
 - e) mantelzorgers sterker te maken zodat ze zelf kunnen opkomen voor hun belangen;
- 5° werken aan een positieve beeldvorming over mantelzorg en sensibiliseren rond het begrip mantelzorg;

6° via het formeel samenwerkingsverband van de verenigingen instaan voor beleidsadvisering over mantelzorg en optreden als medebeheerder van het Vlaams Expertisepunt Mantelzorg.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere opdrachten een vereniging voor mantelzorgers en gebruikers verricht om haar doelstelling te realiseren naast de opdrachten, vermeld in het eerste lid.

Hoofdstuk 3. Erkenning, programmatie, voorafgaande vergunning en subsidiëring

Afdeling 1. Erkenning

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 38. De Vlaamse Regering erkent woonzorgvoorzieningen en verenigingen.

De woonzorgvoorzieningen en verenigingen moeten voldoen aan artikel 4, 7, 8 en 59 en hoofdstuk 2 om erkend te kunnen worden en erkend te blijven. De Vlaamse Regering kan aanvullende erkenningsvoorwaarden vastleggen met behoud van de toepassing van de bepalingen van artikel 4, 7, 8 en 59 en hoofdstuk 2. Die voorwaarden hebben onder meer betrekking op:

- 1° de zorg en ondersteuning;
- 2° de personeelsleden;
- 3° de bestuurders;
- 4° de werking;
- 5° de infrastructuur;
- 6° de wederzijdse rechten en plichten van woonzorgvoorziening en gebruikers;
- 7° het behandelen van de klachten van de gebruikers;
- 8° de initiatiefnemer of zijn vertegenwoordiger, die geen strafrechtelijke veroordeling mag hebben opgelopen voor feiten die verband houden met het aanbieden of organiseren van woonzorg;
- 9° de specifieke brandveiligheidsaspecten voor woonzorgvoorzieningen, met behoud van de toepassing van de federale basisnormen voor de brandveiligheid van gebouwen.

De aanvullende erkenningsvoorwaarden voor de personeelsleden, vermeld in het tweede lid, 2°, en voor de bestuurders, vermeld in het tweede lid, 3°, houden minstens in dat die personeelsleden en bestuurders een uittreksel uit het strafregister kunnen voorleggen dat bepaalt dat ze geen strafrechtelijke veroordelingen hebben opgelopen voor misdrijven die de Vlaamse Regering bepaalt.

De inachtneming van de voorwaarden voor de specifieke brandveiligheidsaspecten, vermeld in het tweede lid, 9°, wordt vastgelegd in een attest over de brandveiligheid. Dat attest wordt afgegeven door de burgemeester van de gemeente waarin de woonzorgvoorziening gevestigd is, met medewerking van de territoriaal bevoegde hulpverleningszone. De Vlaamse Regering kan voorzien in meerdere attesten die verschillen volgens de mate waarin de voorwaarden voor de specifieke brandveiligheidsaspecten in acht genomen zijn. De Vlaamse Regering bepaalt het model en de geldigheidsduur van het attest of van elk van de attesten. De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de afgifte en de verlenging van het attest of de attesten. De Vlaamse Regering kan voorzien in de mogelijkheid van beroep tegen een beslissing van de burgemeester tot weigering van een attest dat de uitbating van een woonzorgvoorziening mogelijk maakt, of tegen het uitblijven van een beslissing van de burgemeester over de afgifte of de verlenging van een attest.

De Vlaamse Regering kan, op verzoek van een woonzorgvoorziening of vereniging, een afwijking toestaan op de naleving van sommige erkenningsvoorwaarden die zijn vastgelegd ter uitvoering van het tweede lid, met uitzondering van de

werkingsprincipes, vermeld in artikel 4, op voorwaarde dat de veiligheid van de gebruikers en het personeel, en de kwaliteit van de verstrekte woonzorg voldoende gewaarborgd zijn. De Vlaamse Regering bepaalt de regels om die afwijking toe te staan.

De Vlaamse Regering bepaalt de erkenningsprocedure die de mogelijkheid bevat om een bezwaar in te dienen. Ze kan woonzorgvoorzieningen en verenigingen alleen erkennen als ze passen in de programmatie, vermeld in artikel 51, die van toepassing is.

Art. 39. §1. De volgende woonzorgvoorzieningen en de verenigingen mogen pas uitgbaat of georganiseerd worden onder de erkende benamingen, vermeld in hoofdstuk 2, nadat de Vlaamse Regering ze heeft erkend:

- 1° lokale dienstencentra als vermeld in artikel 9;
- 2° diensten voor gezinszorg als vermeld in artikel 11;
- 3° diensten voor oppashulp als vermeld in artikel 15;
- 4° diensten voor thuisverpleging als vermeld in artikel 17;
- 5° diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen als vermeld in artikel 19;
- 6° diensten voor gastopvang als vermeld in artikel 21.

§2. De volgende woonzorgvoorzieningen mogen pas worden uitgbaat of georganiseerd en de erkende benamingen, vermeld in hoofdstuk 2, gebruiken nadat de Vlaamse Regering ze heeft erkend:

- 1° centra voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg als vermeld in artikel 13;
- 2° centra voor dagverzorging als vermeld in artikel 23;
- 3° centra voor kortverblijf als vermeld in artikel 25;
- 4° centra voor herstelverblijf als vermeld in artikel 28;
- 5° groepen van assistentiewoningen als vermeld in artikel 30;
- 6° woonzorgcentra als vermeld in artikel 33.

§3. De erkenning en de erkende benaming worden vermeld op alle officiële stukken die uitgaan van de woonzorgvoorzieningen of verenigingen.

Art. 40. Naast de vormen van woonzorg georganiseerd door een woonzorgvoorziening als vermeld in dit decreet, kan de Vlaamse Regering innovatieve vormen van woonzorg erkennen.

De Vlaamse Regering legt de erkenningsvoorwaarden en de werkingsprincipes voor deze innovatieve woonzorgvorm vast.

Art. 41. De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de begrotingskredieten, op verzoek van de initiatiefnemer, de erkenning van een woonzorgvoorziening geheel of gedeeltelijk omzetten in de erkenning of vergunning van een andere zorgvorm in het kader van het gezondheids- of welzijnsbeleid.

De Vlaamse Regering stelt de procedure en de voorwaarden voor de omzetting vast.

Onderafdeling 2. Specifieke bepalingen voor bepaalde woonzorgvoorzieningen of verenigingen

Art. 42. Verenigingen en thuiszorgvoorzieningen, met uitsluiting van de dienst voor thuisverpleging, het centrum voor kortverblijf, het centrum voor herstelverblijf en het centrum voor dagverzorging, kunnen alleen worden erkend als ze door de volgende initiatiefnemers zijn opgericht en uitgbaat:

- 1° een privaatrechtelijke vereniging met rechtspersoonlijkheid die rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel mag uitkeren of bezorgen behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel;

- 2° een gemeentebestuur;
- 3° een Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn;
- 4° de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 5° een publiekrechtelijke vereniging;
- 6° een vereniging van publiek recht onderworpen aan deel 3, titel 4, hoofdstuk 2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
- 7° een ziekenfonds;
- 8° een vennootschap met rechtspersoonlijkheid en sociaal oogmerk.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke andere initiatiefnemers erkende verenigingen en thuiszorgvoorzieningen als bepaald in het eerste lid kunnen oprichten en uitbaten.

Art. 43. Met behoud van de toepassing van artikel 38, kan de Vlaamse Regering, conform de normen die de Vlaamse Regering bepaalt, een bijkomende erkenning verlenen aan diensten voor gezinszorg voor de uitbating van een centrum voor dagopvang als vermeld in artikel 13 en 14.

Art. 44. §1. Met behoud van de toepassing van artikel 38 en tot een datum die de Vlaamse Regering bepaalt, kan de Vlaamse Regering, conform de normen die de Vlaamse Regering bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een bijkomende erkenning verlenen aan woonzorgcentra die een verzorgingsstructuur aanbieden die zwaar afhankelijke zorgbehoevende personen opneemt.

Alle rust- en verzorgingstehuizen die voor 1 januari 2019 erkend zijn of waarvoor voor 1 januari 2019 een erkenningsaanvraag werd ingediend conform artikel 170 van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen worden van rechtswege beschouwd als woonzorgcentra met een bijkomende erkenning.

§2. De Vlaamse Regering kan conform de normen die de Vlaamse Regering bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een bijzondere erkenning verlenen aan woonzorgcentra met een bijkomende erkenning als vermeld in de eerste paragraaf die aan specifieke doelgroepen gespecialiseerde zorg aanbieden onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Art. 45. Met behoud van de toepassing van artikel 38, kan de Vlaamse Regering, conform de normen die de Vlaamse Regering bepaalt, een bijkomende erkenning verlenen aan centra voor kortverblijf type 1 voor oriënterend kortverblijf als vermeld in artikel 26, §2.

Art. 46. Met behoud van de toepassing van artikel 38 en tot een datum die de Vlaamse Regering bepaalt, kan de Vlaamse Regering, conform de normen die de Vlaamse Regering bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een bijkomende erkenning verlenen aan centra voor dagverzorging die een verzorgingsstructuur aanbieden die zwaar afhankelijke zorgbehoevende personen overdag opvangt en die de noodzakelijke ondersteuning biedt voor het behoud van die personen in hun thuisomgeving en aan centra voor dagverzorging die een verzorgingsstructuur aanbieden die overdag personen opvangt die lijden aan een ernstige ziekte die aangepaste zorg vereist en die de noodzakelijke ondersteuning biedt voor het behoud van die personen in hun thuisomgeving.

Alle centra voor dagverzorging die voor 1 januari 2019 erkend zijn of waarvoor voor 1 januari 2019 een erkenningsaanvraag werd ingediend conform artikel 170 van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, worden van rechtswege beschouwd als centra voor dagverzorging met een bijkomende erkenning.

Art. 47. §1. Een woonzorgcentrum kan buiten zijn erkende capaciteit verleend op basis van artikel 38 en 39, de volgende mantelzorgers van wie het zelfzorgvermogen niet is aangetast opnemen:

- 1° een mantelzorger die op het moment van de opname van de gebruiker in het woonzorgcentrum gehuwd of wettelijk samenwonend is met die gebruiker;
- 2° een mantelzorger die gedurende zes maanden onmiddellijk voorafgaand aan de opname van de gebruiker in het woonzorgcentrum feitelijk samenwonend was met die gebruiker.

Het woonzorgcentrum vervult ten aanzien van de persoon van wie het zelfzorgvermogen niet is aangetast de opdrachten, vermeld in artikel 34, §1, 2°, 4°, 5°, 6° en 8°.

Een mantelzorger van wie het zelfzorgvermogen niet is aangetast als vermeld in het eerste lid:

- 1° wordt bij voorrang opgenomen binnen de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum als zijn zelfzorgvermogen tijdens de opname is aangetast;
- 2° kan, op zijn verzoek, gedurende maximaal zes maanden na het overlijden van de gebruiker, vermeld in het eerste lid, buiten de erkende capaciteit opgenomen blijven in het woonzorgcentrum.

§2. Voor het verblijf van een mantelzorger van wie het zelfzorgvermogen niet is aangetast als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, bepaalt de Vlaamse Regering de normen voor:

- 1° de infrastructuur;
- 2° de werking;
- 3° de wederzijdse rechten en plichten van woonzorgvoorziening en mantelzorgers, inclusief de dagprijs;
- 4° het behandelen van de klachten van de mantelzorgers;
- 5° de normen voor de specifieke brandveiligheidsaspecten voor woonzorgvoorzieningen, vermeld in artikel 38, tweede lid, 9°.

In het attest, vermeld in artikel 38, vierde lid, worden de volgende elementen vastgelegd:

- 1° de entiteiten die door het woonzorgcentrum ingezet kunnen worden om personen buiten zijn erkende capaciteit op te nemen;
- 2° de inachtneming van de normen, vermeld in artikel 38, tweede lid, 9°.

De Vlaamse Regering kan, op verzoek van een woonzorgcentrum, een afwijking toestaan op de naleving van sommige normen die zijn vastgelegd ter uitvoering van het eerste lid, op voorwaarde dat de veiligheid van de mantelzorger van wie het zelfzorgvermogen niet is aangetast en het personeel, en de kwaliteit van de verstrekte woonzorg voldoende gewaarborgd zijn. De Vlaamse Regering bepaalt de regels om die afwijking toe te staan.

§3. De Vlaamse Regering kan de categorieën van mantelzorgers, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, uitbreiden.

§4. Een woonzorgcentrum kan de toestemming krijgen om buiten zijn erkende capaciteit woongelegenheden aan te bieden aan mantelzorgers van wie het zelfzorgvermogen niet is aangetast, conform paragraaf 1. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en de procedure voor die toestemming.

§5. Voor de capaciteitsverhoging, conform paragraaf 1, is geen voorafgaande vergunning als vermeld in artikel 52, §1, eerste lid, vereist.

Art. 48. Verschillende vestigingen van een woonzorgcentrum, een centrum voor dagverzorging of een centrum voor kortverblijf, die door eenzelfde initiatiefnemer

worden uitgebaat en binnen een redelijke afstand van elkaar liggen, kunnen respectievelijk als één woonzorgcentrum, centrum voor dagverzorging of centrum voor kortverblijf erkend worden onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Art. 49. Een woonzorgvoorziening of vereniging wordt uitgebaat door een rechtspersoon, die verantwoordelijk is voor de organisatie van de zorg en ondersteuning.

Art. 50. De centra voor dagverzorging, de centra voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, de centra voor kortverblijf, de centra voor herstelverblijf, de groepen van assistentiewoningen en de woonzorgcentra waarvoor voor de eerste keer een erkenningsaanvraag wordt ingediend, kunnen voorlopig erkend worden in afwachting van een erkenning als vermeld in artikel 38. De voorlopige erkenning geldt voor een periode van een jaar. Ze kan eenmaal worden verlengd met een jaar. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor een voorlopige erkenning en de verlenging ervan, alsook de procedure die de mogelijkheid bevat om een bezwaar in te dienen. De Vlaamse Regering bepaalt de gevolgen van de voorlopige erkenning.

Een centrum voor dagverzorging, een centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, een centrum voor kortverblijf, een centrum voor herstelverblijf, een groep van assistentiewoningen of een woonzorgcentrum kan alleen voorlopig worden erkend als die woonzorgvoorziening past in de programmatie die op haar van toepassing is.

Afdeling 2. Programmatie en voorafgaande vergunning

Art. 51. §1. Met behoud van de toepassing van paragraaf 2 bepaalt de Vlaamse Regering de programmatie van de woonzorgvoorzieningen met uitzondering van de diensten voor thuisverpleging en de groepen van assistentiewoningen, alsook de programmatie van de verenigingen. De programmatie bepaalt, met het oog op een evenredige spreiding afhankelijk van de behoeften, aan de hand van objectief meetbare criteria, de planning in de tijd en ruimte van ofwel het maximale aantal woonzorgvoorzieningen en verenigingen, ofwel het maximale aantal entiteiten in woonzorgvoorzieningen, ofwel het maximale aantal subsidiabele uren woonzorg die een woonzorgvoorziening mag aanbieden ofwel het maximale aantal subsidiabele personeelsleden van een woonzorgvoorziening.

De Vlaamse Regering stelt de programmatie per type van woonzorgvoorziening en voor de verenigingen, vast en kan zo nodig een werkingsgebied bepalen waar de activiteiten hoofdzakelijk plaatsvinden.

De Vlaamse Regering bepaalt één specifieke programmatie voor de centra voor dagverzorging en de diensten voor gezinszorg met een bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang.

De Vlaamse Regering kan een programmatie als vermeld in het eerste lid bepalen voor de groepen van assistentiewoningen.

De Vlaamse Regering kan een programmatie als vermeld in het eerste lid bepalen voor de vormen van woonzorg, erkend met toepassing van artikel 40.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt aan de hand van objectief meetbare criteria de programmatie voor de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen zodat elke erkende landsbond van ziekenfondsen een proportioneel aandeel in die programmatie heeft.

Art. 52. §1. Een initiatiefnemer die met het oog op de uitbating van een lokaal dienstencentrum, een centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf, een centrum voor herstelverblijf of een woonzorgcentrum wil bouwen of verbouwen, een bestaand gebouw alsdusdanig inrichten, zijn activiteiten wil verplaatsen of de capaciteit van zijn voorziening wil verhogen, is onderworpen aan de voorafgaande vergunning van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering legt de procedure daarvoor vast, die de mogelijkheid bevat om een bezwaar in te dienen. De Vlaamse Regering kan bepalen dat voor de types van woonzorgvoorzieningen die ze aanwijst, de voorafgaande vergunning wordt verleend op basis van een oproep met het oog op de realisatie van die woonzorgvoorzieningen in het geografische gebied dat in de oproep wordt aangewezen.

De voorafgaande vergunning kan alleen worden verleend als het initiatief past in de programmatie, vermeld in artikel 51, past binnen de meerjarenraming die op basis van artikel 6, §2, van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming door de Vlaamse Regering is vastgelegd en past in het kader van de globale zorgstrategische visie, waarvan de elementen door de Vlaamse Regering worden bepaald. Die elementen hebben onder meer betrekking op de zorg- en ondersteuningsvraag, de wijze waarop woonzorg zal worden aangeboden, de wijze waarop wordt afgestemd met de uitgangspunten van het decreet van [...] betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders, de plaats van het initiatief binnen het geheel van bestaande woonzorgvoorzieningen en andere welzijnsvoorzieningen en zorgverleners en de samenwerking met die voorzieningen en zorgverleners en de wijze waarop wordt aangesloten op lokale beleidsintenties. De Vlaamse Regering kan aanvullende voorwaarden bepalen om de voorafgaande vergunning te verlenen.

Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op de groepen van assistentiewoningen, tenzij een programmatie wordt vastgesteld.

§2. De Vlaamse Regering kan een tijdsvenster bepalen waarbinnen een initiatiefnemer met een voorafgaande vergunning de erkenning moet aanvragen.

Art. 53. De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de begrotingskredieten, op verzoek van de initiatiefnemer, de voorafgaande vergunning van een woonzorgvoorziening geheel of gedeeltelijk omzetten in de erkenning of vergunning van een andere zorgvorm in het kader van het gezondheids- of welzijnsbeleid. De Vlaamse Regering stelt de procedure en de voorwaarden voor de omzetting vast.

Art. 54. §1. Met behoud van de toepassing van artikel 51 en 52 en tot een datum die de Vlaamse Regering bepaalt, kan de Vlaamse Regering, conform de programmatie die de Vlaamse Regering bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een planningsvergunning voor een bijkomende erkenning verlenen aan woonzorgcentra die een verzorgingsstructuur aanbieden die zwaar afhankelijke zorgbehoevende personen opneemt als vermeld in artikel 44, §1.

Met behoud van de toepassing van artikel 51 en 52 en tot een datum die de Vlaamse Regering bepaalt, kan de Vlaamse Regering, conform de programmatie die de Vlaamse Regering bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een planningsvergunning voor een bijzondere erkenning verlenen aan woonzorgcentra met een bijkomende erkenning die aan specifieke doelgroepen gespecialiseerde zorg aanbieden als vermeld in artikel 44, §2.

§2. Met behoud van de toepassing van artikel 51 en 52 en tot een datum die de Vlaamse Regering bepaalt, kan de Vlaamse Regering, conform de programmatie die de Vlaamse Regering bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredie-

ten, een planningsvergunning voor een bijkomende erkenning verlenen aan centra voor dagverzorging die een verzorgingsstructuur aanbieden die zwaar afhankelijke zorgbehoevende personen overdag opvangt en die de noodzakelijke ondersteuning biedt voor het behoud van die personen in hun thuisomgeving en aan centra voor dagverzorging die een verzorgingsstructuur aanbieden die overdag personen opvangt die lijden aan een ernstige ziekte die aangepaste zorg vereist en die de noodzakelijke ondersteuning biedt voor het behoud van die personen in hun thuisomgeving als vermeld in artikel 46.

§3. Met behoud van de toepassing van artikel 51 en 52 en tot een datum die de Vlaamse Regering bepaalt, kan de Vlaamse Regering, conform de programmatie die de Vlaamse Regering bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een planningsvergunning voor een bijkomende erkenning verlenen aan centra voor kortverblijf type 1 die oriënterend kortverblijf aanbieden als vermeld in artikel 26, §2.

Afdeling 3. Subsidiëring

Onderafdeling 1. Generieke bepalingen

Art. 55. §1. Onverminderd de financiering in het kader van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 en in het kader van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden, kan de Vlaamse Regering, binnen de begrotingskredieten, subsidies verlenen aan woonzorgvoorzieningen en verenigingen.

De subsidies, vermeld in het eerste lid, mogen niet hetzelfde voorwerp hebben als financieringen in het kader van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

§2. Als in uitvoering van dit decreet staatssteun in de zin van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wordt verleend aan een onderneming, wordt die staatssteun toegekend met inachtneming van het besluit 2012/21/EU van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen.

Art. 56. De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de aanvraag, de vaststelling, de toekenning en de vereffening van de subsidie.

Bij het bepalen van de subsidie aan een woonzorgvoorziening of vereniging legt de Vlaamse Regering de opdrachten vast die deze woonzorgvoorziening of vereniging verricht, alsook desgevallend de personeelsformatie die ze moet inzetten, de subsidievoorwaarden waaraan ze moet voldoen, de resultaten die ze moet bereiken en de wijze waarop de subsidie verantwoord moet worden.

Art. 57. Binnen de perken van de begrotingskredieten en passend binnen de programmatie, vermeld in artikel 51, kan de Vlaamse Regering aan woonzorgcentra en centra voor kortverblijf type 1 als vermeld in artikel 26, §1, tweede lid, 1°, subsidies verlenen als tegemoetkoming in de infrastructuurkosten in de vorm van een forfait dat periodiek wordt uitbetaald.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan het woonzorgcentrum of het centrum voor kortverblijf en de infrastructuur moeten voldoen om voor infrastructuursubsidies in aanmerking te komen. Die hebben onder meer betrekking op:

- 1° de bouwfysische, technische en kwalitatieve normen waaraan de infrastructuur moet voldoen;
- 2° de aanrekening van kosten aan zorggebruikers;
- 3° de cumuleerbaarheid van de subsidies met andere steunmechanismen.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor de toekenning en de uitbetaling van infrastructuursubsidies. Die procedure bevat de mogelijkheid een bezwaar in te dienen.

De Vlaamse Regering kan een gefaseerde invoering, met een bijbehorende aangepaste procedure, bepalen voor het verlenen van infrastructuursubsidies.

Onderafdeling 2. Specifieke bepalingen met betrekking tot Brussel-Hoofdstad

Art. 58. De Vlaamse Regering kan voor de woonzorgvoorzieningen en verenigingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad specifieke programmatie-, vergunnings-, erkennings- en subsidievoorwaarden bepalen.

Hoofdstuk 4. Registratie

Art. 59. §1. In dit artikel wordt verstaan onder de algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG.

§2. Woonzorgvoorzieningen, verenigingen, partnerorganisaties als vermeld in artikel 60 en projecten als vermeld in artikel 61, verzamelen op een gestructureerde, systematische wijze gegevens over de gebruikers, hun mantelzorgers, de personeelsleden en de bestuurders van de woonzorgvoorziening of vereniging, de aard van de zorg- en ondersteuningsvraag, de geboden woonzorg, de kwaliteit en het effect ervan, met als doel:

- 1° over de noodzakelijke informatie te beschikken die nodig is voor de zorg en ondersteuning aan de gebruiker, zodat de zorg en ondersteuning verleend door de woonzorgvoorziening zelf of in samenwerking met andere zorg- en welzijnsactoren passend wordt afgestemd op de evoluerende zorg- en ondersteuningsvraag van de gebruiker en het zorg- en ondersteuningstraject per gebruiker kan worden opgevolgd en bijgestuurd, waar nodig;
- 2° aan de Vlaamse overheid gegevens te bezorgen om haar in staat te stellen de woonzorg passend te financieren en haar woonzorgbeleid af te stemmen op de evoluerende maatschappelijke behoeften en de kwaliteit van de geboden woonzorg te monitoren conform het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen. Die gegevens zijn, waar mogelijk, geanonimiseerd;
- 3° over de noodzakelijke informatie over de bekwaamheid en integriteit van de personeelsleden en bestuurders te beschikken die noodzakelijk is om een kwaliteitsvol zorg- en ondersteuningsaanbod te kunnen garanderen en waar nodig bijzondere maatregelen te kunnen treffen.

§3. De persoonsgegevens die verzameld worden in het kader van dit decreet, worden verwerkt conform de regelgeving over de bescherming bij de verwerking van persoonsgegevens. De verwerking van persoonsgegevens is gebaseerd op artikel 6, eerste lid, 1), e), en artikel 10 van de algemene verordening gegevensbescherming en, wat gegevens over gezondheid als vermeld in artikel 9, eerste lid,

van de algemene verordening gegevensbescherming betreft, op artikel 9, tweede lid, 2), h), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De gegevens over gezondheid, vermeld in het eerste lid, worden verwerkt conform artikel 9, derde lid, van de algemene verordening gegevensbescherming, door of onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die aan het beroepsgeheim is gebonden, of door een andere persoon die tot geheimhouding is gehouden. De Vlaamse Regering specificeert welke personen of instanties toegang hebben tot voormelde gezondheidsgegevens.

De verwerking van persoonsgegevens vindt plaats met respect voor de rechten van de betrokken gebruikers en mantelzorgers.

§4. In het kader van de uitvoering van hun bevoegdheden en taken, waaronder deze vermeld in artikel 4, §1, eerste lid, 14°, artikel 18, eerste lid, 2°, artikel 34, paragraaf 1, eerste lid, 9°, en artikel 38, derde lid, verzamelen en verwerken woonzorgvoorzieningen, verenigingen, partnerorganisaties als vermeld in artikel 60 en projecten als vermeld in artikel 61, minstens volgende gegevens:

- 1° de persoonsgegevens met het oog op de identificatie van de betrokken gebruiker, zijn vertegenwoordiger en zijn mantelzorgers, in voorkomend geval externe zorgverstrekkers;
- 2° de gezondheidsgegevens over de gebruiker die relevant zijn voor zorg en ondersteuning;
- 3° de gegevens met betrekking tot de te verlenen zorg en ondersteuning;
- 4° de persoonsgegevens met het oog op de identificatie van de personeelsleden en de bestuurders;
- 5° de gegevens met betrekking tot de bekwaamheid en integriteit van de personeelsleden en de bestuurders, met name:
 - a) de genoten opleiding;
 - b) een uittreksel uit het strafregister.

De Vlaamse Regering kan, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit, vermeld in artikel 4, 21), van de algemene verordening gegevensbescherming, de lijst van gegevens, vermeld in het eerste lid, inclusief de gezondheidsgegevens, vermeld in artikel 4, 15), van voormelde verordening, nader preciseren.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit, vermeld in artikel 4, 21), van de algemene verordening gegevensbescherming:

- 1° de regels voor en de wijze van verwerking van de gegevens;
- 2° de termijn gedurende welke de verwerkte persoonsgegevens maximaal zullen worden bewaard;
- 3° de instanties waaraan de persoonsgegevens zullen worden verstrekt;
- 4° de vorm waarin en de wijze waarop gegevens worden uitgewisseld.

§5. Met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens dit decreet, worden persoonsgegevens van de gebruiker, inclusief gegevens als vermeld in artikel 4, 15), van de algemene verordening gegevensbescherming, en de persoonsgegevens van de personeelsleden en bestuurders verwerkt door:

- 1° het Agentschap Zorg en Gezondheid;
- 2° het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit, vermeld in artikel 4, 21), van de algemene verordening gegevensbescherming:

- 1° welke gegevens worden verzameld, inclusief de gezondheidsgegevens, vermeld in artikel 4, 15), van voormelde verordening;

- 2° de regels voor en de wijze van verwerking van de gegevens;
- 3° de termijn gedurende welke de verwerkte persoonsgegevens maximaal zullen worden bewaard;
- 4° de instanties waaraan de persoonsgegevens zullen worden verstrekt;
- 5° de vorm waarin en de wijze waarop gegevens worden uitgewisseld.

§6. De verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming zijn:

- 1° het Agentschap Zorg en Gezondheid voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de passende financiering van de woonzorgvoorzieningen, de monitoring en handhaving met betrekking tot de geboden woonzorg en de betrouwbaarheid en integriteit van de personeelsleden en bestuurders;
- 2° het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voor het uitoefenen van toezicht op de erkenningsvoorwaarden en de kwaliteit van de geboden woonzorg;
- 3° de woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens in het kader van hun opdrachten en hun zorgrelatie met de gebruiker;
- 4° de partnerorganisaties, vermeld in artikel 60, en de projecten, vermeld in artikel 61, in het kader van hun opdrachten en hun zorgrelatie met de gebruiker.

De Vlaamse Regering bepaalt welke technische en organisatorische maatregelen de verwerkingsverantwoordelijke moet treffen ter bescherming van de persoonsgegevens conform artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Hoofdstuk 5. Partnerorganisaties en projecten

Art. 60. §1. Om de professionaliteit en de kwaliteit van de woonzorg te stimuleren, kan de Vlaamse Regering partnerorganisaties erkennen en subsidiëren binnen de beschikbare begrotingskredieten.

De Vlaamse Regering bepaalt de erkenningsvoorwaarden, de duur van de erkenning, alsook de regels om de erkenning te verlenen en om de erkenning te schorsen of in te trekken als de erkenningsvoorwaarden niet worden nageleefd.

Alleen erkende partnerorganisaties met een beheersovereenkomst kunnen worden gesubsidieerd. De Vlaamse Regering bepaalt de subsidieregels.

§2. De Vlaamse Regering kan, al dan niet op basis van een oproep, een beheersovereenkomst sluiten met een partnerorganisatie die in Vlaanderen een unieke expertise op het vlak van de professionaliteit en de kwaliteit van woonzorg ontwikkelt. Een partnerorganisatie waarmee een beheersovereenkomst wordt gesloten, wordt geacht erkend te zijn voor de duur van die overeenkomst.

De beheersovereenkomst, vermeld in het eerste lid, omvat minstens:

- 1° de aard van de deskundigheid van de partnerorganisatie, de doelgroepen aan wie de partnerorganisatie minstens ondersteuning biedt en de opdrachten die de partnerorganisatie heeft ten aanzien van de Vlaamse overheid;
- 2° een plan voor de duur van de beheersovereenkomst met:
 - a) de resultaatsgebieden voor de uitvoering van de overeenkomst;
 - b) de evaluatiecriteria voor de resultaatsgebieden, vermeld in punt a);
 - c) de wijze waarop wordt voorzien in periodieke rapportage;
- 3° de voorwaarden en nadere regels voor de subsidie.

§3. In dit artikel wordt verstaan onder partnerorganisatie: een rechtspersoon die deskundig is in een bepaald segment van de woonzorg.

Art. 61. De Vlaamse Regering kan, onder de voorwaarden en volgens de procedure die ze bepaalt projecten tijdelijk erkennen en subsidiëren binnen de beschikbare begrotingskredieten.

In het eerste lid wordt verstaan onder project: een bijzonder initiatief met betrekking tot de woonzorg dat gekenmerkt wordt door een tijdelijk en vernieuwend karakter.

Hoofdstuk 6. Financiële bepaling

Art. 62. §1. De Vlaamse Regering kan per woonzorgvoorziening die niet onder het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming ressorteert, bepalen of er aan de gebruiker een gebruikersbijdrage of een dagprijs kan worden aangerekend.

In voorkomend geval kan de Vlaamse Regering conform artikel 38, tweede lid, aanvullende erkenningsvoorwaarden vastleggen die betrekking hebben op de elementen voor de berekening van de gebruikersbijdrage of de dagprijs en de wijze waarop de gebruikersbijdrage of de dagprijs aan de gebruiker wordt aangerekend.

§2. De Vlaamse Regering kan per woonzorgvoorziening die onder het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming ressorteert, bepalen dat de voorwaarden die in het kader van dat decreet worden uitgevaardigd en betrekking hebben op de elementen voor de berekening van de gebruikersbijdrage of de dagprijs en de wijze waarop de gebruikersbijdrage of de dagprijs aan de gebruiker wordt aangerekend, aanvullende erkenningsvoorwaarden als vermeld in artikel 38, tweede lid, uitmaken.

Hoofdstuk 7. Toezicht, wijziging, schorsing, intrekking en verval van de erkenning, de sluiting en het verbod op exploitatie onder de erkende benaming

Afdeling 1. Toezicht

Art. 63. §1. Het toezicht op de naleving van de bepalingen in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan wordt georganiseerd overeenkomstig het decreet van 19 januari 2018 en de uitvoeringsbesluiten ervan.

§2. Ingeval een woonzorgvoorziening of vereniging ernstig en herhaaldelijk in gebreke blijft om in de zorg en ondersteuning respect voor integriteit van de zorgvrager te verzekeren of indien de continuïteit van de zorg en ondersteuning ten aanzien van de zorgvragers ernstig in gevaar is, kan de Vlaamse Regering de rechter verzoeken een voorlopig bewindvoerder aan te stellen, met competenties in de organisatie van de zorg, die gemachtigd wordt om in naam en voor rekening van de woonzorgvoorziening of vereniging de nodige maatregelen te nemen om het respect voor de integriteit of de continuïteit van de zorg en dienstverlening te verzekeren. De Vlaamse Regering bepaalt hiertoe de nadere regels.

Afdeling 2. Wijziging, schorsing en intrekking van de erkenning, sluiting en verbod op exploitatie onder de erkende benaming

Art. 64. De Vlaamse Regering kan, volgens de regels die ze bepaalt, de erkenning wijzigen, alsook de erkenning schorsen of intrekken als de woonzorgvoorziening of vereniging de erkenningsvoorwaarden niet naleeft. Die regels bevatten de mogelijkheid om een bezwaar in te dienen.

De Vlaamse Regering vermindert de subsidie van die woonzorgvoorzieningen en verenigingen die niet onder het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse

sociale bescherming vallen of ze vordert de subsidie terug volgens de regels die ze bepaalt, als die woonzorgvoorzieningen of verenigingen de subsidievoorwaarden niet naleven.

Art. 65. §1. De Vlaamse Regering kan, volgens de regels die ze bepaalt, de bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, vermeld in artikel 13, schorsen of intrekken als een dienst voor gezinszorg de bijkomende erkenningsvoorwaarden niet naleeft. Die regels bevatten de mogelijkheid om een bezwaar in te dienen.

De Vlaamse Regering vermindert de subsidie of ze vordert de subsidie terug volgens de regels die ze bepaalt, als dat centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg de subsidievoorwaarden niet naleeft.

§2. De Vlaamse Regering kan, volgens de regels die ze bepaalt, de bijkomende erkenning van een woonzorgcentrum, vermeld in artikel 44, §1, wijzigen, alsook die bijkomende erkenning schorsen of intrekken als het woonzorgcentrum de bijkomende erkenningsvoorwaarden niet naleeft. Die regels bevatten de mogelijkheid om een bezwaar in te dienen.

§3. De Vlaamse Regering kan, volgens de regels die ze bepaalt, de bijkomende erkenning van een centrum voor kortverblijf, vermeld in artikel 45, schorsen of intrekken als het centrum voor kortverblijf de bijkomende erkenningsvoorwaarden niet naleeft. Die regels bevatten de mogelijkheid om een bezwaar in te dienen.

§4. De Vlaamse Regering kan, volgens de regels die ze bepaalt, de bijkomende erkenning van een centrum voor dagverzorging, vermeld in artikel 46 schorsen of intrekken als het centrum voor dagverzorging de bijkomende erkenningsvoorwaarden niet naleeft. Die regels bevatten de mogelijkheid om een bezwaar in te dienen.

§5. De Vlaamse Regering kan, volgens de regels die ze bepaalt, de bijzondere erkenning van een woonzorgcentrum met een bijkomende erkenning, vermeld in artikel 44, §2, schorsen of intrekken als het woonzorgcentrum de bijzondere erkenningsvoorwaarden niet naleeft. Die regels bevatten de mogelijkheid om een bezwaar in te dienen.

Art. 66. §1. De intrekking van de erkenning van een woonzorgcentrum, van een centrum voor dagverzorging, van een centrum voor kortverblijf, van een groep van assistentiewoningen of van een centrum voor herstelverblijf heeft van rechtswege de sluiting van die woonzorgvoorziening tot gevolg.

De Vlaamse Regering beveelt de sluiting van een niet-erkende voorziening, die de opdrachten van een centrum voor dagverzorging, van een centrum voor kortverblijf, van een centrum voor herstelverblijf, van een groep van assistentiewoningen of van een woonzorgcentrum uitoefent. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de procedure die de mogelijkheid bevat om een bezwaar in te dienen.

De sluiting houdt in dat de voorziening niet langer mag worden uitgebaut. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de uitvoering van de effectieve sluiting. Aan de effectieve sluiting gaat een overleg vooraf met het gemeentebestuur en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de gemeente waarin het centrum gevestigd is.

§2. De intrekking van een erkenning van een lokaal dienstencentrum, van een dienst voor gezinszorg, van een dienst voor thuisverpleging, van een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds, van een dienst voor oppashulp, van een dienst voor gastopvang of van een vereniging heeft tot gevolg dat deze woonzorgvoorziening of vereniging de erkende benaming niet langer mag gebruiken.

De Vlaamse Regering beveelt het verbod op exploitatie onder de erkende benaming van een niet-erkende voorziening die de opdrachten van een lokaal dienstencentrum, van een dienst voor gezinszorg, van een dienst voor thuisverpleging, van een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds, van een dienst voor oppashulp, van een dienst voor gastopvang of van een vereniging uitoefent. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de procedure die de mogelijkheid bevat om een bezwaar in te dienen.

§3. De intrekking van de bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, of van de dienst voor gezinszorg die een centrum voor dagopvang als vermeld in artikel 13 uitbaat, heeft van rechtswege de sluiting van het centrum tot gevolg.

De Vlaamse Regering beveelt de sluiting van een niet-erkende voorziening, die de opdrachten van een centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg uitoefent. Ze bepaalt daarvoor de procedure die de mogelijkheid bevat om een bezwaar in te dienen.

De sluiting houdt in dat de voorziening niet langer mag worden uitgebaat. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels met betrekking tot de uitvoering van de effectieve sluiting. Aan de effectieve sluiting gaat een overleg vooraf met het gemeentebestuur en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de gemeente waarin het centrum gevestigd is.

Art. 67. Als na de inwerkingtreding van de sluiting van een woonzorgcentrum, van een centrum voor dagverzorging, van een centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, van een centrum voor kortverblijf, van een groep van assistentiewoningen of van een centrum voor herstelverblijf wordt vastgesteld dat de uitbating ervan niet is stopgezet, gaat de burgemeester, op schriftelijk verzoek van de Vlaamse Regering, over tot de effectieve sluiting, onverminderd de bevoegdheid die door de Nieuwe Gemeentewet aan de burgemeester is verleend. Hij beveelt de stopzetting van de activiteiten en, in voorkomend geval, de ontruiming van de gebouwen, en verzegelt de gebouwen.

Die maatregelen worden uitgevoerd op kosten en risico van de rechtspersoon die het woonzorgcentrum, het centrum voor dagverzorging, het centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, het centrum voor kortverblijf, de groep van assistentiewoningen of het centrum voor herstelverblijf uitbaat. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure daarvan.

Art. 68. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de te volgen procedure voor de vrijwillige stopzetting van de activiteiten van een woonzorgvoorziening of vereniging en de gevolgen van die stopzetting.

Art. 69. Als de persoon die bij rechterlijke beslissing gemachtigd wordt om op te treden als verantwoordelijk beheerder van een woonzorgcentrum, een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf, een groep van assistentiewoningen of een centrum voor herstelverblijf, beslist om de uitbating van het centrum stop te zetten, wordt vóór de effectieve uitvoering van die beslissing het bevoegde agentschap op de hoogte gebracht en overleg gepleegd met het gemeentebestuur en het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van de gemeente waarin het centrum gevestigd is. De Vlaamse Regering kan de te volgen procedure bij stopzetting bepalen.

Afdeling 3. Verval van de erkenning

Art. 70. De erkenning van een centrum voor kortverblijf type 1 vervalt van rechtswege:

- 1° als het woonzorgcentrum waarmee het centrum een organisatorische eenheid vormt, zijn erkenning verliest of gesloten wordt;
- 2° als het centrum voor herstelverblijf waarmee het centrum een organisatorische eenheid vormt, zijn erkenning verliest of gesloten wordt.

Art. 71. De bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg, vermeld in artikel 13, vervalt van rechtswege als de dienst voor gezinszorg zijn erkenning verliest.

De bijkomende erkenning van een woonzorgcentrum, vermeld in artikel 44, §1, vervalt van rechtswege als het woonzorgcentrum zijn erkenning verliest of gesloten wordt.

De bijkomende erkenning van een centrum voor kortverblijf, vermeld in artikel 45, vervalt van rechtswege als het centrum voor kortverblijf type 1 zijn erkenning verliest of gesloten wordt en als het woonzorgcentrum of het centrum voor herstelverblijf zijn erkenning verliest.

De bijkomende erkenning van een centrum voor dagverzorging, vermeld in artikel 46, vervalt van rechtswege als het centrum voor dagverzorging zijn erkenning verliest of gesloten wordt.

De bijzondere erkenning van een woonzorgcentrum met een bijkomende erkenning, vermeld in artikel 44, §2, vervalt van rechtswege als het woonzorgcentrum zijn erkenning of zijn bijkomende erkenning verliest of gesloten wordt.

Hoofdstuk 8. Sancties

Art. 72. Met behoud van de toepassing van artikel 64, 65, 66 en 67, naargelang van het geval, kan een administratieve geldboete van 2500 tot 25.000 euro worden opgelegd aan:

- 1° degene die zonder erkenning al dan niet onder de erkende benaming een of meer entiteiten in een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf, een centrum voor herstelverblijf, een groep van assistentiewoningen of een woonzorgcentrum uitbaat. Die geldboete wordt opgelegd per niet-erkende uitgebate entiteit;
- 2° de dienst voor gezinszorg die zonder bijkomende erkenning, al dan niet onder de erkende benaming, een centrum voor dagopvang uitbaat. Die geldboete wordt opgelegd per niet-erkende uitbating;
- 3° degene die zonder erkenning toch onder de erkende benaming een lokaal dienstencentrum, een dienst voor gezinszorg, een dienst voor thuisverpleging, een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds, een dienst voor oppashulp, een dienst voor gastopvang of een vereniging uitbaat. Die geldboete wordt opgelegd per niet-erkende uitbating;
- 4° degene die een mantelzorger van wie het zelfzorgvermogen niet is aangetast opneemt buiten zijn erkende capaciteit als vermeld in artikel 47, §1, eerste lid, zonder toestemming of die niet voldoet aan de normen, vermeld in artikel 47, §1, tweede lid, en §2;
- 5° degene die met overtreding van artikel 52 een lokaal dienstencentrum, een dienst voor gezinszorg met een bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang, een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf, een centrum voor herstelverblijf of een woonzorgcentrum uitbaat, een bestaand gebouw als zodanig inricht of in gebruik neemt, of de opnamecapaciteit ervan verhoogt zonder daarvoor een voorafgaande vergunning te hebben verkregen;

6° de uitbater van een erkende woonzorgvoorziening die door de Vlaamse overheid is aangemaand om binnen een bepaalde termijn aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in de aanmaning, te voldoen en die binnen die termijn aan die voorwaarden niet voldoet.

In afwijking van het eerste lid kan een administratieve geldboete van 5000 tot 50.000 euro worden opgelegd aan:

- 1° degene die opzettelijk weigert de gegevens te bezorgen die hij moet bezorgen op grond van dit decreet of die bewust onjuiste of onvolledige inlichtingen bezorgt;
- 2° degene die onder de erkende benaming een lokaal dienstencentrum, een dienst voor gezinszorg, een dienst voor thuisverpleging, een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds, een dienst voor oppashulp, een dienst voor gastopvang of een vereniging uitbaat na intrekking van de erkenning. Die geldboete wordt opgelegd per niet-erkende uitbating;
- 3° degene die al dan niet onder de erkende benaming een centrum voor dagverzorging, een centrum voor kortverblijf, een centrum voor herstelverblijf, een groep van assistentiewoningen of een woonzorgcentrum uitbaat na intrekking van de erkenning. De geldboete wordt opgelegd per niet-erkende uitgebatede entiteit;
- 4° de dienst voor gezinszorg die na intrekking van de bijkomende erkenning voor een centrum voor dagopvang een centrum voor dagopvang uitbaat. Die geldboete wordt opgelegd per niet-erkende uitbating.

De administratieve geldboete kan worden opgelegd binnen zes maanden, te rekenen vanaf de dag van de vaststelling van de inbreuk nadat de betrokkene is gehoord. Als een administratieve geldboete wordt opgelegd, vermeldt de beslissing het bedrag, de wijze waarop en de termijn waarin die moet worden betaald. De kennisgeving van de beslissing aan de betrokkene vermeldt de wijze waarop en de termijn waarin beroep ingesteld kan worden tegen de beslissing.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor het opleggen en het betalen van de administratieve geldboete. De Vlaamse Regering wijst de ambtenaren aan die de geldboete kunnen opleggen.

De betrokkene kan op straffe van verval van het recht tot het instellen van een beroep binnen zestig dagen vanaf de kennisgeving van de beslissing waarbij hem een administratieve geldboete wordt opgelegd, tegen die beslissing bij de Raad van State beroep aantekenen met een verzoekschrift. Dat beroep schorst de uitvoering van de beslissing. De Raad van State oordeelt met volle rechtsmacht.

De ambtenaren, vermeld in het vierde lid of, in geval van beroep, de Raad van State kunnen bij verzachtende omstandigheden het bedrag van de opgelegde administratieve geldboete verminderen, zelfs tot onder het toepasselijke minimumbedrag.

Als de betrokkene weigert de administratieve geldboete te betalen, wordt ze bij dwangbevel ingevorderd. De Vlaamse Regering wijst de ambtenaren aan die een dwangbevel kunnen geven en uitvoerbaar verklaren. Een dwangbevel wordt betekend bij deurwaardersexploot met bevel tot betaling.

De vordering tot voldoening van de administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, te rekenen vanaf de datum van de beslissing, vermeld in het derde lid, of in geval van beroep, vanaf de datum van de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 2244 tot en met 2250 van het Burgerlijk Wetboek.

Hoofdstuk 9. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen

Art. 73. In artikel 2, §4, vijfde lid, van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen, ingevoegd bij het decreet van 15 juli 2016, wordt de zinsnede “voor ouderenvoorzieningen, vermeld in artikel 2, 21^o, van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009” vervangen door de zinsnede “voor centra voor dagverzorging, centra voor kortverblijf, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra als vermeld in het Woonzorgdecreet van [...]”.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

Art. 74. In artikel 97bis, §3, derde lid, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, ingevoegd bij het decreet van 14 oktober 2016, wordt de zinsnede “mantelzorg als vermeld in artikel 2, 11^o, van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009” vervangen door de zinsnede “de activiteiten die een mantelzorgers als vermeld in artikel 2, §1, 6^o, van het Woonzorgdecreet van [...]”.

Art. 75. In artikel 98, §2, derde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 31 mei 2013, wordt de zinsnede “een woonzorgcentrum als vermeld in artikel 37 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009” vervangen door de zinsnede “een woonzorgcentrum als vermeld in artikel 33 van het Woonzorgdecreet van [...]”.

Afdeling 3. Wijzigingen van het decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders

Art. 76. In artikel 2 van het decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders, laatst gewijzigd bij de decreten van 13 maart 2009 en 21 juni 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1^o punt 2^obis wordt vervangen door wat volgt:

“2^obis dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds: een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds als vermeld in het Woonzorgdecreet van [...]”;

2^o punt 15^o wordt opgeheven.

Art. 77. In artikel 12, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “de regionale dienstencentra” opgeheven.

Afdeling 4. Wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid

Art. 78. In artikel 4.2.4./2, eerste lid, 1^o, b), van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid, gewijzigd bij het decreet van 29 maart 2013, wordt de zinsnede “het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009” vervangen door de zinsnede “het Woonzorgdecreet van [...]”.

Afdeling 5. Wijziging van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten

Art. 79. In artikel 10, §1, tweede lid, 1°, b), van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten wordt de zinsnede "het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009" vervangen door de zinsnede "het Woonzorgdecreet van [...]".

Afdeling 6. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2016 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Art. 80. In artikel 2, tweede lid, 2°, van het decreet van 15 juli 2016 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt de zinsnede "woonzorg als vermeld in artikel 2, 1°, van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009" vervangen door de zinsnede "woonzorg als vermeld in artikel 2, §1, 18°, van het Woonzorgdecreet van [...]".

Art. 81. In artikel 115, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009" vervangen door de zinsnede "het Woonzorgdecreet van [...]".

Afdeling 7. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Art. 82. In artikel 2, eerste lid, 41°, van het decreet van 18 mei 2018 betreffende de Vlaamse sociale bescherming wordt de zinsnede "woonzorgdecreet van 13 maart 2009, gewijzigd bij de decreten van 18 november 2011, 21 juni 2013, 15 juli 2016, 22 december 2016 en 20 januari 2017" vervangen door de zinsnede "Woonzorgdecreet van [...]".

Art. 83. In artikel 6, §1, derde lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "ongevraagde zorg vanuit betrokkenheid, gericht op het verbeteren van de kwaliteit van leven en het functioneren of op het vermijden van overlast, bij personen die zelf of, in geval van kinderen en jongeren, bij wie de omgeving zorg op een zorgwekkende manier mijden" vervangen door de zinsnede "de ongevraagde zorg vanuit betrokkenheid op basis van signalen uit de omgeving, die er in uitzonderlijke omstandigheden op gericht is de gezondheids- en welzijnssituatie te verbeteren of overlast te vermijden, en specifieke doelgroepen die zorg op een zorgwekkende manier mijden of van wie de omgeving dat doet, te motiveren om zorg en ondersteuning te aanvaarden".

Art. 84. In artikel 50, derde lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 14" vervangen door de zinsnede "artikel 19" en wordt de zinsnede "artikel 15" vervangen door de zinsnede "artikel 20".

Art. 85. In artikel 116, eerste lid, en in artikel 117, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden tussen de woorden "systematische afwijkingen" en de woorden "worden vastgesteld" de woorden "of fraude" ingevoegd.

Art. 86. In de opschriften van de volgende titels en hoofdstukken en de volgende bepalingen van hetzelfde decreet wordt het woord "dagverzorgingscentrum" telkens vervangen door de woorden "centrum voor dagverzorging" en het woord "dagverzorgingscentra" telkens door de woorden "centra voor dagverzorging":

- 1° deel 4, titel 1;
- 2° deel 4, titel 1, hoofdstuk 2;
- 3° artikel 140;
- 4° artikel 141;
- 5° artikel 142;

- 6° artikel 143;
- 7° deel 4, titel 1, hoofdstuk 4;
- 8° artikel 150;
- 9° artikel 181;
- 10° artikel 185.

Art. 87. In artikel 140 van hetzelfde decreet worden de woorden “aanvullende thuiszorg” opgeheven.

Art. 88. Aan artikel 152, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “met en zonder bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf” toegevoegd.

Afdeling 8. Wijzigingen van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging

Art. 89. Aan artikel 13, §2, van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging wordt een zevende lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering kan, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit, de persoonsgegevens, vermeld in deze paragraaf, die door een agentschap dat de Vlaamse Regering aanwijst, de verzekeringsinstellingen, de zorgvoorzieningen, de Zorgkassencommissie of de Expertencommissie worden verwerkt, bepalen.”.

Art. 90. In hetzelfde decreet wordt een artikel 115 ingevoegd dat luidt als volgt:

“Art. 115. Dit decreet treedt buiten werking op een door de Vlaamse Regering per bepaling te bepalen datum.”.

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepaling

Art. 91. De Vlaamse Regering regelt de opheffing van elk van de bepalingen van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Afdeling 2. Overgangsbepalingen

Art. 92. De Vlaamse Regering kan de noodzakelijke overgangsmaatregelen bepalen met behoud van de toepassing van artikelen 93 tot en met 99.

Art. 93. De besluiten die genomen zijn ter uitvoering van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 blijven van kracht tot ze door de stellers ervan worden opgeheven of tot de geldigheidsduur ervan verstrijkt.

Art. 94. In afwijking van artikel 7, §1, 1°, maakt iedere woonzorgvoorziening of vereniging die op datum van de inwerkingtreding van artikel 7 erkend is, binnen de achttien maanden na inwerkingtreding van artikel 7 een administratief basisdossier over.

In afwijking van artikel 7, §1, 1°, maken de woonzorgvoorzieningen die op datum van de inwerkingtreding van artikel 7 reeds beschikken over een voorafgaande vergunning een administratief basisdossier over bij de aanvraag van de eerste erkenning voor de vergunde woonzorgvoorziening.

Art. 95. Serviceflatgebouwen als vermeld in artikel 7, §1, van het decreet van 6 juli 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2001, kunnen verder erkend worden of blijven volgens de regels die van toepassing waren vóór 1 januari 2013.

Art. 96. §1. Diensten voor logistieke hulp als vermeld in artikel 8 en 9 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009, die op datum van inwerkingtreding van het decreet over een erkenningsbeslissing beschikken als vermeld in artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de procedures voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers van 5 juni 2009 kunnen maximaal drie jaar, te rekenen vanaf inwerkingtreding van het decreet, erkend en gesubsidieerd blijven volgens de regels die van toepassing waren vóór de inwerkingtreding van het decreet. Binnen deze termijn van drie jaar moeten de diensten voor logistieke hulp aan een van volgende voorwaarden voldoen:

- 1° een inhoudelijke samenwerkingsovereenkomst afsluiten met één of meerdere diensten voor gezinszorg als vermeld in artikel 11 en 12 van het Woonzorgdecreet van [...] in hun werkingsgebied;
- 2° een erkenning als dienst voor gezinszorg als vermeld in artikel 11 en 12 van het Woonzorgdecreet van [...] aanvragen.

Na het verstrijken van de periode van drie jaar, vermeld in het eerste lid, vervallen de nog lopende erkenningen van rechtswege.

Voor de toepassing van het decreet van 18 mei 2018 betreffende de Vlaamse sociale bescherming worden de diensten voor logistieke hulp die een samenwerkingsovereenkomst afgesloten hebben als vermeld in het eerste lid, 1°, gelijkgesteld met een erkende zorgvoorziening.

De Vlaamse Regering bepaalt de modaliteiten van de inhoudelijke samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, 1°, aan de hand waarvan de werking wordt gecontinueerd.

§2. Als over een aanvraag tot erkenning van een dienst voor logistieke hulp op de datum van de inwerkingtreding van het decreet nog geen beslissing werd genomen, wordt de aanvraag verder behandeld met toepassing van de erkenningsvoorwaarden die voor die datum van kracht waren. In geval van erkenning, kan de dienst voor logistieke hulp maximaal drie jaar, te rekenen vanaf inwerkingtreding van het decreet, erkend blijven volgens de regels die van toepassing waren vóór de inwerkingtreding van het decreet. Binnen deze termijn van drie jaar moeten de diensten voor logistieke hulp aan een van volgende voorwaarden voldoen:

- 1° een inhoudelijke samenwerkingsovereenkomst afsluiten met één of meerdere diensten voor gezinszorg als vermeld in artikel 11 en 12 van het Woonzorgdecreet van [...] in hun werkingsgebied;
- 2° een erkenning als dienst voor gezinszorg als vermeld in artikel 11 en 12 van het Woonzorgdecreet van [...] aanvragen.

Na het verstrijken van de periode van drie jaar, vermeld in het eerste lid, vervallen de nog lopende erkenningen van rechtswege.

Voor de toepassing van het decreet van 18 mei 2018 betreffende de Vlaamse sociale bescherming worden de diensten voor logistieke hulp die een samenwerkingsovereenkomst afgesloten hebben als vermeld in het eerste lid, 1°, gelijkgesteld met een erkende zorgvoorziening.

De Vlaamse Regering bepaalt de modaliteiten van de inhoudelijke samenwerkingsovereenkomst, vermeld in het eerste lid, 1°, aan de hand waarvan de werking wordt gecontinueerd.

Art. 97. De Vlaamse Regering bepaalt de noodzakelijke overgangsmatregelen voor de regionale dienstencentra, vermeld in de artikelen 20, 21 en 22 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Art. 98. De Vlaamse Regering bepaalt de noodzakelijke overgangsmatregelen voor de woonzorgvoorzieningen en verenigingen die uitgebaat worden door een natuurlijke persoon als vermeld in artikel 56 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Art. 99. §1. Woonzorgvoorzieningen en verenigingen kunnen vanaf 1 januari 2019 niet meer aangemeld worden, conform artikel 65 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Centra voor herstelverblijf als vermeld in artikel 28 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 en groepen van assistentiewoningen als vermeld in artikel 33 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 waarvan de initiatiefnemers op 1 januari 2019 beschikken over een omgevingsvergunning met het oog op realisatie van een aangemeld centrum voor herstelverblijf of een aangemelde groep van assistentiewoningen, worden bij de realisatie van hun initiatief beschouwd als een aangemelde woonzorgvoorziening, conform artikel 65 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de noodzakelijke overgangsmatregelen voor de woonzorgvoorzieningen en verenigingen die op 1 januari 2019 aangemeld zijn bij de Vlaamse Regering, conform artikel 65 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Afdeling 3. Citeertitel

Art. 100. Dit decreet wordt aangehaald als: Woonzorgdecreet van [...].

Afdeling 4. Inwerkingtredingsbepaling

Art. 101. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum en uiterlijk op 1 januari 2021, met uitzondering van:
1° artikel 85 dat in werking treedt op de dag na de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad;
2° artikel 99, §1, dat in werking treedt op 1 januari 2019.